THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

היום ב"דבר":

● האיזון הכספית של ציבור הבוחרים / חנה זמר ● חילופים חלקיים של חיילים בקווים / שיחה עם ראש אכ"א אלוף הרב שפיר ● קרב הכרעה על הפרדת הכוחות / חגי אשד ● מערכה משולבת על קאהיר / יהושע תדמור ● איך לכבוש את העולם / נחום ברנע ● הטווח הקצר הארוך / מאיר בראלי ● האפנדים סייבו את הפקידים / אהוד יערי ● "אני מאמין לשותפות רחבה" / י. אדמוני בראיון מיוחד ● בחיפוש אחר המזל האבוד / אריה אבנרי ● הסרט הבאסקי שלא השתלם / ישראל נוימן ● ציוד סובייטי לערבים ולצה"ל / דב אפר ● השפעה הדעה האקדמיות של קיסינג'ר על מדיניותו / עמוס עדן ● האומנם שלב חדש ביחסי התפוצות וישראל? / שלמה שפיר ● למה נספלים לשרבהים? / חיים איזק ● י' בטבת / דוד כהן ● "דבר השבועי" ● "משא" / מוסף לספרות ולאמנות ● שחמט ובוליט.

מזג האוויר

מעונן חלקית.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 11—5, תל-אביב 18—7, חיפה 17—10, הגושרון 13—5, רמת הגולן 8—2, נהריה 19—8, לוד 20—9, צפת 9—3, יריחו 21—7, עזה 21—9, טבריה 19—10, באר-שבע 17—7, נצרת 14—6, אילת 23—13, עולה 17—9 ושפרעם-לילה 23—15 בלילה.

טעם החיים.

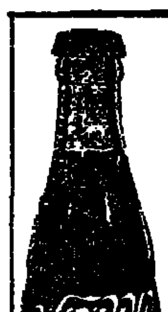

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

דבר

יום ו', י' בטבת תשל"ד, 4 בינואר 1974 ● גליון 14877 ● השנה הארבעים ותשע

היום 12 עמודים ● וכן המוספים "משא" ו"דבר השבוע" ● המחיר 170 אג'

קיסינג'ר: אין לוח זמנים להפרדה

"היום - לאחר הפגישה עם דיין אפשר יהיה להעריך אם ההסכם יושג במשך החודש". בירושלים מקווים שתכנית הנסיגה עד למעברי המיתלה והגידי ודילול הכוחות המצריים תתקבל על-ידי ממשלת סאדאת

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — חוגים המקורבים לד"ר הנרי קיסינג'ר העריכו אתמול, כי ניתן להגיע להסדר בין ישראל למצרים על הפרדת כוחות תוך 4—6 שבועות. היום עומד קיסינג'ר להיפגש בוואשינגטון עם שר הבטחון משה דיין לדיון בהצעות הישראליות להסדר.

מתברר, כי המחלוקת העיקרית עם האמריקאים יהיה על כמות הכוח המצרי בשטח שבין תעלת סואץ לקווים אליהם ייסוג צה"ל. המצרים דיברו עד עתה על לא פחות מ-30,000 חיילים, בעוד ישראל דורשת להסתפק בכוח שיטור בלבד. האמריקאים נוטים לפשרה בין שתי הדרישות. עם זאת תועלה בפגישה שאלת הקווים אליהם ייסוג צה"ל ובעיית הפיקוח על פירוז השטח המפונה.

כפי שאמר קיסינג'ר אתמול, "מובן שלאחר הבחירות בישראל יואצו השיחות". שר החוץ האמריקאי, שדיבר אמש במסיבת עיתונאים בסאן קלמנטה בקליפורניה, אמר עוד, כי אם לא יקרה משהו בלתי צפוי הוא מצפה להתקדמות בשיחותיו עם דיין. קיסינג'ר הוסיף, כי אין לוח זמנים להפרדת הכוחות והכל תלוי בצדדים אך בעקבות שיחות דיין בוואשינגטון ובמהלך החודש ינואר "נדע כה מהלך ההתקדמות".

קיסינג'ר רמז, כי מדינות ערב קידמו בברכה את הידיעות על פגישתו עם דיין, בהנחה שהוא מסמנת התערבות אמריקאית לקרוב פתרון בשיחות על הפרדת הכוחות.

ברגע שדיין יציג בין השאר לאמריקאים נסיגה ישראלית חד-צדדית למעברי המיתלה והגידי תמורת פירוז השטח שבין התעלה לקווים הישראליים החדשים, פתיחת התעלה ואיכלוסן מחדש של ערי התעלה. לדברי פרשנים בוואשינגטון לא יתן דיין עם קיסינג'ר בשלבים מתקדמים יותר של השיחות מעבר לנושא הפרדת הכוחות.

פרשן רדיו מוסקווה תוקף את דיין

פרשן רדיו מוסקווה בשידור לעולם הערבי, תקף אתמול את ביקורו של שר הבטחון מ. דיין בוואשינגטון.

"במה שנוגע לפגישת דיין עם קיסינג'ר קשה לצפות שאחרי פגישה זו יקום שר הבטחון הישראלי עמדה פחות בוטה ותוקפנית יותר. הקיצוניות וההתפשטות המאפיינים אותו, לא ייעלמו תוך יום אחד. אך רוצים אנו לקוות, שמנהיגי ארה"ב ינקטו עמדה אחראית כלפי פתרון בעיית המזה"ת. בהקשר לכך יש לזכור כי וואשינגטון יכולה להפעיל ביעילות רבה את השפעתה על 'ישראל העקשנית'", אמר הפרשן, לדברי "שידור ישראל".

כן הזכיר הפרשן, שקיסינג'ר התחייב בהצהרותיו המוכבויות, כי יתרום לכינון שלום צודק במזה"ת.

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

שר הבטחון משה דיין יצא אתמול לשיחותיו בוואשינגטון בנוגע להפרדת הכוחות בתקווה שהתכנית הישראלית תזכה לתמיכה אמריקאית מלאה ואף תתקבל בסופו של דבר גם על ידי המצרים והסובייטים. לא מן הנמנע, כי מגעים וחילופי ההבהרות עם כל הגורמים הללו ייערכו במקביל לפגישות דיין-קיסינג'ר.

התכנית הישראלית שתוגש, כל הנראה, על ידי שר הבטחון, כוללת נסיגה ישראלית עד קו ההגנה המבוסס על מעברי המיתלה והגידי שימשיכו להיות בשליטתו של צה"ל ועל דילול הכוחות המצריים ממזרח לתעלה בשיעור שצריך להיות מוסכם על ידי שני הצדדים, כאשר כוח ה-

(המשך בעמוד 2, טור 8)

ראשי שתי המשלחות הצבאיות מגיעים לפגישת-שלשום בז'נווה: אלוף מוטה גור וראש המשלחת המצרית בריגאדיר טהא אל מגדוב.

צילום רדיו של "אסושיאייטד פרס"

מקורות ישראליים בז'נווה:

ישראל דורשה ממצרים הקפדה על הפסקת האש — כתנאי להפרדה

ג'נווה, (א.פ., י.פ., עי"ן ר"ע"ן) — מקורות ישראליים בז'נווה אמרו אתמול, כי ישראל דורשה ממצרים הקפדה מדוקדקת על הפסקת-האש כתנאי להפרדת כוחות באזור התעלה.

לדברי המקורות הישראליים העלתה תביעה זו בפגישה שנערכה שלשום בין שתי המשלחות הצבאיות. לדבריהם, הקדיש אלוף גור כשעה וחצי (מתוך קרוב לשלוש שעות הפגישה) לפירוט הפרות הפסקת-האש מצד הכוחות המצריים. הפגישה הבאה של שתי המשלחות הצבאיות תתקיים אחר הצהרים בשעה 4 לפי שעון ישראל.

מקורות בוועידת ז'נווה מסרו אתמול, כי נציגי שני הצדדים נועצו אתמול עם ממשלותיהם לאחר שהגיעו ל"שלב חשוב" בשיחות. בדיונות מתכוונים גם להמתין את סיכומיו של שר הבטחון משה דיין בוואשינגטון ולתוצאות שיחותיו של שר החוץ המצרי פאהמי במוסקווה.

הנציגים המצריים בשיחות הצבאיות נועדו אתמול עם השגריר הסובייטי ולאדימיר וינוגראדוב. הפגישה נערכה בבנין השגרירות הסובייטית והשתתפו בה כל חברי המשלחת המצרית. נודע, כי הפגישה נשאה אופי אינפורמטיבי.

פרשן "יונייטד פרס" קאהיר

האלוף גור אתמול כלהבה, כי ארה"ב וברה"מ "כאותתה" לאחרונה ובהירות כי הן מתכוונות להפעיל ולפקח על השלבים הבאים של שיחות ז'נווה. תאלר ציין, כי לדעת חוגים דיפלומטיים בלונדון נועדו השיחות בוואשינגטון ובמוסקווה (של דיין ופאהמי) להכשיר את הקרקע לקראת השלב השני של שיחות ז'נווה אחרי שייחתם הסכם על הפרדת כוחות. מצפים, כי השלב השני של הכרה"מ ייפתח עוד החודש.

קהיר: התקריות יימשכו עד להפרדת הכוחות

מאת סופר "דבר" לענינים ערביים

פרשן רדיו קאהיר אמר, כי התקריות האחרונות בחזית התעלה מכרסמות בהדרגה בהפסקת האש ואיים, כי התקריות יימשכו עד אשר יושג הסדר על הפרדת כוחות.

ההצהרות אלה באו על רקע הצהרות מלחמתיות חריפות כפי שר המלחמה גמאל איסמאעיל. קאיים בחידוש האש בבקעה שישראל תנסה לנהל מלחמה בדיוקה, דברים ברוח זו, אם כי בלשון באופקה יותר, אמר גם הרמטכ"ל גמאל גמסי. מפקד הארמיה השלישית המצרית גמאל סעיד באדאווי הזהיר אף הוא כי אנשיו נכונים לבצע כל פקודה. הוא גם גילה, כי בגדה המזרחית הפרו המצרים בארות מים מתוקים וכך הבטיחו לעצמם מים כתוך קו.

לא מן הנמנע שישראל תעכב שיירות האספקה — אם יימשכו התקריות

דיין בצאתו: אם המצרים ימשיכו להפר את הפסקת האש — זה לא יישאר חד-צדדי

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

בתגובה על תקריות-האש היזומות על-ידי המצרים תוך הפרת הסכם הפסקת-האש, נקטה ישראל בימים האחרונים אמצעי אזהרה שהתבטאו בעיכוב לכמה שעות של שיירות האספקה לעיר סואץ ולמחנה השלישי המצרי המכותר.

לא מן הנמנע כי אם ימשיכו המצרים במדיניותם הנוכחית ביום תקריות אש תפסיק ישראל את מעבר השיירות עד לקבלת הבטחה מצרית מחודשת לכיבוד כל סעיפי הסכם הפסקת האש.

כפי שנודע, הוקמעו דבריו של שר הבטחון משה דיין בנושא זה בנמל התעופה בלוד לפני יציאתו לוואשינגטון כאזהרה פומבית ברורה שאם תמשיך מצרים להפר את הפסקת האש לא תישאר ההפרה חד-צדדית ונראה, כי הפסקת האספקה לעיר סואץ ולמחנה השלישי תהיה בגדר צעד נוסף בכיוון זה.

הפרת הפסקת האש על-ידי המצרים הצרת מצב בלתי נסבל ועשויה להביא להידרדרות הסכם הפסקת האש — הזהיר שר הבטחון, משה דיין לפני צאתו אתמול לוואשינגטון, לשיחות עם שרי החוץ והפנים של ארה"ב.

דיין כינה את התנהגות המצרים בחזית כ"פראית" והוסיף, כי אינו

(המשך בעמוד 2, טור 5)

3 חיילים נהרגו ו־2 נפצעו בהפגזה הסורית שלשום

מאת סופרו הצבאי של "דבר"

שלושה חיילי צה"ל נהרגו ושני חיילים נפצעו שלשום בהפגזה הסורית מצפון לתל פארס ברמת הגולן. לאחר פרסום ההודעה נמסרה הודעה, אתמול היתה החזית הסורית שקטה.

בחזית המצרית התנהלו אתמול חילופי-אש ארטילרית בגזרות שונות, ובקרבת העיר סואץ. בגלל ההפגזה המצרית באזור זה, שהיתה עלולה לסכן את חייהם של נהגי או"ם, לא הועברו אתמול, לראשונה, שיירות האספקה לעיר ולארמיה השלישית המכותרת. שלשום עברו השיירות רק חלק מהמכוניות שעוכבו בגלל תקריות אש. ביומיים שקדמו לכך — ב-31 בדצמבר ו-1 בינואר — לא הועברו שיירות לרגל חג השנה האזרחית החדשה. אך הם בפועל קודמים הועברה ה־אספקה מדיים. כשסכם בין ישראל ומצרים.

אתמול בשעה 6 בבוקר, פתחו המצרים באש ארטילרית לעבר מספר עמדות צה"ל מצפון לעיר סואץ. הושבה אש ארטילרית לעבר מקורות הירי. חילופי-האש נמשכו לסירוגין עד שעה 7.30. בשעות אחר הצהרים פתחו המצרים באש טנקים לעבר כוחות צה"ל באזור המזח של העיר סואץ. הושבה אש. כן היו חילופי אש בגזרה זו בשעות אחר הצהריים. גם מדרום לעדביה התנהלו אתמול חילופי אש ארטילרית בין כוחות צה"ל לבין המצרים. בשעות הבוקר פתחו המצרים מספר פעמים גם באש נשק קל באזור זה. כוחות צה"ל השיבו אש. ב-1.30 אחר הצהרים נפתחה אש ברגמות וטילי נ"ט לעבר מספר עמדות של כוחותינו מדרום לעדביה. הושבה אש ארטילרית לעבר מקורות הירי. חילופי-האש נמשכו לסירוגין כשעתיים.

כן היו אתמול כמה פעמים חילופי אש בנשק קל באזור מהר-סום הק"מ ה-101.

כמו כן לתעלת סואץ ירו הצב-

(המשך בעמוד 2, טור 3)

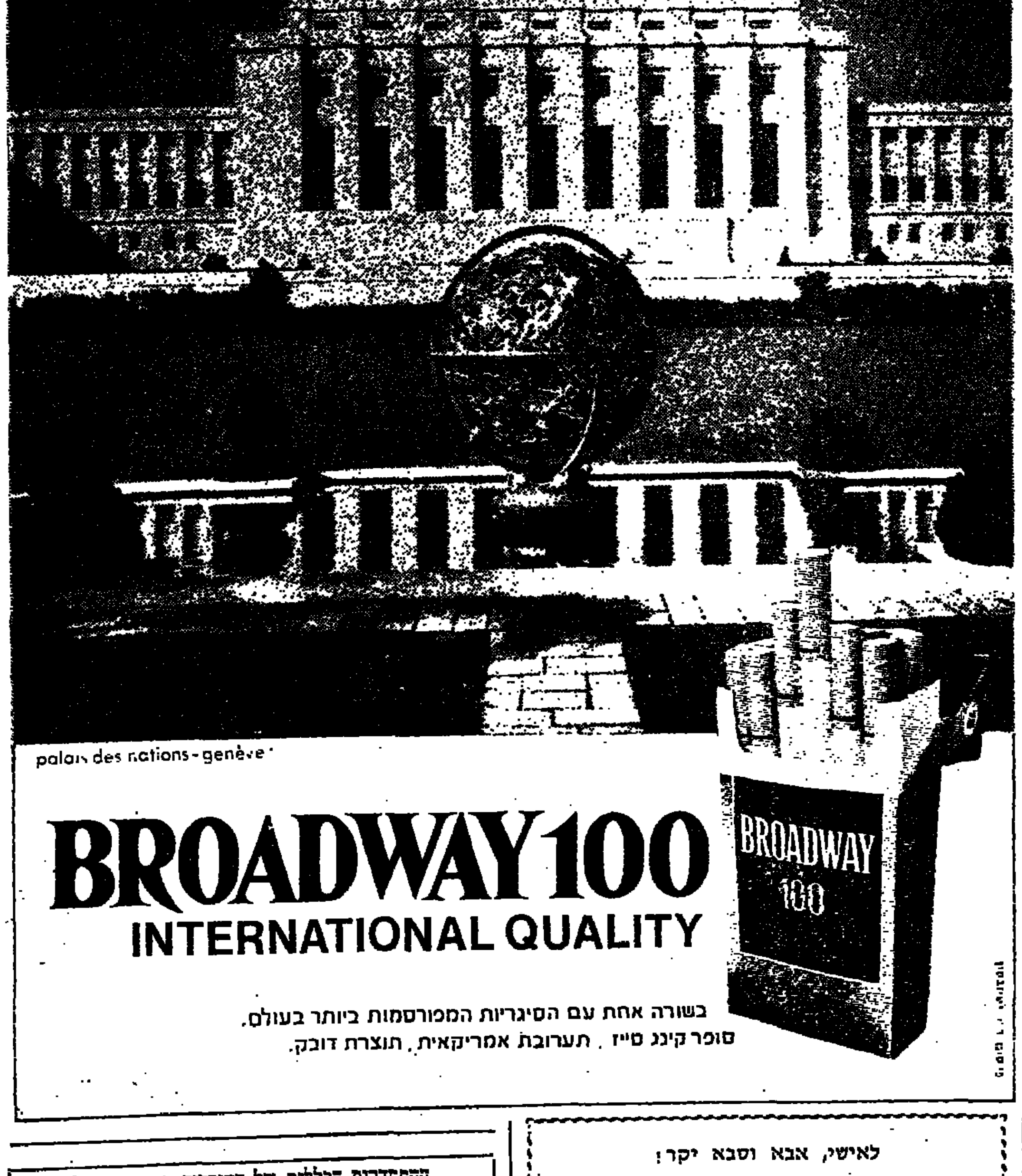

עשרות מיליוני ל"י נזק בשריפה באבו-רודס

מצפים למומחים לכיבוי מחו"ל; ראש מינהל הדלק: השריפה לא תגרום לירידת מלאי הדלק "לטווח קצר"

מאת דויד מושיוב, סופר "דבר"

שלוש בארות הנפט הימיות במפרץ סואץ מול אבו-רודס עדיין בוערות ולשונות האש מתנשאות לגובה רב ומעלות עשן סמיך. עתה מחכים למומחים לכיבוי שריפות בשדות נפט שהוזעקו מחו"ל על-ידי חברת "נתיבי נפט". עדיין לא נתקבלה תשובה מתי יגיעו.

בחוגים המערביים יש מומחים [illegible]

(המשך בעמוד 2, טור 1)

בית ליסין — תכנית השבוע

יום ו' 4.1.74
בשעה 10 בערב — "החיים ואשת המגדלור", בהשתתפות אבנון ברנמן, רפי גרנות, שלומית אהרון וקרול מריל.

שבת 5.1.74
בשעה 7.15 בערב — מועדון הסרט הטוב — "הכדורה", ביימו ז'. דוביביה. עם ז'אן פייר לאו.

יום א' 6.1.74
בשעה 5 אחה"צ — מכון אולר — מרכז יעוץ להורים.

יום ב' 7.1.74
בשעה 2 אחה"צ — בי"ס לבלט, התעמלות וג'ז בהדרכת לילי גמר.
בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — "מרוץ הטתר הגדול" + סרט קומי.
בשעה 7 בערב — "המדיטציה הטרנסצנדנטלית כפי שלימד אותה מהרישי מהש יוגי".

יום ג' 8.1.74
בשעה 5 אחה"צ — מכון אולר — מרכז יעוץ לנוער.
בשעה 7 בערב — בי"ס גבוה לפועלים — קורס לעובדים סוציאליים. בנחה אחד יוחס.

יום ד' 9.1.74
בשעה 4 אחה"צ — אולפן לריקודי-עם / סרט לילדים — "אי המטמון".

יום ה' 10.1.74
בשעה 2 אחה"צ — בי"ס להתעמלות, בלט וג'ז בהדרכת לילי גמר.
בשעה 5 אחה"צ — קורס לבריאות, הרבות הגוף והתעמלות.
בשעה 6 בערב — חוג ללימוד אספרנטו.
חוג לאמנות הקולנוע — בשעה 7.15 בערב — "ג'ו".
בשעה 9.15 בערב — [illegible]

* * *

מרכז התרבות והחינוך של ההסתדרות
המחלקה לתרבות ולנוער במועצת פועלי ת"א—יפו

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי חיפה
המחלקה לתרבות ולחינוך

המועדון לספרות ולפולקלור

במוצאי שבת, 5.1.74, בשעה 7
באולם "ביתנו", רח' ירושלים

ערב עיון במשנתו של
דוד בן-גוריון ז"ל

בהשתתפות: הסופר דוד זכאי
אברהם וולפנזון
קטעי קריאה: ברוך ינוביץ
מנחה: אהרון ברזילי
מנהל המחלקה לתרבות ולחינוך בפפ"ח

למנויינו בצפת

בגלל גיוס המחלק וקביעת שבתון דבר נסלה את הפתח למנויים בכל יום שלישי בדאר להקופה מוגבלת.

עם המנויים הסליחה.

"דבר" סניף הגליל

במלאות חמש שנים לפטירת יקירנו הבלתי נשכח

ברוך (בוקה) כהן ז"ל

תתקיים אזכרה
ביום ראשון, י"ג בטבת תשל"ד, 6.1.74, בשעה 3.30 אחה"צ בבית הקברות בפרדס-חנה.

כלקרי זכרו, נפגשים ליד השער של בית הקברות.

אשתו — שרה
והמשפחה

עם האבלים על מות של
ד"ר גיורא לוטן
ממעצבי הבטחון הסוציאלי בישראל

הנחומים למשפחה.

מרכז קופת חולים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי תל-אביב—יפו
המחלקה לתרבות ולנוער

היום יום ששי י' טבת תשל"ד 4.1.74 בשעה 8 בערב, באולם האסיפות בבית ברנר

לילות שבת בבית ברנר
האמנות בתקופת חירום

בהשתתפות:
בבה חובב, מנהל קול ישראל
ד"ר אמיל פוירשטיין, מבקר האמנות
זאב רבינוביץ, מבקר קולנוע
המנחה: ד"ר ברל פריבה
הציבור מוזמן.

לאישי, אבא וסבא יקר:

בן-דוד ניסן

בהגיעך לגבורות.
יחד עם אמא וסבתא יקרה
מיטב הברכות
בריאות ונחת עד מאה ועשרים
כה לחי!!!

רעיתך: ציפורה
הבנים: עמירם, עליזה, יואלה, משה
הנכדים: זהבה, אירה, טליה, עדי, נחמי, איילת, דוד
הנין: איל

משפט הרצח בלילהאמר — ביום ב' באוסלו

אוסלו, (א.פ.). — משפטם של חמשת היהודים בקשר לרציחת המלצר המארוקאי אחמד בושיקי בעיר לילהאמר בחודש יולי יפתח ביום ב' הקרוב בבית משפט מחוזי באוסלו.

נמסר, כי המשפט, שיימשך כפי הנראה כשלושה שבועות, יתנהל באגף נפרד של בתי המשפט ב- אולם בו לא נערכים בדרך כלל דיונים משפטיים. העברת הדיון לאולם זה נעשתה במגמה לאפשר שמירה בטחונית קפדנית על המקום.

ת. התביעה ייצג האקון ויקר, שהוא אחד מעוזריו הבכירים של התובע הכללי הראשי ל.י. דורפלס. לפי שעה לא נודעו פרטים על תוכן כתב-האשמה. הנאשמים מוצגים כשלושה ישראלים, אשה שוודית, אזרח דני ואזרח בריטי, שהעיתונות הנורווגית מציגה אותו כ"דמות המסתורית" שבפרשה, שאינו אלא אזרח ישראלי.

לדברי מקורות באוסלו מתכוון התובע להוכיח, כי הרצח בלילהאמר בוצע בידי מקצוענים שפעלו לפי הוראות מדוייקות של המודיעין הישראלי. נראה, כי התובע מתכוון לערוך השוואה בין רצח בושיקי לבין רצח הפעיל הפלשתינאי זועייטר ברומא באוקטובר 1972. יתכן, שיש בידי התביעה הוכחות המצביעות על דמיון רב בשיטות הפעולה בשני המקרים.

בנק ישראל מציע לבנקים תעודות פקדון סחירות

כדרך נוספת לגיוס כספים מהציבור בריבית של פקדונות קצובים

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של "דבר"

בנק ישראל מציע שהבנקים ישכללו את הכלים להגיוס כספים מהציבור על-ידי הנהגת תכנית המקובלת בארה"ב, לפיה יוציאו הבנקים תעודות פקדון סחירות שהרבית עליהן תהיה זהה לרבית המשולמת על פקדונות קצובים.

באחרונה חלה ירידה ניכרת בפקדונות לזמן קצוב כתוצאה מן המצב המדיני וצמצום הכסף הפנוי בידי הציבור. כדי לעודד את תכניות החסכון והזרמת כספים של הציבור לבנקים, מציע נגיד בנק ישראל משה זנבר, שהבנקים יוציאו תעודות פקדון סחירות ברבית זהה לרבית על פקדונות לזמן קצוב. הבנקים יתחייבו לפרוע את התעודות בכל מועד שיידרשו, תוך חישוב הרבית המגיעה. בניגוד למקובל בפקדונות לזמן קצוב, מגמתה של תכנית זו היא למשוך כספים מהציבור ולהוות, במידה מסויימת, משקל מתחרה למלוות הצמודים. עם זאת מציע בנק ישראל שהנפקת תעודות פקדון סחירות תהיה מ-50,000 ל"י ומעלה, ולאו דווקא בסכומים קטנים יותר. על פי הנסיון שיירכש, יקבעו בעתיד כיצד להשתמש באמצעי זה. קיימת אפשרות, שחלק מפקדונות צובר רבית יעברו למסגרת חדשה זו.

כפי שנודע, ראשי הבנקים טרם נתנו תשובתם להצעתו של בנק ישראל. הם ביקשו לבדוק את הנושא באורח יסודי ואת ההשלכות שיהיו לתכנית המוצעת.

חוסיין חושש מהסכם ישראלי־מצרי נפרד

ביירות (ע"ן). — סיפוחה של הגדה המערבית לירדן ב-1948 היה "טעות" — הכריז המלך חוסיין בראיון לשבועון הלבנוני "אל-חוואדית".

חוסיין הוסיף: "לא היה בדעתנו, באותה תקופה, להביא לידי מצב מלא של שתי הגדות. סבי, המלך עבדאללה, ביקש בראש ובראשונה להעניק כל עזרה אפשרית לעם הפלשתינאי כמען יוכל לשחרר את מולדתו. "היה זה על פי דרישתן של הארצות הערביות שהצטרפנו למאבק והצלנו כל מה שניתן היה להציל".

חוסיין הכריז שוב, כי אין הוא מתנגד ש"הארגון לשחרור פלשתינה" ייצג את העניין הפלשתינאי ויעמוד על זכויות העם הפלשתינאי. אולם הוא מתנגד לכך שהארגון יהיה הנציג היחיד של העם הפלשתינאי. חוסיין שאל, "איך יתכן דבר כזה, בעוד שבגדה המערבית של ירדן קשה, אחרי 25 שנות דו-קיום, להבדיל בין פלשתינאי לבין ירדני, וכאשר בגדה המזרחית גורמים הנכבדים, שגם להם הזכות לדבר בשם בני ארצם?"

עם זה אמר חוסיין, פעם נוספת, כי הוא בצדד בדיון ש"העם הפלשתינאי חייב להביע את דעתו על עתידו, אולם רק לאחר שחרור השטחים, ובתנאי שמשאל העם ייערך תחת פיקוח בין לאומי".

חוסיין הביע דעתו, כי האיסטרטגיה בה נוקטת ישראל בוועידת ז'נווה, מטרתה להגיע תחילה להסדר נפרד עם מצרים, ולאחר מכן עם ירדן, אשר תהיה בעמדה חלשה בעקבות ההסכם הישראלי-מצרי, ולבסוף כי נותרה להסדיר את הבעיות עם סוריה בשדה הקרב, "כפי שהדבר מתבצע עתה בווייטנאם".

מלך ירדן גם מתח ביקורת על האיסטרטגיה של הפיקוד הערבי במלחמת אוקטובר. "מנקודת ראות צבאית טהורה, אמר, לא היו צריכות מצרים וסוריה לתקוף בעת ובעונה אחת. סוריה, צריכה היתה לפתוח בקרב רק לאחר שהמצרים היו מגיעים למעברי ההרים של סיני. אשר לירדן, למרות שלא מסרו לה מראש את מועד פתיחת המלחמה, היא קיבלה על עצמה את אחריותה ומילאה את חובתה".

דובר או"ם: המצרים קידמו כוחותיהם

קאהיר, (יופ"י וע"ן). — כוחות מצריים בגזרה הצפונית בסיני (מזרחית לתעלת סואץ) התקדמו לעמדות חדשות, תוך הפרת הפסקת האש — מסר אתמול הדובר של כוח החירום של או"ם.

הדובר מסר לעיתונאים, כי תנועת הכוחות המצריים לעמדות קדמיות יותר נרשמה ביום ג'. חיילים שוודים הם שזיהו צלילה שמירה במרחק כבעה קילומטר — דווקות מזרחית לקבוצה שבגזרה הצפונית. הדובר אמר, כי המצרים התקדמו "בערך 200 מטר לעמדות חדשות". הוא הוסיף, כי השוודים ראו כוחות מצריים "שהשמינו מוקפים באזור".

קצינים איזיים וכוחדים של כוח החירום באיזור דרשו מהמצרים לסגת והם הסכימו לעשות זאת בשעה 14.30 (לפי שעון ישראל). "אולם בשעה 1800 הם עדיין החזיקו בעמדות ובאו לא נמסר דו"ח חדש על המצב" — אמר הדובר. היתה זו הידיעה הראשונה בשעם כוח החירום על התקדמות חדשות מאז נכנסה הפסקת האש לתוקפה ב-24 לאוקטובר.

דובר או"ם גם אמר, כי בעקבות חילופי היריות שהיו במשך כל יום ג', סירבו כוחות ישראליים בגדה המערבית של התעלה להתיר את פריקתן של משאיות אספקה עבור הארמיה השלישית, בטענה כי הכוחות המצריים ירו על המפוררים ישראלים במרחק קצר בסמוך לאיזור הפריקה.

הדובר גם מסר, כי חייל אוסטרי של כוח החירום נפצע קל מהיריות בשמירה במחסן אספקה של כוח החירום.

החייל נפצע ברגלו והוכה בשעה 02.30 לפנות בוקר, כאשר הלך לברר את מקור הרעש ששמע ליד המחסן. הוא הובא לבית חולים בקאהיר והמסר כי מצבו מניח את הדעת. זהו החייל השני של כוח החירום שנפצע מיריות מאז החל הכוח לפעול ב-27 באוקטובר. הראשון היה חייל פיני.

הדובר גם מסר, כי פגזי מרגמות שנורו על-ידי כוחות ישראליים דרומית-מערבית לאיסמעיליה נפלו במרחק של כ-50 מטר מעמדה שוודית של כוח החירום.

3 חיילים נהרגו

(המשך מעמ' 1)

רים בשעות הבוקר טילי נ"ט לעבר כוחות צה"ל ממזרח לאיסמעיליה, הושבה אש. כשעה מאוחר יותר פתחו המצרים שנית באש מרגמות באותה גזרה וכוחות צה"ל השיבו אש.

בשעות הצהריים ניסו המצרים להתמקם בשטח שלא היה בשליטתם קודם לכן, צפונית מזרחית לקנטרה. נפתחה לעברם אש מנשק קל והמצרים נסוגו.

עשרות מיליוני ל"י נזק

(המשך מעמ' 1)

הימשך פעולת כיבוי הדליקה בבאר הנפט הבוערות, אך כביהים כי הדבר יימשך מספר חדשים. גם לאחר כיבוי הדליקה יזדקקו לתקופה די ארוכה לשם שיקום הבארות, הקמת משטחים על פני הים והעברת הדרושים להכנת הבארות להפקת נפט מחדש.

בתשובה לשאלה אמר אמש ראש מינהל הדלק תת אלוף (מיל.) עמנן גלבוע, כי השריפה בבארות הנפט באבורודס איננה גורמת לירידת במלאי הדלק המצוי במדינה לכמות הנראה לעין, מאחר שמלאים אלה הם במצב תקין.

כתב "גלי צה"ל" אריה אדר מוסר:

אבדן כ-1% אחוז תפוקה

אחת התוצאות המיידיות של הדליקה עלולה להיות עלייה נוספת של מחירי הדלק בארץ. אובדן התפוקה כתוצאה מן האש מסתכמת בין 15 עד 17 אחוז מכלל התפוקה של שדה אבו רודס, שסיפק עד כה כ-5 מתוך 7 מיליוני טונות הדלק — צריכתה השנתית של ישראל. אי לכך יהיה צורך למצוא מקורות אלטרנטיביים בחו"ל להספקת כ-מיליון טונות דלק בשנה. במצב השוק העולמי כיום אין זו משימה פשוטה.

האבדן המינימלי של הנזק משוערים בכספו של דבר הוא כ-400 מיליון לירות. הנזק מסתכם במיליון לירות ביממה וההנחה היא כי ההפקה עלולה להיעצר עד כדי שנה שלמה.

בינתיים נמשכת החקירה בנסיבות התקלה החמורה שגרמה את הדליקה. ייתכן שהפרשה תמצא דרכה לערכאות משפטיות כלשהן.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל-אביב, בית "דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים: 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642151-2-3.

"הארץ" רוצה לפטר מספר עתונאים

מאת סופר "דבר"

עורך "הארץ" מבקש לפטר מספר עתונאים מעובדי עתונו, בטענה שתקופת החירום גרמה להרעה במצב הכלכלי של העתון.

בתשובה לשאלת סופר "דבר" אמר עורך העתון גרשום שוקן, כי הפיטורים נדרשים מטעמים כלכליים בלבד. הוא ציין כי בגלל מצב החירום נצטמצם היקפו של העתון — בכמות החומר המערכתי ובנפח המודעות המסחריות כבו.

ועד עובדי מערכת העתון הודיע, כי הוא מתנגד לפיטורים בנימוק שניתן להנהיג חסכון ויעול בדרכים אחרות ובכך למנוע פיטורים ופגיעה בעובדים.

כפי שנודע מבקש העתון לפטר כ-10 עתונאים, ובשלב הנוכחי מדובר על כ-3 מביניהם.

נראה, כי הנושא יובא לטיפול בוועד אגודת העתונאים בת"א, אשר אמור לתמוך בעמדת ועד עובדי "הארץ" ולהעניק לעובדים אלה הגנה מקצועית.

המערך בירושלים לא ימסור למפד"ל את תיק החינוך

המערך בירושלים יסרב למסור את תיק החינוך לידי המפד"ל — אמר אתמול ראש העיר טדי קולק, בשיחה עם נציגי המפד"ל.

אתמול נפגשה הוועדה המצומצמת של המערך עם המפד"ל. נציגי המפד"ל טענו שהם התחזקו בבחירות ואילו המערך נחלש. ולכן תובעת לעצמה המפד"ל השפעה רבה יותר. הפגישה עם המפד"ל יימשכו בשבוע הבא.

אתמול נפגשו נציגי המערך עם נציגי אגודת ישראל והיום הם ייפגשו עם הליכוד. בבירור עם האגודה לא מצפים לקשיים.

איש עסקים ארגנטינאי יליד איטליה נחטף שלשום בפרבר של בואנוס-איירס — כך מסרה אתמול המשטרה.

ירדן מאשרת פינוי כוחותיה מסוריה

מאת סופר "דבר" לעניינים ערביים

דובר רבת-עמון אישר אתמול את דבר יציאתם של הכוחות הירדניים, שהיו מוצבים בסוריה מאז השבוע השני למלחמה. יציאת הכוחות נמשכת, למעשה, כבר זמן-מה. מדובר בחטיבת השריון מס' 40, הנחשבת ליחידה המעולה ביותר בצבא הירדני, וכן בחטיבה נוספת, באגד ארטילרי ובמפקדת דיוויזיה.

בהודעה הירדנית צויין, כי המלך חוסיין נפגש אתמול עם חיילי היחידות האלה והתפלל עמם לרגל "חג הקרבן" המוסלמי. רדיו דמשק עדיין לא הזכיר לפינוי, כתם כלא בסר בעצתו על כוונת היחידות הירדניות לסוריה.

מניחים, שהסיכום בדבר פינוי הכוחות הירדניים הושג בעקבות הביקורים, שערכו בשבועות האחרונים בדמשק המלך חוסיין עצמו ובן ראש ממשלתו זיאד אל-ריפאעי, שהיה שם באחרונה רק בשבוע שעבר.

בשלב זה אין כידוע כהיכן לגבי סיבות הפינוי. בשעתו, הכריז חוסיין, כי הכוחות יישארו בסוריה כל זמן שיהיה צורך בהם. אפשר, איפוא, שהסורים סבורים כי בידם לקבל עליהם גם את אזור הגזרה הדרומית, שהיתה עד כה באחריות הירדנים, תחת פיקוד המטכ"ל הסורי. היות, שהסורים לא ירצו בנוכחות ירדנית בשטחם ולו רק דקה אחת מעבר לזמן ההכרחי. נראה, שהם גם סבורים כי החזרת שתי החטיבות לירדן צפויה להוסיף [illegible] במצב של חיכוכים של חוסיין בעד הצטרפות למלחמה — אם תחדש האש בכתי החזיתות הא-חרות.

הנהלת ל"ע בעת"א תתכנס ביום א' להכריע בענין הקואליציה

ל"ע יקיים היום פגישות נוספות עם המערך והליכוד

מאת דנקה הריש, סופרת "דבר" בתל אביב

ראשי הליכוד ול"ע בתל אביב דנו אתמול במשך ארבע שעות על הקמת קואליציה עירונית. בצאתם מהפגישה, שנערכה במלון "שרתון", מסר ראש רשימת ל"ע למועצת עיריית תל אביב עו"ד יצחק ארצי את ההודעה הבאה: "הוחלפו דעות והושגה הבנה בקשר לתכנית עבודה וצוות עבודה במסגרת קואליציה בעיריית תל אביב. סוכם להפגש היום לסיכום השיחות".

בתשובה לשאלת סופרת "דבר" השיב ארצי, כי נמשכים המגעים גם עם המערך. הוא ועמיתיו יקיימו היום פגישה עם מועמד המערך לראשות העיר יהושע רבינוביץ. הפגישה מתקיימת ביוזמת המערך, והמהלכה מקווים. נציגי ל"ע לשמוע הצעות מפורטות יותר של המערך להצעת הסכם קואליציוני איתם. מיד לאחר סיום הפגישה עם רבינוביץ עומדים נציגי ל"ע להמשיך בשיחות עם מועמד הליכוד לראשות העיר. עם גמר הפגישות היום יתגבש, כך נראה, הצעת החלטה של ראשי ל"ע בתל אביב בדבר הקואליציה העירונית. ההצעה תובא לאישור הנהלת סניף ל"ע בתל אביב, שנקראה לישיבה ביום א' הקרוב. לדברי עו"ד ארצי, לא יהיו עוד התייעצויות עם האישים המרכזיים במפלגת הליברלים העצמאיים, כי לאחר השיחות עם השר קול ויו"ר האוהר סוכם, שההחלטה בדבר הקואליציה העירונית היא בידי הסניף בלבד.

יו"ר סניף ל"ע בתל אביב ד"ר חיים טייכמן, שהשתתף בפגישה ב"שרתון", אמר בתשובה לשאלת סופרת "דבר", כי בשיחות עם הליכוד לא סולקו עדיין כל המכשולים בדרך להקמת קואליציה. בין היתר הוא ציין את "ענייני הדת", שעדיין עומדים לדיון. בסניף יש לחצים להכון הקואליציה עם הליכוד. הלחצים הללו באו השבוע לביטוי בהחלטת הנהלת "דור ההמשך" של סניף ל"ע. רכז "דור ההמשך" אהרון הגדלמן מסר לסופרת "דבר", כי ההחלטה תובעת מהנהלת הסניף להצטרף לקואליציה בראשותו של הליכוד. גם בדיוני ההנהלה המוניציפלית של הסניף נשמעו דברים לחיוב הקואליציה עם הליכוד.

המשך מגעים ליכוד — המפד"ל

אמש, בשעה מאוחרת, התכנסה לפגישה נוספת נציגי הליכוד עם נציגי המפד"ל. לסופרת "דבר" נודע, כי המפד"ל לא החליט בינתיים להצטרף לקואליציה לפני של"ע יכריע בנושא זה. בחוגי המפד"ל סבורים, כי במגעים המוקדמים עם הליכוד יש לציין את הקשיים הצפויים לקואליציה המבוססת רק על רוב של 16 מתוך 31 חברי מועצת העיר.

עמדת המפד"ל בראשותו של צויד בסוק לגבי תנאי הקואליציה עם הליכוד צפויה להיות נוקשה מכוח הסכסוך בינו לבין אברהם ביאור. סיעת המפד"ל בראשותו של א. ביאור השיגה במשך 23 השנים האחרונות — לטענת הציבור הדתי — הישגים גדולים ואין ספק, שבסוק חייב עתה "להוכיח" עצמו בפני ציבור בוחריו. הרכבת קואליציה עירונית חדשה, יצרת תנאים לקידום עניינים.

הסכנה ניתנת לביאור ולבסוק הזדמנות להתפייסות כאשר נפגשו בהרו של הכר כיכאל חנר. אך הזדמנות זו לא נוצלה. ביאור שבא לחוני ומצא את בסוק במקום ניגש אליו ואמר: "אני מברך אותך על הצלחתך בבחירות" אך — לדברי ביאור — ברכתו לא נתקבלה יפה על-ידי בסוק, כנראה בשום שסיעת המפד"ל בראשותו הפסידה בבחירות האחרונות מנדט אחד — לטובתו של ביאור, שהופיע ברשימה נפרדת. ביאור אף סבור, כי רבים מקרב הבוחרים ברשימת המפד"ל לכנסת, הצביעו אות ב', כהיהם את תאות עם ביאור. ואילו לא היו חושבים כך לא היו נותנים את קולם לרשימה ב' והמפד"ל היתה מקבלת פחות מנדטים. בתשובה לשאלת סופרת "דבר" הכיב ביאור: "לעת עתה איני רואה את האפשרות להתפייסות. עם הר אריה. אני שואף יש ההתפשרות עם הכיכר".

אנו חותרים בשלב זה להגיע לסיכומים הדדיים עם "הליכוד", שיאפשרו לנו לכנס את הנהלת סניף המפלגה ביום א', כדי להביאם בפניה — אמר אבא צוייד, ארצי, ראש רשימת ל"ע לעירייה ת"א, בראיון עם דן בתכנית "היום הזה" ברדיו.

בסכמו את השיחות הנכונות, שהתקיימה אתמול בין נציגי "הליכוד" ול"ע, אמר עו"ד ארצי, כי לא סוכם להקים קואליציה.

בתשובה לשאלה, אם הולך מנהה גם לקואליציה עם המערך, אמר עו"ד ארצי: "כל עוד לא סיכמנו ולא התחבנו, הדלת פתוחה לקואליציה נוספות, ובין המצטרף לקואליציה הרבה יותר החבה לאבר בין ל"ע ו"הליכוד". אם הרגיב לראות את טובת העיר ולגייס את מירב הכוחות לפתרון הבעיות הסבוכות של ת"א, איני רואה מדוע אפשרות כזו לא היתה קיימת גם לגבי המערך".

בראיון נוסף בטלוויזיה אמר עו"ד ארצי, כי היתכן אפשרות של הסכם על הכבב בראשי הנימה ואת"ב התיבה כוכה.

ליכוד: הושגה הבנה

שלמה להט, ראש רשימת "הליכוד" לעירייה, אמר בראיון ברדיו, כי בפגישה עם ל"ע הוחלפו דעות והושגה הבנה בכל מה שנוגע לתכנית פעולה לעבודת הצוות. "האוירה היה נעים, הוסיף, וכן צויינו הכרס הנאה בבעיות תרבות כולדר. אבר. עו"ד יכוד. רב לאבבות שאנו נכוצאים בכדי ליכ האתיכן של הרדר, אמר ה-זובר, בהסתייגי כי אם יסתבם היום הכריב יבואו הוליכב להגזי הלה הכרחב של המפלגה".

הערבים מאיימים בחרם על חב' "פיאט" אם לא תפטר את מנהלו היהודי של העתון "לה־סטאמפה"

רומא, (יופ"י וע"ן). — ועדת החרם הערבית איימה על חברת המכוניות האיטלקית "פיאט" בחרם מסחרי, אם לא תפטר את המנהל היהודי של העתון "לה סטאמפה" המופיע בטורינו — גילה אתמול דובר החברה.

הדובר ציין, כי ועדת החרם פנתה אל החברה בתביעה לפטר את אריגו לוי, אחד מבכירי העתונאים הבולטים ביותר באיטליה, בגלל מאמר שפורסם ב"לה סטאמפה", המכיל ביקורת חריפה על המנהיג הלובי קולונל קדאפי (העתון "לה סטאמפה", הנמנה עם העתונים בעלי היוקרה באיטליה, הוא בבעלות חברת "פיאט").

בינתיים נודע, כי קדאפי, שחמתו בוערת בקשר למאמר, הודיע למשרד החוץ האיטלקי כי ינתק את היחסים הדיפלומטיים עם איטליה, אם לא יפוטר לוי ושני כותבי המאמר, הסופרים פאולו פרדאארו ופרנקו לוצבטיבו.

משרד החוץ האיטלקי ציין לא הגיב, אך חברת "פיאט" הודיעה ללוי שאין בדעתה לערער את מעמדו כעורך העתון. "מעמדי בטוח, על אף העובדה שחברת "פיאט" מודאגת ביותר בקשר לפרשה. החברה עלולה להפסיד מיליוני דולארים", אמר לוי. "יתכן שפי יזכר כהעתונאי היקר ביותר בתולדות העתונות האיטלקית", הוסיף.

חברת "פיאט" היא היצרנית הגדולה ביותר של מכוניות מחוץ לארה"ב. להברה יש אינטרסים המסתכמים בכ-30 מיליון דולאר בלוב, והאינטרסים שלה ברחבי העולם הערבי הם גדולים בהרבה מסכום זה, ציין לוי.

מקורות בחברת "פיאט" אמרו שקדאפי הזמין אליו את שגריר איטליה 48 שעות לאחר שנודע לו על פרסום המאמר ואיים לנתק את היחסים עם איטליה אם לא יינקטו צעדים נגד כותבי המאמר והעורך הראשי.

אריגו לוי עורך "לה סטאמפה" האיטלקי

ברה"מ תספק להודו טילי "סאם־6"

ניו דלהי, (ע"ר). — ברה"מ הסכימה לספק להודו טילי "סאם־6" מן הסוג בו השתמשו הערבים במלחמת אוקטובר — כתב ה"הינדוסטן טיימס".

משרד ההגנה ההודי סירב להגיב על הידיעה בה נאמר גם כי הודו תקבל מטוסי "יעקובלב" המסוגלים להמריא ממסלולים קצרים ומטוסים לגיבאות מטוסים מתדית "מיקראגט". דובר משרד ההגנה אמר כי מדיניות הממשלה היא לא לדבר על נושאים כאלה.

בידיעה, המסתמכת על מקורות מהימנים, נאמר כי הודו תקבל את הטילים "בעתיד הקרוב". היא גם תקבל ידע טכנולוגי לייצורם על טילי סאם מתוחכמים פחות, הנמצאים כבר בשימוש חיל האוויר ההודי.

דובר צה"ל: הידיעה הסורית על העלמם של האלוף פלד והרמ"ט — אווילית

תל־אביב (א.פ.). — דובר צה"ל הכחיש אמש באוזני סופר "אסושייטד פרס" ידיעה שפורסמה על ידי סוכנות הידיעות הסורית הרשמית שסיפרה כי מפקד חיל האוויר האלוף בנימין פלד וראש המטה שלו נעדרים מאז מלחמת יום הכיפורים. הידיעה הסורית ציינה, כי פלד והרמ"ט "נעלמו" בשבוע השני של המלחמה ומאז לא נודעו עקבותיהם. דובר צה"ל הגדיר את הידיעה כ"אווילית".

"אוניטה": נצחון גדול לקואליציה הקודמת בישראל

רומא (ביחוד ל"דבר"). — בין תגובותיהם של העתונים האיטלקיים על תוצאות הבחירות בישראל בלטה הערכתו של בטאון המפלגה הקומוניסטית, "אוניטה".

לדבריו, יש לראות בתוצאות הבחירות נצחון גדול לקואליציה הקודמת, שהצליחה לשמור על הרוב שלה בכנסת. לפיכך — כותב "אוניטה" — ניתן יהיה להתעלם בעליל של הימין ולהתקדם בדרך לשלום.

העתון כותב, כי ישראל הביעה את רצונה במו"מ והנה עתה נוצרה, סוף סוף, ההזדמנות לקיים מגעים כאלה. בפיסקה המסיימת של המאמר כותב "אוניטה": "ממשלת העבודה החדשה אחוזה עתה בידה בכבוד גיבור של אכזבה ותקווה. יש להמתין ולראות כיצד תעשה בו שימוש".

ברנשטיין: ממשלת חרום איננה תנאי אולטימטיבי

מזכיר המפד"ל צבי ברנשטיין אמר אמש, כי אין לראות את דרישת מפלגתו להקים ממשלת חירום לאומית כתנאי אולטימטיבי.

בשיחה עם כתב "שידורי ישראל" אמר ברנשטיין, כי המפד"ל מנהלת שיחות הבהרה עם מפלגת העבודה, ובהן העלתה כמה תנאים להצטרפותה לקואליציה. אחד התנאים האלה הוא הדרישה להקים ממשלת חירום לאומית. אבל לא נאמר על אלה כהתנאים אין המפד"ל מוכנה לוותר. הוא הדגיש, כי אי אפשר להקים קואליציה בלי השתתפות מפלגתו.

ח"כ א. ורהפטיג, כפאג"י אמר לכתב, כי לפי שעה לא הוזמנה החזית הדתית של אגודי ופאגי"י להצטרף לקואליציה. אם יקבלו הזמנה כזו, ישתתפו נציגי החזית בשיחות על הקמת הממשלה. אולם אין להניח, שבניתן יהיה לקבל את תביעות מפלגתו. הוא הדגיש, כי בענייני דת איננה תובעת יותר מכפי שתבע המפד"ל, וכנראה, תתבע יותר מכבה, וקשה להשיב על קואליציה רחבה.

יוסף זיו בטלוויזיה: אמשיך בפעילותי הציונית

לונדון, (עתמ"א). — יוסף אדוארד זיו, שנפגע קשה בירייה בביתו בראשית השבוע, הצהיר אתמול בראיון לטלוויזיה הבריטית.

במיטתו בבית החולים, אמר זיו, כי לא הספיק להבחין בזהות של התוקף, ומצא את עצמו לאחר זמן כה בבית החולים.

בתשובה לשאלה, אם ההתקפה עליו תפגע בצורה כלשהי על פעילותו של הציונים בבריטניה, השיב בתוקף: "כלל וכלל לא, לגבי לא".

אזכרה לבן־גוריון בשדה בוקר — בשלושים למותו

במעמד נשיא המדינה, שרי ממשלה, הרבנים הראשיים, קציני צה"ל ובני משפחתו של המנוח, חברי כנסת, אישי ציבור, חברי שדה בוקר ומוזמנים מידידי בן-גוריון — התקיימה אתמול בצהריים אזכרה לדוד בן-גוריון ז"ל במלאת שלושים למותו.

החל בשעה 10.30 בבוקר הוקמו מחסומים בדרכים המובילות לשדה בוקר ורק בעלי תוויות הביה ובעלי הזמנות הורשו לגשת למקום. סמוך לשעה 12 הגיעו נשיא המדינה וסגן ראש הממשלה השר יגאל אלון, יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, השרים שמעון פרס, משה הלל, חיים ברלב, זאב שרף, יוסף אלמוגי, שלושת שרי המפד"ל, האלופים בנימין פלד ובנימין תלם ואברהם אדן, הרבנים הראשיים שלמה גורן ועובדיה יוסף, חברי כנסת, ראש עיריית ירושלים ורבים אחרים ממקורביו של המנוח.

בשעה 12.00 בדיוק הסירו שתי חיילות שעמדו במשמר כבוד ליד הקבר את דגל הלאום ודגל הצבא באחוזת הקבר, צמוד למצבתה של פולה ז"ל ואז נתגלתה אבן שיש עם כתובת צנועה: שם המנוח, תאריך לידתו ומותו וכן תאריך עלייתו ארצה, ללא כל תוספת.

לרגלי המצבה הונחו שלושה זרי פרחים, על ידי נשיא המדינה, הכנסת והממשלה. הרב הראשי של צה"ל, תת-אלוף מרדכי פירון, פתח את טקס האזכרה במלים קצרים באומרו: "מנהיגנו, בחיר העם, אדריכל המדינה, נקבר כאן היום לפני 30 יום ואנו מתייחדים עם זכרו בתפילה ואזכרה". לאחר מכן קרא הרב כהה פרקי תהילים.

סגנו, אלוף משנה גד נבון, קרא פרקי תהילים ובנו של בן-גוריון, עמוס, אמר "קדיש". בקרב בני המשפחה נראה גם נכדו של בן-גוריון, סגן אלון בן גוריון, כיהוא נתמך בשני קביים לאחר שנפצע במלחמת יום הכיפורים ונבצר ממנו להשתתף לפני חודש בהלוויית סבו.

קודם לדבריו על המנוח העלה נשיא המדינה אפרים קציר: "ביום ה-30 למות גדול מנהיגי האומה בדורנו, אנו עומדים עם זכר אדם שהטביע חותמו על חיי האומה בתחומים הנרחבים ביותר: בעליה, בהתיישבות, בהקמת תנועת העבודה, בהקמת המדינה, בשמר המדינה, והנחת יסודות לכל מה - יקם עד עתה בישראל. איש זה נטמן כאן בנגב, אותו שיחרר, אהב וקרא את הנוער לבוא אליו ולהתיישב בו ולצאת בבא את מגורותיו".

"על אף שדוד בן-גוריון לא היה בהנהג. ללא ספק התחנכו ויתחנכו דורות על דמותו ועל מצפונו והאומה תנצור זכרו לנצח".

החזן הצבאי הראשי, רב סרן משה כרמל, קרא את תפילת "אל מלא רחמים" ולאחר מכן עבר הקהל הרב על פני קברם של דוד ופולה בן-גוריון הצופה לעבר הר עבדת והרי הנגב בבוהק.

סמוך לשעה 1.15 אחר הצהריים החלו להתפזר המוזמנים. כאשר תלמידי מדרשת שדה בוקר ואזרחים מחו"ל באו בספרייה ליד אחוזת הקבר וכן רב לאחר שהאורחים הרשמיים עזבו את המקום. (ע)

קיסינג'ר: אין לוח זמנים

(המשך מעמ' 1)

חירום של או"ם הוצב בין צה"ל לבין הצבא המצרי בכל האיזור שיפונה על ידי צה"ל.

תכנית זו דומה בעיקריה לתכנית שהועלתה בתחילה בירושלים ובקהיר על ידי האמריקאים, בעת ביקורו של עוזר שר החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו בישראל ובמצרים בשנת 1971, בבלי שזכתה לקבלה אז על ידי שני הצדדים. עתה נוצרו כמה שינויים במצב הקיים המאפשרים גם לישראל וגם למצרים לקבל את התכנית.

קודם כל נפתרה בעיית החציה של תעלת סואץ על ידי הצבא המצרי אשר גם לאחר החילה המוצע על ידי ישראל יעלה בהיקפו פי כמה על המספר של 750 חיילים שהציע אז סיסקו.

כן נפתרה הבעיה של לוח הזמנים ושל הקשר בין ההסדר החלקי לבין ההסדר הכולל על ידי קיומה של ועידת השלום בז'נווה המבטיחה שבלא את התקדמות בדיונים לאחר הפרדת הכוחות לכל יתר הנושאים בהסכם השלום, שהוא מטרתה המוצהרת של הוועידה. בשלב אחר עתה קיים אז השיקולים עתה הוא הכרתו של הנשיא סאדאת מיד לאחר פרוץ מלחמת יום הכיפורים כי תעלת סואץ תיפתח בחודש מיד לאחר שתוחזר לידי מצרים וכי ניתנה הוראה לרשות התעלה להתחיל בהכנות לפתיחתה ולהפעלתה מחדש. זאת — בניגוד לעמדה מצרית קודמת שפתיחת התעלה תהיה מותנית בפתרון הסכסוך הישראלי-ערבי כאשר מפעם לפעם אף נוסף לכך במפורש התנאי על השבת זכויותיו של העם הפלשתינאי. בעוד שבעבר הציגה ישראל את פתיחת תעלת סואץ והפעלתה מחדש כאחד המרכיבים ההכרחיים לגבי ישראל במסגרת של הסדר ביניים כערובה מוחשית לכוונת הדדיות הלחימה באיזור התעלה, הרי שעתה אינה הנשיא כאזאת [illegible].

בשלב נוסף [illegible] הוא הדרישה המצרית להתחייבות ישראלית לנסיגה מלאה [illegible].

ההערכה היא כי אם תהיה שם הסכמה בין ישראל לבין ארה"ב [illegible] הפרדת הכוחות [illegible] השלב הראשון [illegible] הפסקת האש, בעריכת ה[illegible] של חילופי אש [illegible] אמצעי הנגב [illegible] ישראל על ההפרות [illegible] הפסקת האש על ידי המצרים.

ממשלה חדשה בספרד

מדריד, (יופ"י וע"ן). — ראש הממשלה קרלוס אריאס נאווארו ביצע אתמול חילופי גברים בממשלה הספרדית. החליף 11 מבין 19 שרים ושניים מבין השרים שנשארו בממשלה הועברו לתפקידים חדשים.

חילופי הגברי נעשו בעקבות רציחתו של מי שהיה ראש ממשלת ספרד אדמירל לואיס קארו בלאנקו.

בהקבינט החדש סולקו כמה שרים בכירים, כגון סגן ראש הממשלה טורקואטו פרננדס מירנדה כי שימש כראש הממשלה [illegible].

קרלוס אריאס נאווארה, ראש ממשלה חדש

בפועל עד להסבנשו של אריאס. ושר החוץ לאוריאנו לופז רודו. שר הענין החדש הוא [illegible] קצוני פדרו קורטינה, מי שהיה שגרירה של ספרד בפאריס. [illegible] בראש הממשלה [illegible] על המכונים במאסרים [illegible].

ישראל התלוננה נגד לבנון

ניו־יורק (ע"ן). — באגרת לנשיא מועצת הבטחון ציין הנציג בפועל של ישראל באו"ם יעקב דורון, כי "החזית העממית לשחרור פלשתין" נוגנית מאסם הגיבה ופעולה מוחלט בטריטוריה לבנונית. מכיון, הודיע הארגון, כי עליהו הוא שהתנקש בחייו של איש העסקים היהודי יוסף אדוארד זיו בלונדון ב-30 בדצמבר.

נציג ישראל מזכיר בהקשר זה אגרת ששלח ב-19 בדצמבר לנשיא מועצת הבטחון ושבה גילה פרטים על תופס הפעולה כנגד נתיבים ארגוני טרור, ובמיוחד ארגון הטרור בראשות ג'ורג' חבש. דורון מציין באגרת, כי "החזית" נושאת באחריות למעשי רצח רבים.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

פועה שינדרובסקי ז"ל

הלויה תצא ביום ראשון י"ב בטבת התשל"ד 6.1.74 בשעה 2.00 אחה"צ מביתה במושב ירקונה.

המתאבלים מרה:
בעלה צבי שינדרובסקי
בניה, בנותיה, נכדיה
וכל בני המשפחה

ממשלת ישראל

ביום שני, י"ג טבת התשל"ד (7.1.74), בשעה 20.00 בבנייני האומה ירושלים,

תתקיים עצרת זכרון בתום השלושים לפטירתו של ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון

דוד בן־גוריון ז"ל

בתכנית:

פרקי נגינה — התזמורת הסימפונית של ירושלים
קטעי קריאה — רחל מרכוס ויוסף ידין
דברים — שר הבטחון, מר משה דיין

הזמנות במספר מצומצם ניתן לקבל בחדר 453 בבית הממשלה, בנין ראש הממשלה, הקריה, ירושלים, ובלשכת המודיעין הממשלתית, רח' יפו 34, ירושלים.

לאחר העצרת תתקיים הגברה

גלילי: אנו בעצם ימי המאבק על קיומנו

מאת סופר „דבר"

„אנחנו עודנו נמצאים במאבק על עצם קיומה של מדינת ישראל ואינני רואה שהמאבק הזה ייגמר בחד־שים הקרובים. גם אינני יודע להגדיר בדיוק מתי ייגמר. אינני יודע אם ישנה מדיניות שהיא בוודאות יכולה להביא לסיומו המהיר או המיידי של המאבק הזה. אני יודע שישנה מדיניות שיכולה להעמיק את המאבק הזה, לעשות אותו יותר חריף, יותר אכזרי, פחות בריסיכויים לבוא על פתרונו, כמו הדוקטרינה של גח"ל, היא המדיניות של „אף שעל"."

דברים אלה אמר השר ישראל גלילי בראיון מקיף בבטאון הקי־בוץ המאוחד „בקיבוץ", שהופיע בימים אלה.

בהקשר זה, מוסיף השר, אני רוצה להגיד: „במצע המערך כתוב כי המערך שולל את המדיניות של „אף שעל" של גח"ל, המסכנת בראש אפשרויות של שלום. המע־רך מציב, לעומת זאת, מדיניות של שלום — אף־על־פי שהדבר כרוך בפשרה טריטוריאלית. את המסמך הזאת סכמתי בשלמותה לפני יום הכיפורים. ב־4 באוק־טובר, בישיבת הנהגת־המישנה ל־הכנת הפרק המדיני, הבאתי גם את ההצעה הזאת. וגם את ההצעה בעניין הפלשתינאים שנכללה ב־מצע המערך. אין זה נכון להציג את הדבר כחידושים, שנתגלו לנו לאחר המלחמה".

השר נשאל, כיצד הוא מסביר את ההפתעה שהתרגשה עלינו ב־יום הכיפורים.

„דעתי היתה" — אמר גלילי — „כי כל עוד אנחנו יושבים על שפת הסואץ וכל עוד נמצאים כמאות אלפים ערבים בשלטוננו, שלא ברצונם, הרי שהמצב הזה אינו יכול להיות מצב של קבע וצריך להביא בחשבון אפשרות של חידוש האש. מכאן העדיפות בהשקעת משאבים בכל הנוגע ל־התעצמות של צה"ל, ראש לכל בנושא הרכש, בנושא ההתעצמות ממקורות הייצור העצמי — רכי־שת המטוסים, רכישת השריונים, כל מערכת הציוד המשוכלל, ש־אלמלא הספקנו לרכוש אותה, לא היינו יכולים לעמוד במלחמת יום הכיפורים, גם לא במלחמה אשר לא היתה תופסת אותנו בהפתעה.

ליקויים חמורים

„הווה אומר, שמדינת ישראל בכוחה של הדבר לא הופתעה על־ידי המלחמה שפרצה, אלא ש־עיקרה של ההפתעה היה בכך, שהיינו משוכנעים שתהיה התראה בספקה. והדבר הזה לא התאמת.

דבר אחר, מה היה קורה בשעה אילו המלחמה היתה פורצת לאחר התראה היימי מספיקים להקדים את גיוס המילואים. זהו נושא ה־חייב להיבחן, לאחר שצה"ל יס־רוק את התחקירים הפנימיים שלו ולאחר סיום עבודתה של ועדת החקירה. אין זה רק עניין לבירור בתוך צה"ל, אלא זה נושא לבירור בפורומים ציבוריים ואחראיים. הד־ חורגים מתחום דיוננו הפעם. אבל מה שאני רוצה להדגיש הפעם הוא, שביסודה של דבר, מדינת ישראל הכינה את עצמה למלח־מה. אלמלא הכינה עצמה למל־חמה, היא היתה מובסת במלחמה. התברר שהיו הרבה ליקויים חמו־רים. אך בסופו של דבר, צה"ל הכין עצמו למלחמה. את הלי־קויים והשגיאות חייבים לאתר, להסיק לקחים ולהחזיק מסקנות. ואני משוכנע שהדבר ייעשה.

„ביסודו של דבר, במידה ש־הדברים אמורים בצה"ל — הוא התכונן למלחמה — אמר גלילי. המלחמה הזאת הוכיחה שורה של חולשות בצבא ההגנה לישראל, שצריך לתקן אותן. לפי דעתי, לאחר המלחמה הזאת נדרשת גם בחינה של אלמנטים דוקטרינריים בתורת הלחימה של צה"ל. אבל, מבחינת התעצמות והצטיידות הד־הבריה שמלחמה יכולה לפרוץ לילה ויום, היה צה"ל ערוך בהתעצמותו שלו. הוא לא ידע את שעת פרי־צת המלחמה, ומבחינה זאת עיקר ההלם שבהפתעה".

גלילי התבקש לפרט לקחים ו־מסקנות שהוסקו בעקבות יום הכי־פורים. לדבריו, אחד הלקחים השכוחים־הזנוחים הוא הנצחון של צה"ל על אף התנאים הנוראים, הבלתי חזויים מראש. מוזר הדבר שנוטים אצלנו לשכוח „פרט" זה. במלים אחרות: הוכחנו שוב את כשרנו להדוף תוקפנות עדיפה ב־כמות בכוח אדם ובנשק, בשתי החזיתות בעת ובעונה אחת.

המוחש ביותר שאת הערך ה־עצום של עומק אסטרטגי, שכן נקל לתאר מלחמה זו אלמלא ה־יתרון הזה.

אשר למידת גיבושה הרעיוני של מפלגת העבודה אמר גלילי, כי הוא סבור שכרוב הדעות ב־תוך המפלגה אינו מפריע לכו־שר הביצוע שלה. „ככל שאנחנו נסגל לעצמנו אורחות התנהגות דמוקרטית המתחייבות מאחריות על מדינה, הווה אומר, ויכוח, הכרעה, הגשמה תוך אחריות משותפת והוך דיסון של מדיניות אישית, אגואיסטית.

„הייתי רוצה, שבתוך מפלגת ה־עבודה יבוא יותר לכלל ביטוי גיוון הדעות, לפני הכרעה ולא אחריה. אין פירוש הדבר, שלאחר שמתקבלת הכרעה בנושא מסויים, אומרים „שמש בגבעון דום". אפ־שר לחזור ולהרהר בנושאים, שמא חלו תמורות שמחייבות שינויים בהכרעה. אבל אני רואה בחומרה רבה, כאשר בתוך מפלגת העבו־דה מנהלים ויכוחים ומטיחים הא־שמות אשר מקומם בין מפלגות עויינות זו לזו, ולא בתוך מפלגה אחת.

אני יודע כי לחברים שונים ב־מפלגת העבודה יש ביקורת. בין שזו ביקורת על המדיניות הבט־חונית, בין ביקורת על מדיניות החוץ והבטחון. אף־על־פי־כן הם אינם פורשים. אף־על־פי שבשעור תיהם מובטחת להם... אלפים ור־בבות שאינם מועמדים למשרות יש עמהם ביקורת. הם אינם פור־שים מן המפלגה. ולא מתוך טע־מים של מה שקוראים „פחד הזו־בוף". יש מקום לפחד, ללא מר־כאות, ויש מקום לחשבון, ללא מרכאות. הפחד מפני עלייה כוחות אנטי־סוציאליסטיים וחשבון מר־חיק־ראות: מה יעלה למדינה ול־תנועת־העבודה, אם יתחלטו כו־חות הימין. אלה הרי אינם שי־קולים אנוכיים. אלה שיקולים רע־יוניים־תנועתיים".

כן, אני מדבר בהערכה על אל־פים הנושאים באחריות. ואני מד־בר בהערכה על המעטים ש־מלחשים ודוגבים ורוטנים ומרכ־לים. באשר דברים אלה עקרים שרק מדליחים את האווירה.

„הייתי מציע לכל אלה, לתרגם את הלחשים ואת הרינונים האלה למאבק ציבורי בתוך המפלגה, ובי־חוד לגיבוש הצעות אלטרנטיב־יות, כאשר מגיעים לשלב של הכרעות. בעיני זה מגוחך, שאף אחד מהלחשנים האלה לא העלה שום הצעה אלטרנטיבית, בשעה שקבעו עכשיו את מצע המפלגה. כשם שלא העלה הצעות אלטרנטי־ביות בשלבים מוקדמים יותר. זאת היא רעה חולה".

מכשיר־קשר לצרכי ריגול (בתמונה — משמאל למטה), שנמצא ליד גופתו של מחבל, תושב מזרח ירושלים, שנהרג ב־31 בדצמבר 1973, בעת שטיפל בהכנת מטען חבלה (בביר־זית שבנפת רמאללה)· כן נתגלו, ליד המחבל ההרוג, 23 נפצים (מצד ימין), ש־היו עטופים בצמר־גפן המכשיר והנפצים הוסתרו בקופסת נס־קפה (למעלה), בצד הוראות (שמאלה מהקופסה) לשימוש במכשיר הקשר, שטווח פעולתו — עד 800 ק"מ· המכשיר מורכב מ־3 חלקים: משדר לשידורי מורס, מגבר לשידור אותות־מורס מוקלטים ומגבישים·

התחזית ל־1974: עלייה בשיעור הפשיעה

התחזית של עליית מקרי הפשיעה, העבריינות והפרת הסדר בעקבות של המלחמה, מסרו אתמול שר המשטרה שלמה הלל, המפקח הכללי רב־ניצב שאול רוזוליו ומפ־קד משטרת תל־אביב ניצב דוד עופר.

בכינוס השנתי של קציני מש־טרת מחוז תל־אביב לסיכום אי־רועי שנת 1973, שנערך אתמול בבית־ברבור בתל־אביב, מסרו השר וקציני המשטרה בכירים על התארגנות המשטרה לקראת מש־מות הצפויות להם והביעו תקוו־תם, כי כוח המשטרה יצליח ל־התמודד עמן.

ניצב דוד עופר אמר, כי כבר עתה ישנם סימנים של עליה ב־פשיעה, במיוחד בעבירות רכוש.

הוא אמר, כי מלחמה מביאה ב־דרך־כלל לבריונות והפרת־הסדר. בהתייחסו לעבירות פריצה ופשי־עה המבוצעים במצב החירום, אמר ניצב עופר, כי אין להסכים ש„פראי אדם" ינצלו את המצב ויתחמסו דירות ובתי־עסקים של אזרחים הניצבים בשורות המילו־אים בקווים. הוא הבטיח מלחמה מוחצת ויד קשה בטיפול בעבריי־נים אלה.

המפקח הכללי, רב־ניצב רוזו־ליו, הוסיף, כי למרות התחזית הקודרת הוא אינו חושש שהמש־טרה תיכשל והביע בטחונו כי אנשי המשטרה בכלל ואנשי מחוז תל־אביב בפרט, יצליחו בכל משימותיהם. הוא אמר, כי נצ־טרך להשליט חוק מבלי לשכוח את הפרט האזרחי, ולמזר הפגנות מבלי לשכוח מהי עילת ההפגנה. מצד אחד לא נוכל להתעשר עם החוק, אך מצד שני לא נרצה לדכאו.

השר הלל אמר, כי כל התפת־חות פוליטית תגרור בעיות לגבי המשטרה. אם יתחדשו הקרבות, תעמוד המשטרה במבחן קשה יו־תר, וכמו כן גם אם יושגו הסד־רים מתקבלים על הדעת. אם יימשך מצב החירום, דבר העלול להתבטא בהתשה מחודשת, גם אז יפול נטל כבד על המשטרה.

בתחילת הכינוס דיווח מפקד המחוז ניצב עופר על ירידה של 20.7 אחוז במצב הפשיעה במשך שנת 1973. הוא מסר, כי במשך השנה החולפת בוצעו 48,608 עבי־רות לעומת 61,305 עבירות ב־1972.

6 מקרי רצח בוצעו השנה וכו־לם פוענחו — לעומת 12 אשתקד. בכבישים היו 132 הרוגים, לעומת 133 הרוגים בתאונות דרכים אש־תקד. סך־הכל נפגעו בשנה ה־חולפת 8869 אנשים ב־6729 תאו־נות־דרכים. ניצב עופר מסר, כי בשנה זו גדל תקן המשטרה ב־120 איש והדגיש כי בקרוב יאו־שר תקן חדש למשטרת המחוז שיעמוד על 2860 אנשים. כיום משרתים במחוז תל־אביב 1767 איש.

המפקח הכללי רב־ניצב רוזוליו עמד בדבריו על תרומתם היעילה ועל השתלבותם המוצלחת של ה־אקדמאים המדענים בשורות ה־משטרה. הוא הדגיש, כי הכללת עשרות מדענים במסגרת המש־טרתית המסורתית היא חיונית ביותר והביאה להתקדמות המש־טרה. הוא מסר, כי בזמן הקרוב מתעתדים לאייש את שורות ה־משטרה ב־1000 שוטרות.

את הכינוס פתח סגן מפקד המחוז תת־ניצב אריה איבצן, אשר בירך את אורחי הכנס, קציני משטרה בכירים, ראשי אגפים ו־מחלקות, ראשי הנהלת משרד־המשטרה ומפקדי משמר־הגבול ואישים בכירים. (ע)

תוצאות סופיות לרשויות המקומיות בדרום

מתוך התוצאות הסופיות של הבחירות לרשויות המ־קומיות בישובים העירוניים בדרום שפורסמו אתמול עם תום ספירת קולות החיילים מסתבר, שבהצבעתם גרמו החיילים הפתעה לפחות ב־ישוב אחד — שדרות, שם, כנראה, לא ימשיך יונתן יפרח לכהן בתפקיד ראש המועצה המקומית, לאחר שתי תקופות כהונה.

מתוך 9 מנדטים קיבלה הפעם רשימת המערך 4 מנדטים בלבד. בעוד שהרשימה המקומית על יצ־חק טריקי זכתה אף היא ב־4 מנדטים. טריקי התקשר בהסכם עודפים עם רשימת המפד"ל, ש־קיבלה את המנדט הנותר, וכנראה שהם ירכיבו את הנהלה החדשה של המועצה.

לפי התוצאות הסופיות באשקלון קיבל המערך 6 מנדטים, לעומת 5 במועצה היוצאת. „הליכוד" והמפד"ל קיבלו כל־אחד 4 מנדטים־ כאשר „הליכוד" מפסיד 3 והמפד"ל זוכה ב־2. המנדט ה־15 נפל בחלקה של רשימה מקו־מית. באשקלון קיימים סיכויים שווים להמשך הקואליציה הקיי־מת בין „ליכוד" ומפד"ל אשר להם 8 מנדטים, או הקמת קוא־ליציה בראשות המערך, שהיתה באופוזיציה במשך שמונה שנים.

בקרית־מלאכי

החיילים את מעמדו של ראש המועצה הנוכחי דוד עבודי, איש המערך, שיישאר כנראה לכהונה נוספת. רשימתו זכתה ב־3 מנד־טים, בעוד שהרשימה השותפה לקואליציה, אגודת ישראל, קיבלה 2 מנדטים המהווים יחד רוב. יתר 4 המנדטים התחלקו כך: 3 ל־„ליכוד" (שניים במועצה היוצאת) ואחד למפד"ל.

בקרית־גת לא הוחמה ספי־רת קולות החיילים עד לשעת סגירת הגליון, אולם שם לא היו צפויות הפתעות וכהונתו הנוספת של אריה מאיר כראש עיריה נראתה מובטחת, למרות שהפסיד את הרוב המוחלט. (ע)

רוב למערך בגבעת־עדה

לפי תוצאות הבחירות למועצה המקומית בגבעת־עדה, זכה המע־רך ב־5 מנדטים ו„הליכוד" ב־2 מנדטים. המיועד לראש המועצה הוא יעקב דורון, כי שהיה מזכיר מועצת פועלי גבעת־עדה.

נצחון למערך

לאחר ספירת קולות החיילים, ההיה חלוקת המנדטים למועצה המקומית ברעננה בת 13 חברים — למערך 6 במקום 5 במועצה היוצאת, לליכוד 3 במקום 3, לחזית הדתית 3 במקום 4, ולי"ע 1 כ־קודם.

במועצה היוצאת היתה קואליציה בראשות המערך וראש המועצה בנימין וולפוביץ יחד עם אגודת ישראל ולי"ע. מקורות שהקום קו־אליציה בתכונת הקיימה ואולי מורחבת יותר.

הגרלת הפיס

בהגרלה מפעל הפיס מס' 01/74 שהתקיימה ביום 3.1.74 זכו המס־פרים הבאים:

בסך 150,000 ל"י זכו המספרים: 097677; 613157. בסך 50,000 ל"י זה המספר: 436699. בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 166340; 654462. בסך 6,250 ל"י זכו ה־מספרים: 188709; 446169; 479523; 552525.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 07104; 07385; 19375; 31421; 32281; 35333; 51751; 61011; 61813; 73513.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב: 01129; 02282; 05159; 10812; 12932; 12646; 14231; 19538; 19705; 22244; 28475; 33023; 35644; 36854; 37817; 44194; 56123; 61299; 72477; 76708; 77263; 78904; 80572; 87543; 90483.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב: 0507; 1267; 5537; 5953; 7827; 7855; 9122.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב: 0691; 0907; 0969; 1805; 1867; 2127; 2219; 2262; 2603; 3166; 3293; 3395; 3432; 4375; 4643; 5093; 5364; 5574; 5601; 5865; 6027; 6355; 6478; 6672; 6713; 6969; 7146; 7366; 7839; 7884; 7957; 8239; 8259; 8273; 9107; 9166; 9606; 9843.

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 5.

בסך 1,350 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 069092; 141365; 158274; 172029; 177518; 182535; 189451; 200731; 282552; 368010; 393223; 407785; 432701; 612063; 636054; 636852; 652082; 663909; 733694; 746056; 788566.

„גארדיין": מרחב הפעולה של ג. מאיר הצטמצם

לונדון, (עתס"א). — „מרחב הפעולה, העומד עתה לרשות ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר, נצ־טמצם בצורה חמורה" — כותב אתמול העתון „גארדיין".

במאמר מערכת, כותב העתון הליברלי: „צילה של המפלגה ה־דתית הלאומית בישראל תלוי כבד להנווה. פתרון אחד אשר גולדה מאיר יכולה להיזקק לו הוא — עריכת בחירות חוזרות. מצרים חושדת כבר כי ישראל מנצלת את ענין הבחירות כתבסיס הצהירה. נשקפת סכנה כי המצב המדיני הבלתי יציב השורר עתה ביש־ראל, עלול להכביד על עמדת יי־תודים ולהגביר את רגשות אי־האמון בהוצתה. מצב זה עלול להוליך למלחמה".

לוב תובעת פרעון חובות מבריטניה

לונדון, (סט"א). — אף על פי שבריטניה תורך הבריטי כהגן רשמית כי בממשלת לוב לא נתנה כל ניסוק לאיסור שהטילה על היבוא מבריטניה, הודיע את־מול „דיילי מייל" כי לוב תובעת סכום של 46 מיליון לי"ש אשר, לטענתה, בריטניה חייבת לה.

בתוך סכום זה חייבת בריטניה, לפי הטענה הלובית, 16 מיליון לי"ש כדמי הכירה לבסיס הצבאי אשר בריטניה החזיקה באל עאדם בלוב. סכום נוסף של 30 מיליון לי"ש תובעת לוב, כהחזרת ביקר דמה. אשר היא שילמה תמורת רכישת מערכת טילים מדגם „ראפ־ייר" מחברת „בריטיש איירקראפט קורפוריישן". התכנית לר־כישת הטילים בוטלה, לאחר ההפ־יכה של קדאפי כנגד על המלך אידריס.

הרוגים ופצועים בהפגזת מרכז פנום־פן

פנום פן, (רויטר). — כוחות קומוניסטיים ירו אתמול שבע רקי־טות של 122 מילימטר בלב העיר פנום פן, ופגעו בבנינה פליטים הסמוך ובבית חולים צבאי.

המשטרה מסרה, כי לפחות אר־בעה אנשים נהרגו ו־18 נפצעו. הפגזה זו באה 18 שעות אחרי ש־הקומוניסטים ירו שש פגזי הוד־הווים לאיזור שבו התרכזו פלי־טים בעיבורי העיר. בהפגזה זו נהרג אדם אחד ונפצעו 9.

הבהרה

הידיעות שהופיעו בעתונות ב־ברזיה, אשר בהן נאמר כי בית החולים בילינסון הוא הזורז ליב־לי בפעוע בקבלת חולים להחזה, ספיקות מאזור תל־אביב — אינן מדוייקות.

בית החולים ימשיך לקבל חולים אלה כאשר תל־אביב ביחסי זה בקבוע רק עליבי הפניה בבית החולים הדסה בתל־אביב, לפי ה־הסדר הקיים.

נציגי „אמנסטי" השוודי ביקרו אצל שבויים סורים פצועים

נציגי הסניף השוודי של „אמנסטי" ביקרו אתמול אצל השבויים הסוריים המ־אושפזים בבית החולים שמואל הרופא בבאר יעקב.

הנציגים, יו בייקר ואשתו אליזבט, שוהים בארץ כת־יירים והם ניצלו את ההז־דמנות כדי לעמוד על מצב השבויים הסוריים הפצו־עים. נלווה אליהם הנריק אולמן, שמהגם להתאזרחות השוהה בארץ. הביקור אור־גן על ידי הסניף הישראלי של „אמנסטי".

בלוויית מנהל בית החולים ד"ר ולטר דוידזון, ביקרו נציגי „אמנס־טי" אצל עשרת הפצועים הסו־ריים. בייקר שוחח תחילה עם ווי־עלי טהר בן 23, מהעיר טרטוס, חייל קומנדו שנשבה כשהוא פצוע באחת הזאדיות ברמת הגולן. הש־בוי אמר, כי הוא זוכה לטיפול טוב ואוכל טוב. „ניתנת לי אפ־שרות לכתוב לבני משפחתי וכבר קיבלתי תשובות על כמה מהמכ־תבים", אמר. בייקר נתן לפצוע קופסת סיגריות קטנה ואיחל לו החלמה מהירה.

שבוי אחר עמו שוחחו נציגי „אמנסטי" הוא עדנן חאג' האדי"ה, בן 36, טייס בדרגת סגן אלוף, שנישבה לאחר שנפגע מטוסו ליד קונייטרה ביום השלישי של המל־חמה. רגלו האחת של הטייס נקי־טעה בעת שמטוסו נפגע ורגלו השניה נקצה בעת שהועבר לבית־החולים, כדי להציל את חייו. ני־תוח החירום בוצע על־ידי הרופא נודע ששהה בארץ כמתנדב בתי־קופת המלחמה, עתה עוסקים ב־התאמת רגלים תותבות שיאפשרו לטייס ללכת.

כשנשאל, אם היה רוצה שיבוצ־עו חילופי שבויים עם סוריה השיב כי זהו ענין של הממשלה. הטייס שהפגין קשיחות אמר: „לא איכ־פת לי אם אצטרך להישאר כאן מאה שנה. אנחנו מאמינים שבאנו למות למען המטרה". לדעתו, זו־כים השבויים הישראלים בסוריה ליחס טוב.

עם תום הביקור, אמר בייקר, כי למרות שקשה בדרך כלל להד־בב שבויים ולשמוע מה הם חוש־בים באמת, נראה לו, כי הטיפול לו זוכים השבויים הסוריים הוא טוב והם זוכים ליחס נאות. „אד־ווח על הביקור למזכיר הכללי של הארגון בלונדון וגם לסניף הש־וודי", אמר. (ע)

הממשלה נוטה להסכים לחיסול צים־קווי נוסעים

מאת י. מיכלסקי, סופר „דבר"

מועצת המנהלים של חב־רת „צים—קווי־נוסעים" החל־יטה אמש להמליץ בפני הממשלה לחסל את החברה.

החלטה זו נתקבלה, משום ש־המשך פעילות האניות „דן" ו־„גילי" תהיה כרוכה בסובסידיה שנתית של לפחות 15 מיליון ל"י. לפיכך, ממליצים מנהלי החברה לא לעשות הכנות להפלגות ה־אניות ולבצע את הסידורים ל־החזרת אניות אלה לממשלה.

הממשלה עומדת לדון ביום א' הקרוב בנושא והמגמה היא לחסל את החברה ולמכור את האניות.

יצויין, שאניות־נוסעים — ב־בעלות יהודית או ישראלית — עבדו בקווים לארץ במשך 40 שנה — מ־1934. אם תחוסל ה־חברה, יופסק גם קו־הנוסעים ה־סדיר האחרון שפעל בין ישראל לאירופה.

עתוני ברה"מ לא מזכירים את „איי גולאג"

מוסקוה, (צ"ן). — אף עתון סובייטי אחד לא פירסם אתמול את הידיעה שהופצה שלשום על־ידי סוכנות הידי־עות הסובייטית „טאס", בה נמסר לראשונה על הוצאתו לאור בצרפת של „איי גולאג", ספרו האחרון של אלכסנדר סולז'ניצין.

העתונות הסובייטית לא הזכירה עד כה בכלל את הו־פעתו של הספר. סוכנות „טאס" האשימה את הסופר בעל פרס נובל, כי הוא „הציג לאויבי ברה"מ תחמושת חדשה במ־סעם נגד האנטי־סובייטי".

שגרירות ישראל בהולנד מכחישה גיוס כוח אדם

האג, (ע"ן). — שגרירות יש־ראל בהאג הכחישה אתמול את הידיעה, לפיה היא „מגייסת ב־הולנד כוח אדם עבור מפעלים ישראליים".

בהצהרה לעתונות בתשובה ל־שאלות הוסיף עם זאת דובר ה־שגרירות, כי „כל אדם המבקש לבקר בישראל כדי לעבוד במפ־עלים אזרחיים ולאי־ממשלתיים ל־תקופה של שישה חדשים לפחות — יכול לפנות למשרד הסוכנות היהודית לשם קבלת מידע". ה־דובר הוסיף, כי בקשה להתסוקה אינה גוררת בהכרח קבלת עבו־דה בישראל.

ועידת קופ"ח בסוף מארס

מאת סופר „דבר" לענייני בריאות

הוועד המפקח הארצי של קופ"ח החליט אתמול לקיים את ועידת קופ"ח ב־26—28 במארס, הוועידה תיפתח בתל־אביב, ולמחרת ימשכו דיוניה בבית־הבראה „מב־טחים" בזכרון־יעקב.

מספר צירי הוועידה יהיה 334, זאת לפי יחסי הכוחות הסיעתיים שנבחרו לוועידת ההסתדרות ה־אחרונה. וכן נציגי „הפועל המז־רחי" ופועלי אגודת־ישראל אשר יש להם הסכם על קבלת טיפול רפואי באמצעות קופ"ח. כן הוח־ליט הוועד המפקח, כי אותם חברים המכהנים עתה כחברי מרכז קופ"ח או חברי הוועד ה־מפקח ואשר לא יישלחו כצירים על ידי מפלגותיהם, ישתתפו ב־ועידה כבעלי זכות דעה מייעצת.

יו"ר המרכז, אשר ידלין מסר בישיבה, כי התקציב של קופ"ח לשנת הכספים הבאה יגיע למיל־יארד ל"י, לעומת 850 מיליון ל"י השנה. נוסף לכך יהיה תק־ציב השקעות בסך 120—150 מיל־יון ל"י. הצעת התקציב תוגש עד 1 במאי. „בתקציב יבואו לידי ביטוי שינויים מרחיקי־לכת באופי המערכת מבחינת המעקב הפי־קוחי", אמר.

הדובר הוסיף, כי למרות תקופת החירום, לא הוציאה קופ"ח מעל לתקציב שנקבע. בשום שבתקציב נלקחה בחשבון התייקרות בשיעור של 25—27 אחוז ב־1973. רק סעיף צריכת התרופות גדל מעבר לאומדן. מחיר יקר הרפואה עלה על מדד יוקר המחיה.

ידלין הודיע, כי ההסדרים ה־צפויים של קופ"ח עם משרד־הבריאות יעלו בהרבה את כוחה של קופ"ח בתחום האישפוז. כולל אישפוז חולים כרוניים. תכנית ההשקעות בבתי חולים ובמרפאות מסתכמת במיליארד ל"י. עד 1980 יושקעו 100 מיליון ל"י בבית־החולים בילינסון, ועוד 50—70 מיליון בכל אחד מבתי החולים בעפולה, כפר־סבא ורחובות. ב־מסגרת זו יוגדל מספר המיטות וישוכללו השירותים והציוד.

כן ציין ידלין, שקופ"ח עמדה במבחן בתקופת החירום ונתנה טיפול מירבי לפצועי צה"ל.

ד"ר ה. דורון, מ"מ יו"ר המר־כז, מסר, כי בתי החולים עמו־סים כיום חולים, שהטיפול בהם נדחה בתקופת המלחמה והדבר מחייב את כוח־האדם הרפואי ל־מאמץ ניכר.

הפסימיות לגבי הצלחת ועידת ז'נווה — בירידה

מאת סופר „דבר"

עם פתיחת ועידת ז'נווה, ירדה הפסימיות לגבי הצלחת הוועידה מ־75 אחוז ל־69 אחוז — כך נמצא בסקר, שנערך ע"י המכון למחקר חברתי שימו־שי של קומוניקציה של האוניבר־סיטה העברית.

במקביל, יש קצת יותר אופ־טימיות בעניין כוונות השלום של מדינות ערב בכלל ושל מצרים בפרט. בסוף דצמבר חושבים 46 אחוז כ„מדינות־ערב תהיינה עכשיו „בהחלט" או „אולי" מוכנות לדבר על שלום של ממש עם ישראל, לעומת 41 אחוז שבוע קודם לכן. 54 אחוז חשבו שלדעתם מצרים מעוניינת „בהחלט" או „אולי" מעוניינת להגיע איתנו לשלום בתנאים שיכולים להת־קבל על דעתנו, בהשוואה ל־51 אחוז בשבוע הקודם. להב־דלים כאלה אין משמעות סט־טיסטית מיוחדת, אבל ייתכן שהם מצביעים על מגמה קלה.

גם לפני פתיחת הוועידה היה רוב הציבור מוכן לוותר על חלק מהשטחים (בעיקר על חלק מחצי־האי סיני). פתי־חת הוועידה לא שינתה את התפלגות התשובות בנושא זה. 9 אחוזים בלבד ממשיכים ל־חייב תכנית רוג'רס. 51 אחוז מוכנים לוותר על חלק מהשטחים, 28 אחוז מוכנים ל־ותר רק על חלק קטן מהם. 12 אחוז דבקים בעמדה של אף שעל.

3,305,000 נפש — אוכלוסיית ישראל

בסוף שנת 1973 מנתה אוכ־לוסיית ישראל כ־3,305,000 נפש מהם 2,803,000 יהודים ו־496,000 לא־יהודים (כולל אוכלוסיית מזרח ירושלים אך לא כולל עולים בכוח באוכלוסיה היהודית) — כך מסר אתמול דובר הלשכה המר־כזית לסטטיסטיקה.

הגידול של כלל האוכלוסיה ב־שנת 1973 היה 3.2 אחוזים; של האוכלוסיה היהודית 3.1 אחוזים; של האוכלוסיה הלא־יהודית 3.9 אחוזים.

מתוך גידול של 85,300 יהודים היו 45,700 מריבוי טבעי ו־39,600 ממאזן ההגירה (לא כולל עולים בכוח).

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

המדור ללמודי חוץ

מודיע על קיום הרשמה

ללמודי תעודה והסבה בחיפה ובתל־אביב

אשר יתקיימו בשעות הערב בשנת הלימודים תשל"ד—1974
מחזורים חדשים יפתחו לעתים מזומנות בהתאם למספר הנרשמים

ניהול
ניהול תעשייתי
ניהול הייצור
ניהול כח אדם
ניהול בתי מלון
ניהול תחזוקה
ניהול כללי (בת"א בלבד)
ניהול הנדסי (בת"א בלבד)
ניהול אספקה (בת"א בלבד)
ניהול שיווק (בת"א בלבד)
ניהול הדרכה ופיתוח (בת"א בלבד)
ניהול סחר חוץ (בת"א בלבד)
ניהול בקרת איכות (בת"א בלבד)
ניהול תחבורה מוטורית (בת"א בלבד)
ניהול נכסי מקרקעין (בת"א בלבד)
קורס מתקדם לניהול משרד (בת"א בלבד)
קורס מתקדם לניהול מוסכים (בת"א בלבד)
מנהל בתי חולים (בת"א בלבד)
ניהול וארגון רשומות משרדיות (בחיפה בלבד)

מחשבים
תכנות למחשבים אלקטרוניים
מנתחי מערכות למחשבים אלקטרוניים (בת"א בלבד)
הפעלת מערכות מחשבים (בחיפה בלבד)

תקשורת
ספרנות טכנית
קורס מתקדם ליחסי ציבור
לימודי עתונאות (בת"א בלבד)
קורס מתקדם לפרסומת (בת"א בלבד)
כתיבה טכנית (בת"א בלבד)
רדיו וטלוויזיה — טכניקת השידור, ההפקה והתכניות (בת"א בלבד)

עיצוב ושרטוט
שרטוט בנין
שרטוט טכני ותכנון חלקי מכונות
גרפיקה
עיצוב פנים וריהוט (בת"א בלבד)
עיצוב המוצר (בת"א בלבד)
שרטוט בנין בהתמחות עיצוב פנים וריהוט (בחיפה בלבד)
שרטוט אלקטרוניקה (בחיפה בלבד)

צילום
צילום טכני מתקדם (בת"א בלבד)

בטיחות בדרכים
קציני בטיחות בתעבורה
קורס לתחבורה ולתנועה (בת"א בלבד)

שמאות
שמאות רכב
תורת השמאות (בת"א בלבד)

הנדסה אזרחית
פיקוח על הביצוע בבניה (בת"א בלבד)

הכשרת מורים
הכשרת מורים טכניים
השתלמות לרשיון הוראה למהנ־דסים (בת"א בלבד)

חשמל
חשמלאים מוסמכים (בחיפה בלבד)
חשמלאים ראשיים (בחיפה בלבד)

לתשומת לב המעוניינים בלימודי מוסמכים בתל־אביב:
לימודי סמסטר א' יתחילו ביום ראשון 17.2.74
יש להסדיר את ההרשמה במועד

קטלוג, פרטים והרשמה:
בחיפה: הטכניון, בנין ראשי הדר הכרמל, טלפון: 667818, 661151
בתל־אביב: הטכניון, רחוב ליסין 14, טלפון: 268126/7, 266992

בקרוב!

חידון הפרסים הגדול של דבר 1974

פרס ראשון

FIAT 128

מכונית "פיאט" 128

(כולל מיסים)

המכונית החסכונית בעלת 4 דלתות לכל המשפחה

ועוד פרסים יקרי ערך

דבר ספורט

המוליכה תארח את מבקיעת החמישיה

הפועל באר־שבע, שמהבה בשבת הקודמת את בית"ר ירו־שלים (0:5), תהווה מחר משי־כה גבוהה למוליכה בראש ה־טבלה, קבוצת מכבי ת"א.

גם להפועל כפר־סבא, יריבתה העיקרית של מכבי, צפוי משחק לא קל. חניכיו של המאמן שלמה שרף יתארחו בגבעת מכבי יפו. במשחק שיהיו לה, בוודאי, תשו־בות רבות על המנות הצכרת ב־יום המחזור השביעי.

מאבק מעניין יתנהל, כנראה, גם בקריית־חיים. שם יפגשו שתי ה־קבוצות המצליחות של הפועל חי־פה והכוח רמת־גן. גם הדרבי־הור־מא של ת"א, בין הפועל לבית"ר, מעורר סקרנות.

מכבי ת"א — הפועל באר־שבע

האם תנחיל באר־שבע הפסד ראי־שון למכבי ת"א? עד לשבת ה־חולפת לא היתה כלל שאלה זו צצה ועולה, שכן הבאר־שבעים הדרבו בתחתית ומיעטו להבקיע שערים ונקודות. אולם הנצחון ה־מרשים של הדרומיים על בית"ר ירושלים החזיר לקבוצת בירת הנגב מחדש את המוראל והאמונה ביכולתה להגביר את "ההיאבקות" של שחקניה. אלא שהמכבים, ה־מצויים בכושר מעולה, אינם כה־מוכנים לשמש "טרף" להתלהבות של אורחיהם. אין ספק כי יש להם כלים ופוטנציאל להשיג את מלוא הנקודות.

התחזית: נצחון למכבי ת"א או תיקו.

הפועל ת"א — בית"ר ת"א

דרבי הוא דרבי. גם אם רק אחת משתי התל־אביביות "הגדו־לות" עומדת בו למבחן. אסור גם להתעלם מן העובדה שדווקא בית"ר מצליחה השנה יותר מ־הפועל ויש לה שאיפות ברורות להמשיך ולהיצמד לחלק העליון של הטבלה. תיקו עשוי, לפיכך, לספק את ציפיות שני הצדדים.

התחזית: תיקו.

מכבי יפו — הפועל כפר־סבא

כפר־סבא ויפו נסוגו באחרונה ביכולתן, לצמרת ראשית הטבלה, ואיבדו נקודות יקרות. בעבר עד־נה יפו בצדק שביתה הוא מבצרה. אולם לאחר הפסדה הביתי להפו־על חיפה אין היא יכולה עוד לסמוך על כך ויהיה עליה להש־קיע מאמצים ניכרים כדי שלא לרדת כחר מאוכזבת. שכן כפ"ס עשויה, ללא כל ספק, ללכת ב־דרכה של הפועל חיפה.

התחזית: תיקו.

הפועל חיפה — הכוח ר"ג

שני הנצחונות הרצופים על ה־אלופים העמידו אותם בעמדת זי־נוק לעבר הפיסגה הלאומית. אב־לם כדי שהכוח אכן תשתלב ב־מרוץ במאבק על הבכורה, היא חייבת לסחוט מחר את יכולתה הטובה ביותר כבשבת ההולפת. כל מעידה, ולו גם ה־קלה ביותר, עשויה לשמש לחי־פאים הבכולים "קרש קפיצה" להשגת נצחון השבוע.

התחזית: נצחון לחיפה.

בית"ר ירושלים — בני־יהודה

ההפסדים הרצופים הדליקו "אור אדום" אצל הבית"רים. לפיכך יעלו מחר צעירי ירושלים למש־חק הביתי בהרגשה שהמאבק עבורם להורדת את גדולים לשבט או ל־חסד. מולם תתייצב, אמנם, קבו־צה שופעת מוראל ותנופה (שאף הגיעה בשבוע שעבר לנצחון במד־רה), אולם ל"הובים" לא תהיה, כנראה, תשובה למשחק האפאתי של הבית"רים, שיובו לעידוד קה־ל.

לגי. במיוחד בקהל הצופים ה־קנאי ביפו"א.

התחזית: נצחון לבית"ר ירו־שלים.

הפועל חדרה — מכבי פ"ת

חדרה "בשלה" לנצחון בזכות ההתאקלמות המהירה שלה בליגה הבכירה ובשל הביתיות, אבל גם פ"ת כבר הוכיחה שהיא חוזרת אט־אט לכושרה. אלא כי יש לקחת בחשבון שחדרה משכילה להציב הרכב פחות או יותר יציב למש־חקים. בעוד שאצל פ"ת האיל־תור בהרכב רב עדיין.

התחזית: נצחון לחדרה.

טבלת הליגה הלאומית

.1	מכבי ת"א	6	2—9	10
.2	כפר־סבא	6	5—9	9
.3	מכבי נתניה	6	3—8	8
.4	בית"ר ת"א	6	3—5	7
.—	הכוח ר"ג	6	4—6	7
.6	הפועל חיפה	6	9—6	7
.7	מכבי יפו	6	4—4	6
.8	בני־יהודה	6	4—3	6
.—	הפועל חדרה	6	4—3	6
.10	הפועל פ"ת	6	5—8	5
.11	הפועל ת"א	6	6—5	5
.12	מכבי פ"ת	6	8—4	5
.13	באר־שבע	6	8—7	4
.14	בית"ר י־ם	6	11—7	4
.15	הפועל י־ם	6	9—3	3
.16	מכבי חיפה	6	9—7	3

מכבי נתניה — הפועל ירושלים

4 משחקי הבית של ירושלים לא העניקו נצחון בכורה מיוחל ואין ספק שהירושלמים לא יטעמו טעם נצחון גם מחר. נתניה, המתקדמת בעקביות לעבר הפיס־גה, מתייחסת אמנם ברצינות ל־ירושלמים, אולם היא פייבוריטית לכל דבר בשוק זה.

התחזית: נצחון לנתניה.

הפועל פ"ת — מכבי חיפה

חיפה מצאה עצמה בתום המח־זור החולף בצבצב צנום בתחתית הטבלה והיא תנסה מחר להיחלץ ממנו בכל האמצעים. אלא שסב־לת הסיכויים אינה מותירה לחיפה תקווה רבה, שכן פ"ת מצויה בכושר טוב ולרשותה הרכב עדיף ויתרון ביתיות.

התחזית: נצחון לפ"ת.

בליגות א'

מחוז הצפון: הפועל צפת — הפועל מגדל־העמק, בני־נצרת — הפועל קריית־שמונה, הפועל נה־ריה — הפועל טבריה, הפועל הרצליה — הפועל קריית־אתא. שמשון ת"א — מכבי הרצליה, ה־פועל רמת־גן — הפועל עכו, בי־ת"ר נתניה — הפועל טירת־ה־כרמל, הפועל נחליאל — הפועל נתניה.

מחוז הדרום: הפועל בית־שמש — הפועל אשדוד, הפועל דימונה — בית"ר רמלה, הפועל ברנדוק — הפועל חולון, נס־ציונה — מכבי רמת־עמידר, ה־פועל לוד — הפועל ראשון־לציון, הפועל יהוד — מכבי שע־ריים, מכבי חולון — הפועל באר־יעקב, הפועל רמלה — הפועל בת־ים.

משחקי מבחן גם בליגות ג' וד'

ההנהלה ההתאחדות לכדורגל סב־רה אתמול את מעגל משחקי ה־מבחן לעליה וירידה בסיום העו־נה. היא החליטה, כי העליות ו־הירידות בליגות ב' וג' יהיו ב־מתכונת זהה לליגות הגבוהות — לאכיה ואו.

לגבי ליגה ד' הוחלט להמליץ על ביטוי, שכן מחצית הקבוצות אינן מופיעה לשחקים בכלל ה־מצב. כמו כן הוחלט שמשחקי ה־מבחן ייערכו במגרשים ניטראליים, שייקבעו בהגרלה.

מחר שיבוץ הנבחרות בגמר הגביע העולמי

מחר תיערך בפרנקפורט הגרלת משחקי גמר הגביע ה־עולמי בכדורגל, של 16 הנבחרות שיעפלו לגרמניה בקיץ.

עד כה פורסם רשמית על ארבעה ראשי הבתים — מערב־גרמניה, ברזיל, איטליה ואורוגוואי. אלה הן הנבחרות שנטלו חלק ב־משחקי חצי הגמר באליפות ה־אחרונה במכסיקו. עתה מצפים ל־יהד 12 הנבחרות, שישובצו ב־בתים אלה.

כמו כן ידונו מחר שני נושאים חשובים נוספים. האחד — מתייחס למשחק ההכרעה בין ספרד ליוגו־סלאוויה על הכרטיס ה־16. יוגו־סלאוויה איננה מסכימה לקיים את המשחק בפאריס ב־16 בחודש, בעוד שלספרד האריך המקום נוחים.

הנושא השני קשור באי־קיום המשחק המוליכן בין נבחרות צ'ילי וברה"מ. אמנם נקבע כבר, כי צ'ילי הבטיחה מקומה בגמר, אך לם הסובייטים אינם מוהרים ל־הובנים לשחק עם צ'ילי אבל לא בסנטיאגו, כפי שהחוק התחייב קב־ע.

מחר משחקים בגביע האנגלי

מחר תחול הפוגה במשחקי ה־ליגה האנגלית והקבוצות יפתחו במאבק על הגביע האנגלי. זה יהיה הסיבוב הראשון לקבוצות ה־ליגה הראשונה והשניה והסיבוב השלישי בכלל.

המאבק המעניין ביותר יהיה ב־וולברהמפטון. שם תארח קבוצה הלבנים את מחזיקת הגביע האנגלי, קבוצת לידס, שלא נוצחה עד כה העונה ב־24 משחקי ליגה.

מחזיקת הגביע, סנדרלנד, תשי־חק בחוץ אצל חברתה לליגה ה־שניה, קארלייל. טוטנהאם יוצאת למשחק קשה בלסטר.

"דרבי" לונדוני צפוי בגביע בין צ'לסי לקווינס־פארק־ריינג'רס.

יהד המשחקים: קריסטל (ב') — ויקמהאם (ג'), פולהאם (ב') — פרסטון (ב'), מילוואל (ב') — סקנטורפ (ד'), אוריינט (ב') — בורנמות (ג'), ליברפול — דונקסטר (ד'), ניוקאסל — הנדון (חובבת), דרבי — בוסטון (חובבה), ארסנל — נורוויץ', אסטון וילה (ב') — צ'סטר (ד'), בירמינגהאם — קרדיף (ב'), בריסטול־סיטי (ב') — הול (ב'), איפסוויץ' — שפילד־יונייטד, מנצ'סטר־סיטי — וולברהמפטון, פליימות' (ג'), אוקספורד (ב') — מנצ'סטר־סיטי, מידלסבורו (ב') — גריניץ', [illegible] (ב'), [illegible] — לוטון (ב'), מנצ'סטר־יונייטד (ב') — קוונטרי, סאות'המפטון — בלקפול (ב'), ווסט־ברומיץ' (ב') — נוטס־קאונטי (ב'), [illegible] — נוריץ'.

ברה"מ — ארה"ב 1:9

נבחרת הוקי־הקרח של ברה"מ זכתה בפתח הטורניר ברציפות ב־אליפות העולם. בהביסה את אר־ה"ב 1:9.

קודם־לכן ניצחו הטובים את הצ'כים 3:5.

נצחון ראשון לפלקירק

קבוצת הכדורגל פלקירק זכתה לזכות נצחון ראשון העונה, כש־הכניעה במחזור ה־17 את דאמבר־טון 1:5.

סלטיק עדיין מוליכה ביתרון בן שבע נקודות, לאחר שגברה על קלייד 0:2 ורינג'רס סיימה בתיקו 1:1 עם פרטיק־תיסל. היברניאן ניצחה ב"דרבי" העירוני של אדינ־בורו את הארטס 1:3.

היברניאן ורינג'רס צועדות אח־רי סלטיק עם 23 נקודות כ"א.

הפתעות במשחקי טניס

שתי הפתעות גדולות נפלו בא־ליפות ניו־זילנד בטניס, כא־שר האוסטרלי ג'ון אלכסנדר נו־צח ע"י הבריטי ג'ון לויד 6:7, 7:6, 3:6 והשבדי ביורן בורג הפ־סיד לבריטי מארק מאול 3:6, 6:1, 3:6.

פרסם ב"דבר"

הלוח החודשי

ירושלים

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

● מודיעה על הרצאת חבר ה־אקדמיה דן פטנקין על הנושא: גלגולו של גלגל העושר — פרק בתולדות המחשבה הכלכלית, ש־תתקיים ביום ג', י"ד בטבת תשל"ד (8.1.1974), בשעה 18.15 בבית האקדמיה, רחוב ז'בוטינסקי 43, טלביה, ירושלים.

תל־אביב

החדש והמקרא

מסיבות חדשיות להרצאות ועיון בתנ"ך במסגרת חדש ומקרא, ב־שיתוף עם החברה לחקר המקרא סניף תל־אביב, יתקיימו: במוע־דון מפלגת העבודה סניף רמז ב־רחוב זכרון־יעקב 7, מחר מוצאי־שבת בשעה 7 עם משה אולדשטיין; במועדון ועד המורים, רח' שינקין 37, בשעה 7 בערב עם יעקב פלטון; בבית ציוני אמריקה רחוב דניאל פריש 1; ביום ה' 17.1.74 שעה 6.45 עם זהבה ביילין; במועדון ועד המורים שינקין 37 ביום ד' 23.1 בשעה 7 בערב עם גור־אריה טדה ובמועדון החברה לחקר המקרא, רחוב עתניא 3 במוצאי־שבת 26 לח.ז., עם יוסף אחאי. הציבור מוז־מן, פרטים במודעות.

באגודת סופרי יידיש "בית לייוויק"

● במוצ"ש בשעה 7 יתקיים קונ־צרט בביצוע אבנים־עולים מרד־סיה: הזמרת המפורסמת קלמב־סיתה שמריעל (סופרן), והמו־סיקאי הידוע מיכה אונטברג (כינור). ליד הפסנתר ברברה באלוה. כרטיסים להשיג יום־יום משעה 9—1 לפני הצהרים. טל. 231830, ובערב הקונצרט בקופה, משעה 5.30.

בית הרמב"ם תל־אביב
יהושע בן־נון 48

● אי"ה ביום א', י"ב בטבת תשל"ד (6.1.74) בשעה 7 בערב, הרצאתו של הסופר מר אברהם זונשיין על: "תקופת אחרית ה־ימים". אורחים רצויים, הכניסה חפשית. בא לראיך!

בית התנ"ך בת"א

● תערוכת התנ"ך בדפוס וב־אמנות, שנוסדה בהסתו של דוד בן־גוריון ז"ל, פתוחה עתה בכל ימות השבוע בשעות 1—10 לפנה"צ בבית התנ"ך בתל־אביב, שד' רוטשילד 16 (מוזיאון ת"א לשעבר). לקבוצות מאורגנות ול־תלמידי בתי ספר אפשרות לבקר גם בשעות אחרות לפי הודעה מראש להנהלת בית התנ"ך. טל. 5.7760

אזכרה לצפורה פלעם־קמנצקי

● תתקיים ביום א', י"ב טבת 6.1.74 ב־3 אחה"צ, בבית הקברות בקרית־שאול.

"אוהל־שם"

● השבת, פרשת ויחי, 5.1.74 ב־10: י. טברסקי — תנ"ך; ב־11 הרב פרידלנדר: תלמוד; ב־4 בכסיבה "עונג שבת" תרצה גב' נחמה רבינוביץ על הנושא: "ה־תפילות באנציקלופדיה יהודית וא־ניברסלית". הפותח: יו"ר "אוהל־שם" — משה גולדשטיין, דברי אגדה — ד"ר ש. ז. כהנא.

במועדון "מלואי"

● בליל שבת, 4.1.74 בשעה 8.45 יתקיים סימפוזיון על ה־ציור. ישתתפו: קלוד יגוב, אלחנן הלפרין ואליהו גת. המנחה: צבי הדמור.

חיפה

עיריית חיפה, האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט

● במרכז לתרבות ע"ש פבזנר, רח' פבזנר 54, ביום שבת, 5.1.74, שעה 11.00 לפנה"צ, הרב שמאל דיקמן: "קידוש השם בתולדות ישראל"; ● במרכז לתרבות וחברה ע"ש א. חושי, יורצאליה; ביום ששי, 4.1.74 שעה 9.00 בערב, לחברי מועדון "סוס־סוס": צבי צוקרמן: "סיני — ארץ גושן" (בליווי שקפים). ● ביום שבת, 5.1.74, שעה 11.30 לפנה"צ, יעקב גיל: "גילויי גבורה במסורת יש־ראל". ● ביום שבת, 5.1.74, שעה 5.30 אחה"צ, מנחה למש־פחה: תיאטרון מסכות בהשתת־פות: שלמה בר־שבים, עדנה פלידל, נסים עזיקרי ועוד בכי־בים: "כנורות הקסמים", "בבני המלך החדשים", "קלאוס הגדול והקטן". ● ביום שני, 7.1.74, שעה 8.00 בערב. הסרט: "מוות בוונציה". מבוא: יוסי אורן; ● במרכז לתרבות וחברה ע"ש נג־לר, קרית־חיים, ביום שבת, 5.1.74, שעה 5.30 אחה"צ, מנחה לשבת: "ציפי ציפי בנג בנג" — ציפי שבים. ● ביום שלישי, 8.1.74, שעה 8.00 בערב, מאיה סיגל: "תרבות טיפוח החוץ". ● במועדון הפולה, מרכז הכרמל, ביום שלישי, 8.1.74, שעה 8.00 בערב, יאיר כגן "לקוחים ראשו־נים לאחר המלחמה"; ● במרכז לתרבות והשכלה ע"ש אורדשתיין, רח' י. ל. פרץ, ביום שלישי, 8.1.74, שעה 9.30 בבוקר, חנה בבלי: "הליכות ונימוסים"; ● במרכז לתרבות ונוער ע"ש ציאר־נה, קרית־חיים, ביום שבת, 5.1.74, שעה 4.30 אחה"צ, מנחה למשפחה: "חיידי בת ההרים". ● ביום ראשון, 6.1.74, שעה 10.00 בבוקר, שושנה לרמן: שי־חות על חינוך. ● ביום שני, 7.1.74, שעה 7.30 בערב, הצייר עמנואל סלע: "חינוך לאמנות בעידן הכתה המדעי" (בליווי שקפים); ● במרכז לתרבות ו־נוער "גנים", רח' גנים 21, ביום שבת, 5.1.74, שעה 7.00 בערב, מנחה למשפחה: אמי נצר! הכה בשירה, פיוטרון — תיאטרון בו־בות. ● יום ראשון, 6.1.74, שעה 7.00 בערב, הסרט: "הנסיעה ה־פנטסטית", מבוא: יוסי אורן. ● יום שני, 7.1.74, שעה 7.30 ב־ערב, רחל מאיר: "מה קורה ב־אפריקה?"; ● במרכז לנוער ו־ספורט, כחנה דוד, ביום שני, 7.1.74, שעה 7.30 בערב, מקסים פרין: "בעיות קליטת הנוער ב־צבא". ● במרכז לתרבות וחברה ע"ש רוטשילד, מרכז הכרמל, ב־יום שבת, 5.1.74 שעה 11.00 לפנה"צ, פרופ' מיכאל הלצר: "הקומה הלאומית של יהדות רו־סיה והשלכותיה על המצב היום. מנחה: חיים ינקולוביץ. ● יום ראשון, 6.1.74, שעה 5.30 אחה"צ, מנחה למשפחה: "ציפי ציפי בנג בנג" — ציפי שבים. ● בבית ההס־תדרות, קרית אליעזר, רח' צה"ל, ביום שבת, 5.1.74, שעה 11.00 לפנה"צ, שחרית לשבת; ● ב־מרכז שכונתי ובית הנוער ברח' חרמון 10, ביום שני, 7.1.74, שעה 7.30 בערב, סימפוזיון: "האשה במשפחה ובחברה" בהשתתפות: הרבנית רחל נריה, גב' מרטה פרידמן — אוניברסיטת חיפה. מנחה: יהודה עוראלי (הצופה). ● בבית עבבי ליבשיץ, קרית־חיים, ביום ראשון, 6.1.74, שעה 7.00 בערב, יואל אייזנר: "ג' בטבת — יום הזכרון". ●

המדור להשכלת עם מודיע:

א. נמשכת ההרשמה לאולפן אינ־טנסיבי, עברית לעולים חדשים. הפתיחה ביום רביעי, 16.1.74. ב. נפתחו כיתות היכון ערב למ־בוגרים הכנה לבגרות. ההרשמה נמשכת. פרטים והרשמה: המח־לקה לתרבות, מרכז אורדשתיין, רח' י. ל. פרץ 20, טל: 662044.

עיריית חיפה "בשעה" במועדון הפנסיונרים קרית־חיים

● במוצ"ש ב־6.30, ערב עם כירי רום. הציבור מוזמן.

"אגרקסקו" מגדילה היצוא החקלאי המוטס

מאת סופר "דבר" לענייני פיתוח

חברת אגרקסקו תכניס ב־10 בחודש מטוס־מטען נוסף ליצוא תוצרת חקלאית טריה לחו"ל ותגדיל את משלוחיה ל־80 טונות ליום, לעומת 40 טונות ליום בדצמבר שעבר.

מנכ"ל חברת "אגרקסקו" משה שבים סיפר אתמול לסופר "דבר", כי בשלושת החודשים האחרונים "יצאה החברה 6000 טונות ירקות לחו"ל — כמו בתקופה המקבילה אשתקד. הוא ציין את הגידול הנכבד ביצוא אבוקדו השנה ואמר כי בשלושת החודשים עברו נש־לחו 5000 טונות לעומת 4000 טונות בתקופה המקבילה אשתקד. לדבריו, כמות האבוקדו שתיצא השנה לחו"ל תהיה גדולה ב־30% אחוז לפחות לעומת אשתקד. גם המחירים המתקבלים השנה טובים יותר מאשר אשתקד — 700 דו־לר לטונה אבוקדו לעומת 600 דולר אשתקד.

בחודשים אוקטובר — דצמבר השנה יצאו פרחים ב־38 מיליון יחידות — בשני מיליון פחות מהמתוכנן השנה מקווים ליצוא [illegible] מאי 180 מיליון פרחים. התמורה לפרחי־היצוא מגיעה ל־[illegible] מיליון [illegible] — [illegible] מיליון יותר מאשתקד.

יוקם מרכז בטיחות לבריאות תעסוקתית

הסכם להקמת מרכז בטיחות תעסוקתית ליד אוניברסיטת תל־אביב, נחתם אתמול בלש־כת שר־העבודה יוסף אלמוגי בתל־אביב.

בדברי ברכתו אמר אלמוגי, כי המרכז הוקם לנוכח ריבוי תאונות העבודה ומחלות מקצוע בקרב ה־עובדים בישראל ומתוך כוונה לפ־עול לצמצומם. כן אמר אלמוגי, כי הוא מקווה שאפשר יהיה לה־קים מרכז דומה בטכניון בחיפה.

הצדדים השותפים להסכם הק־מת המרכז לבטיחות הם משרד העבודה, המוסד לביטוח לאומי, קופת־חולים כללית ואוניברסיטת תל־אביב.

מטרות המרכז הן לשמש מוקד מרכזי במדינת ישראל, אשר יסייע לעובדי השדה לפתרון בעיות במי־דות ובריאות העובד וכן לערוך וליזום מחקרים בנושאים ספצי־פיים של בטיחות ובריאות העובד בישראל.

יוזמי המרכז מתכננים לפעול ל־הכללת נושאי הבטיחות והבריאות בעבודה בתכניות הלימודים של הפקולטות להנדסה ורפואה ולעודד בוגרות ליבור כיהודה בהנדסה בטיחות ורפואה תעסוקתית, אשר יסייעו מומחים המבוקשים בתע־שיה ובבידוריהם בארץ. כן יאורג־נו במסגרת המרכז השתלמויות למהנדסים ולרופאים בנושאי בטי־חות ובריאות העובד.

נשיא אוניברסיטת תל־אביב, ה־פרופ' יובל נאמן, ישמש יו"ר ה־ועד המנהל של המרכז.

בחברת "עמידר" הוקם צוות לטיפול בבנייניים בקרב עובדי החברה ומשפחותיהם, אשר יסייע להם בבעיות ההרשות טיפול או במתן עזרה, לרבות עניינים הנו־געים לרפואות שונות.

הסופר שמחה רז מנהל הברית העברית העולמית

בישיבת ההנהלה המורחבת של הברית העברית העולמית, המליץ פרופ' אריה טרטקובר למנות את שמחה רז כמנהל המוסד. הצעתו נתקבלה פה אחד.

הסופר שמחה רז הוא יליד ירושלים (נכד לרבי שמחה מגדל־בוים. שעל שמו קרוי "מעבר מנדלבאום").

לשמחה רז, הנמנה על סגל המרצים הבכירים בצה"ל, מרכז ההסברה, עיריית ירושלים ההס־תדרות העובדים הכללית, חיבר וערך ספרים רבים והוא משתתף קבוע בכתבי־עת ספרותיים וב־תכניות ספרותיות בשידורי ישר־אל.

באחרונה נתפרסם ספרו "איש צדיק היה" — מסכת חייו של "אבי האסירים" רבי אריה לוין ז"ל.

איש לא זכה בפרס הראשון בלוטו

איש לא ניחש את 6 המספרים הנכונים בהגרלה השבוע וסכום הפרס יצבר לשבוע הבא.

המנחשים 5 מספרים בצירוף המספר הנוסף יקבלו 8542 ל"י כל אחד; 5 ניחושים — 346 ל"י; 4 ניחושים — 15.70 ל"י; 3 — 310 ל"י.

זכה ב־150,000 ל"י בפיס

בהגרלת מפעל הפיס שהת־קיימה ב־27.12.73, זכה בסך 150.000 ל"י חבר באחד הקיבוצים בנגב. באותה הגרלה זכה ב־50.000 ל"י מהר מחיפה.

מכוניות

● עם שחרור הלק כעבודתו, הע־[illegible] להודיע לקהל הרחב על פתיחתו מחדש של "מרכז [illegible] בהרדשות". לאור המצב [illegible] עוברים היום כולם [illegible] בתוצרה "אוטוקרס" לכל כב־[illegible], כנדה, כטיפוסים ובבי־[illegible] בבניות אלה הטכניות [illegible] בולק, הטכניות באחזקה [illegible] שנה, חלקי חלוף [illegible] לאורך זמן. על כן פנה עוד היום ל"ב.ל.ב." רח' בן עמן 10 ת"א (פינת [illegible]) טל.: 251980.

הודעות לציבור

מכרז מס' 160/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים ביטוי המשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים למ־כירה פרדים מתמצא נטיעות לכריתה.

פרטים וטופס השתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים בי־טוי ובמשק, משרד החקלאות, הקרי־יה תל־אביב, רח' ד' 10 ב' חדר מספר 12 בכל ימות השבוע בש־עות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום: "מכרז 160/73" ולהכניסה לתי־בת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים ביטוי ובמשק, הקריה תל־אביב רחוב ד' בית מספר 10ב' קומה ג'.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה. מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 17.1.74 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לק־בל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מלונות "לרום" מוקמים בשותפות עם "אל על" מוכנים להשקיע במסגרת "החברה לישראל ב־"

בנים מגה, שקבוצתו מוכנה ל־השקיע בפרויקטים תעשייתיים ב־ארץ במסגרת "החברה לישראל ב־". הוא כבר ניהל בירורים מוק־דמים עם שר האוצר, פנחס ספיר, שבמסגרתם ביקש לעמוד על צרכי ישראל. הבסך הדיונים יתקיימו ה־חודש. כאשר בנים יחזור לארץ. בשיחות אלה מקווה בנים שייקב־עו הפרויקטים התעשייתיים.

הנת"ד עלה ל־4.81 ל"י

ביקוש מחודש לדולר־הנת"ד הביא אתמול לעליה קלה במחירו. ואי־לו בשוק המניות היו סימנים ל־התאוששות הודגה בעס מהעליות הסכביה. אליהן חורגלו בבורסה לאחר ירידות חדות ורצופות. ו־אלה בשוק צמודי־המדד נבלמו הגליות, המיבוקות ללא השבחן ש־חיו בשבועיים האחרונים.

לנת"ד היה ביקוש של 175 אלף דולאר. ביקוש זה סופק בעליה של אגורה אחת ל־4.81 ל"י. ה־מחזור היה 200 אלף דולר.

בשוק הצמודי־למדד הפליות ללא השבחן נבלמו. רק אג"ח בע־לה הפריון הקרוב (עד שנה) הו־סיפו להיות מבוקשות. אבל בב־ניות לא גדולות, למחזיס היוהר ארוכים, הלה ההייצבות בתשד אות. סביב רמת ההנפקה בבקור. המחזור הגיע ל־6.55 מיליון ל"י. מלבים המחזור בשוק הגיע ל־14 מיליון ל"י.

בשוק המניות כבר המיקוד ד־הסתמנה בגמה חיובית. במיוחד היו ביקושים למניות "נפטא" ו־"לפידות". המאפיין את המבחר ב־מניות הנפט, שבעלי החזירה ש־מכרו בימים האחרונים כבויות של מניות בין 5 ל־10 אלף ע.נ. ליום, נמנעים ממכירה והחזירים להתפתחות. שער המניות הר־גילות "אי.די.בי." לא השתנה, אבל כמחזור העיסקה גדל. דבר המתפרש כהיכונת באטיביות בי־כיוונים שונים בנקודה שבראיה "תחתית". המחזור היה 688 אלף ל"י.

הצטרף ל"צוות המחר" של התעשיה האוירית לישראל!

דרושים
* חרטים
* כרסמים
* מסגרים

בעלי נסיון של שנתיים לפחות לעבודות מדויקות בכלים ומערכות מודרניים ומשוכללים

דרושים
* חשמלאי מערכות מטוסים (חמ"מ)
* מכונאי מטוסים (ממ"ס)
* מכשירנים (תעופתיים)
* אלקטרונאים
* מחסנאים טכניים

אצלנו תמצאו עבודה מעניינת בעלת אתגר מקצועי בפרויקטים טכנולוגיים משוכללים.

בעל מקצוע בתעופה, אלקטרוניקה ומתכת בנה עתידך המקצועי והכלכלי במפעלנו המתפתח

פנה אל יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית, נמל התעופה לוד.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
נמל תעופה לוד

נפתחה הרשמה לקורסי:

מכונאות מטוסים (ממ"ס)

— מתקבלים בוגרים אחרי שרות צבאי בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות בבגמת מכונאות רכב ו/או מתכת.

חשמלאי מערכות מטוסים (חמ"מ)

— מתקבלים בוגרים אחרי שרות צבאי בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות במגמות חשמל ו/או חשמל רכב.

* במשך הקורס השולם למשתתפים בו מילגה.
* לבסיימי הקורס בהצלחה מובטחת עבודה מקצועית מעניינת בפרויקטים טכנולוגיים חדישים.
* לקבלת פרטים נוספים יש לפנות אישית או בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית, נמל התעופה לוד.

החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ
שדרות הרצל 82, בית הכרם, ירושלים

דרוש
מנהל מרכז קהילתי
ברוממה בירושלים

דרישות —

השכלה רחבה (לפחות ב.א.) בתחומי החברה והרווחה, נסיון רב בניהול ורצוי מיוחדות להדרכה בלתי פורמלית בבתי נוער, מרכז ספורט, כושר בנסיון בניהול ובארגון בפעילות תקציבי והדרכת צוות עובדים, כושר לקיים מגע עם גורמי חוץ שונים.

תנאי תעסוקה —

חוזה מיוחד. שכר 21,000—25,000 ל"י לשנה, פקודות בדרכת והטבות אחרות.

המעוניינים יפנו עד ליום 15.1.74 אל החברה למרכזי תרבות וספורט, שד. הרצל 82, בית הכרם, ירושלים, ויוזמנו למבחן ולראיון.

לרכישה מידית במחיר סביר מחרטה מסוג DEOa מתוצרת חברת OERLIKON / שוויצריה, כולל אביזרים וציוד עזר. נא להתקשר מבקר פרטים נוספים.

איסטרוניקס בע"מ

רח' ההאגיס 11, ת. ד. 39240 תל־אביב 61390
טל. 775121 או 775151/41

למוסד ציבורי גדול

דרוש
עורך דין

לטיפול בנושאי הביעות וביטוחים

מקום העבודה — תל־אביב

תנאי השכר ייקבעו לפי כישוריו של המועמד

הצעות בכתב בלוויי קורות חיים, כולל הנסיון במקצוע ורקע צבאי, יש להגיש לתיד־ 7061 ת"א 61070 למס' 15 (125) לא יאוחר מיום 10-1-74

הסלמה מצרית בהפרות הפסקת-האש

בה בשעה שדובר ארה"ב בז'נווה בישר „השגת שלב חשוב" בדיונים בין ישראל למצרים על הפרדת הכוחות, עלתה הטמפרטורה בקווים. שעל גדות התעלה לדרגה מסוכנת. ההפרות היום-יומיות של הפסקת-האש על-ידי הצבא המצרי הגיעו בימים האחרונים למידה כזו של תכיפות ותמורה, עד שהן מצטרפות למגמה של ערעור ההפוגה. יש רושם, כי קאהיר מתכוונת לנהל את השיחות בנוגע על הפרדת הכוחות תוך „מלחמת-התשה" — גם אם מוגבלת בממדיה בצורה שלא ייפגע הצבא המצרי — כדי לעשות את ישראל נוחה יותר לנסיגה מהירה ולוויתור על תמורה.

אם זהו חשבון המצרים ואם כך הם מתארים להם משא-ומתן על הסדר, מן ההכרח שיובהר להם במפורש ובהקדם, כי זהו חשבון-טעות. עם כל רצונה הכן בהסכם, אין להניח, כי ישראל תוכל לשאת בשלוות-רוח את הנסיונות הבלתי-פוסקים לפגוע בכוחותיה במערכת-התשה, שדוברים צבאיים מצריים מכריזים בגלוי על קיומה ועל תכליתה.

הקונצפציה המצרית, שלפיה הסכם פורמאלי להפסקת-האש מתיר למצרים לפתוח באש בכל הזדמנות הנראית לה ומחייב את ישראל לשמירה קפדנית על שאר-סעיפיו, צופנת בחובה טעויות הערכה.

מצבן הדחוק של הארמיה השלישית ושל העיר סואץ, שבתוקף הפסקת-האש ישראל מאפשרת מעבר שיירות אספקה אליהן, חייב לא להיעלם מתודעת המנהיגים והמפקדים המצריים. ישראל קיימה עד אתמול את הסעיף הזה שבהסכם, והיא אומרת לקיימו גם להבא — כל עוד תשמור מצרים על התחייבויותיה-היא על-פי אותו הסכם. עקרון ההדדיות, הצריך להתבטא בכל ההסדרים בין מדינות, חייב לחול גם על נקודה זו.

כיבוד הפסקת-האש על-ידי מצרים לא רק ימנע הסלמה מסוכנת אלא יתרום גם לאווירה הדרושה להשגת הסדר, שהוא רצוי לה לא פחות מאשר לישראל.

קווי-יסוד משותפים

מתוצאות הבחירות ברור, כי הבוחר לא נתן מנדט לליכוד להקים ממשלה ליכוד לאומי. הבוחר נתן מנדט ברור למערך להקים ממשלה בראשותה של גולדה מאיר על בסיס קווי-יסוד שיאפשרו את המשך הקווים המדיניים שהחלו בז'נבה. משום כך כל נסיון להפריח לאחר הבחירות סיסמאות שהיו מוכרות ערב הבחירות, הוא חסר-משמעות. מיד לאחר הפרסום הרשמי של תוצאות הבחירות יהיה על המערך בראשות גולדה מאיר לגשת ללא דיחוי להרכבת ממשלה חדשה אשר תוכל במלוא היכולת והסמכות לקבל את ההחלטות הדרושות להמשך המאבק המדיני הקשה והגורלי. רק ממשלה שתפעל על יסוד קווי-יסוד משותפים וזהות השקפות מדינית תהיה ריאלית במשא-ומתן הקואליציוני.

ברור, כי אין לפסול מראש שום סיעה ומפלגה מהשתתפות בקואליציה הממשלתית, אם ניתן להגיע לתכנית פעולה משותפת ומוסכמת. הבעייה עתה איננה חלוקת תיקים אלא יכולת פעולה משותפת במישור המדיני. יש לבדוק כל אפשרות לשיתוף-פעולה עם כל סיעה בכנסת. אך קשה להניח כי הליכוד אמנם יהיה מוכן להשתתף בממשלה המשיכה לפעול על בסיס ההחלטות שנתקבלו בחדשים האחרונים ואשר איפשרו את פתיחתה של ועידת ז'נווה. יש לזכור, כי הליכוד התנגד להסכם הפסקת האש מה-22 באוקטובר, להסכם ששת הסעיפים ולהחלטת מועצת הבטחון 338, המתבססת על החלטה 242. כל המהלכים הללו נתקבלו בממשלה היוצאת פה אחד, גם על דעת שרי המפד"ל, אולם בכנסת הם נתקלו בהתנגדות הליכוד. משום כך אם הליכוד יחזור בו מהתנגדותו להחלטות אלה יש מקום למשא-ומתן קואליציוני אתו. אולם אם הליכוד ימשיך בהתנגדותו להחלטות אלה לא תיתכן ממשלה לאומית אשר תביא מיד לפיצוצה של ועידת ז'נווה.

אין כיום סיבה סבירה שלא תאפשר המשך הקואליציה הקודמת בהשתתפות ל"ע המפד"ל. אפשרי גם צירופה של החזית הדתית התורתית אשר בדרך כלל הסכימה למהלכים המדיניים של הממשלה היוצאת. הבעייה העומדת על הפרק בתחום המדיני היא המו"מ עם מצרים ובנושא זה אין שום מחלוקת אידיאולוגית עקרונית בין שותפי הממשלה היוצאת. ייתכן, כי כשתגיע שעת מו"מ עם ירדן לא תוכל הקואליציה להחזיק מעמד. אולם עד אז יש מקום להמשך השותפות המסורתית בין המערך ובין התנועה הדתית לאומית על בסיס המסגרת הקואליציונית וההסכמים הקואליציוניים הקודמים. מובן, שאין לקיים שותפות זו בכל מחיר. אולם אם לא תתאפשר הקמת קואליציה כזאת לא יהיה הדבר באשמת המערך.

כל מי שטובת המדינה, שלומה ובטחונה לנגד עיניו אסור שיעמיד מכשולים על דרך הקמתה של ממשלה חדשה. אין להתחמק ממשימה זו על-ידי השמעת סיסמאות בלתי-רציניות של ממשלת ליכוד לאומי, כביכול.

האיזון המפתיע של ציבור הבוחרים

גחלים לוחשות מתחת לפני הקלפי

מאת חנה זמר

בחירות כלליות אינן בבחינת בבאליגם גדול. אם כי בבצי ה-מפלגות מעמידים להכרעה שאלות רבות, הרי השאלה האחת המוכ-רעת בקלפי היא זו של השלטון. שלא כבן במשטר נשיאותי, שבו הזרוע המחוקקת היא אחד מגור-מי האיזון והבקרה, שלא כמו ב-משטר מלוכני קלאסי, שבו בית-הנבחרים הוא בראש וראשונה מוסד ייצוגי לעם — במשטר פרל-מנטרי מודרני תפקידו המרכזי של הפרלמנט הנבחר הוא לספק ממ-שלה לעם.

בשאלה מרכזית זו נהגו תוצ-אות הקלפי הכנסה שאולי איננה אחידה מאוד, אבל ברורה לכדי. ועל-פי התשובה זו יוכל המערך — ורק המערך — להרכיב ממשלה.

הדרגון של פרסונות הבחירות אוהב הגדרות הכבתחות את רצון הציבור בנוסח „הבוחר רצה להפ-ניש את המערך, אך לא יותר מדי". אלא שהבוחר איננו אדם אחד, שברוב תחכומו החליט על הרכב כוחות מסוים ולפי החל-טה זו פיצל את קולו בחלוקה מסוימת.

הבוחר גם איננו קולקטיב ש-התכנס והחליט על הרכב רצוי של פרלמנט וחילק את ההצבעה בהתאם למטרה הזאת. אף אין לה-ניח, כי קולקטיב הבוחרים כיתן בתבונות הטבע אשר לפי כינויי הביולוגים הדמוגרפים יזכו איזונים מושלמים, כל כך שאפשר לקבוע לפי תוצאות הקלפי הוא כחולק כזה וכזה על הבוחרים רצה בבדיעות זו וזו, באיכים אלה ואלה.

ודאי שניתוח מדוקדק של ה-הצבעה, והשינויים בהצבעה, יכול להעלות תמונה כאלפת על התפתחויות חברתיות, השקפות תהליכים ואירועים, ואף על מגמות רחוקות-טווח וסיבותיהן. אולם תמונה זו תתקבל רק בלימוד השוואתי של הקלפיות השונות באזוריהן, על רקע תוצאות קודמות באותן קלפיות, ובהתחשב בתמורות שחלו בהקלפה-הביניים בהרכב האוכלוסיה ובמצב האוכלוסיה באותם אזורי קלפי. ניתוח מדוקדק כזה, כמובן, לא יכול היה להיעשות בזיין ביחס לבחירות 1973. הכבצריירות עכשיו רק בקוים מאוד כלליים ובולטים.

הבולט ביניהם, לדעתי, הוא ה-איזון הנפשי הרב שגילה ציבור הבוחרים בלכתו לקלפי — איזון שיש בו כדי להפתיע, ולא רק לאור התנהגות הקיצוניות המאפיינת את מצב-הרוח הקולקטיבי בישראל. הוא מפתיע גם אובייקטיבית. שכן, מכמה בחינות נתונה עתה ישראל במצב שיש בו תנאים קלאסיים לנהירה אל ה-קצוות, לימין ולשמאל. והנה, אם אפשר לומר משהו בוודאות על הבחירות האלה, הרי הוא זה, ש-לא היתה נהירה לקצוות. הנראה בה על כל הכלהמה האכזרית, ע-פצציה עדיין סריים לגמרי, לא הוליכה בנגה על כלום-בכל-כחיר. הלהטים כבחוץ. התחושה, כי רוב העולם נגדנו וכי גם ה-תמיכה של המעצמה הידידותית האחת שנותרה לנו היא תמיכה בכוונת — התחושה של הבדידות הזאת לא יצרה גם גל של רגשות לאומניים.

אמת, הנכונות לשלום, למיצוי כל אפשרות של הסדר סביר, מצאה את ביטוייה בהצבעה. אלמלא כך, היה המערך מפסיד קולות הרבה יותר. היו לבוחרים סיבות טובות לפנות עורף למערך בבחירות אלה. מהן סיבות „רגשיות", שהיו מתבטאות גם בבחירות לפני המלחמה בהפסד של כמה מנדטים. אם נוסיף עליהן את זעזוע ההפתעה של המלחמה, ואת האבידות שהביאה בעקבותיה, אפשר לצפות בוודאות, כי הירידה שהייתה צפויה למערך היתה גדולה מאוד. בפועל היא לא היתה כזאת. בפועל היא היתה מתונה מאוד. והסיבה העיקרית לכך היא הכרתו של חלק גדול בין הציבור, כי ישראל חייבת להגיע להסדר של שלום וכי הסיכוי להסדר הוא טוב ביותר כאשר המערך בשלטון.

משום כך הפסיד הליכוד את ההזדמנות הגדולה שהיתה לו ל-רכז תמיכה מספקת מציבור הבו-חרים. לפחות שבעה בכל עשרה מצביעים אמרו „לא" לליכוד, למ-רות קסם האלטרנטיבה, למרות התארגנותו בגוש גדול ולכאורה מגובש לכדי, למרות מאמציו ל-מתן את עמדותיו במסע-הבחירות, למרות הטראומה של המלחמה. כל אלה אמנם זיכו את הליכוד בעליה מסויימת, אפילו עליה נאה, אבל עליה בלתי-משמעותית במבחן המרכזי של בחירות פרלמנטריות: בשום צירוף כחות אפשרי אין הליכוד יכול להרכיב ממשלה. אפילו נוסיף על האפשרויות הסיעתיות הרגילות אפשרות לא כל כך סבירה של פילוג במערך — גם אז עדיין אין צירוף כחות תיאורטי זה יכול לזכות את הליכוד ברוב הדרוש.

לעומת זאת נתונה היכולת ה-זאת למערך. יתר-על-כן, שיעור התמיכה הבלתי-מספיק שניתן ל-ליכוד, לא העניק למפד"ל את כוח המיקוח של לשון-המאזניים, כוח שלא זכה בו גם מידי בר-בריו הישירים שלו. סיעה קטנה נהנית ממעמד של לשון-המאזניים כאשר היא יכולה להצטרף, על פי בחירתה, לצד אחד או לצד אחר, ובזכות זו להעניק את ה-שלטון לאחד מביניהם. מצב אריתמטי כזה, פשוט, אינו קיים ב-הרכב הפרלמנטרי שנוצר בבחי-רות האלה. הליכוד יכול להבטיח למפד"ל הרים וגבעות, אבל הוא איננו יכול להבטיח לה השתת-פות בשלטון, כי אין הליכוד יכול להרכיב את השלטון. מכאן ש-האפשרויות של המפד"ל להכתיב את תנאיה הן מוגבלות, והן יוג-בלו במידה רבה על-ידי דרישות של סיעות אחרות שהן שותפות פוטנציאליות לשלטון. ודאי שזה איננו עושה את מלאכת ההרכבה לפשוטה יותר. אבל זה בהחלט משאיר אותה בגדר סבירות פולי-טית ההולמת את תוצאת הקלפי.

התחזקותו של הליכוד איננה מספיקה כדי להתייצב בראש ה-שלטון. ככל הנראה היא איננה מספיקה גם כדי למנוע מהמערך להתייצב בראש השלטון. ודאי שאין בה כדי למנוע מהמערך, ל-אחר שירכיב ממשלה, לבצע את המדיניות לפי מיטב יכולתו ו-הבנתו, על סמך מצעו ובהתאם לסיכויים ולאפשרויות שיתגבשו בז'נווה ובהערכות הכוחות ה-ממשיים העומדים מאחורי ועידת ז'נווה. גם אם אין לומר, כי זהו „רצון הבוחר", הרי זה בפירוש רצונו של הרוב הגדול של הבו-חרים — אלה שהצביעו בעד ה-מערך, חלק גדול מאלה שהצביעו בעד המפלגות הדתיות, אלה שהצ-ביעו בעד הליבראלים העצמאיים ובעד רשימתה של שולמית אלוני, שהיה לה אחד ההישגים האישיים המרשימים ביותר בתולדות ה-בחירות הפרלמנטריות בישראל.

העובדה ששולמית אלוני ספגה, בתוקף הנסיבות, חלק נכבד ב-קולות „המחאה המלחמתית" נגד המערך, איננה נוטלת מהישג אי-שי זה. אך הישגה שלה גם איננו נוטל ממשמעות העובדה, כי קו-לות המחאה התחלקו בינה לבין הליכוד, והם לא ניתנו לרשימות השמאל.

המציאות הזאת, וכן המתינות המפתיעה של ירידת המערך, הן סימן מובהק לאיזון התפיסה ה-מדינית של ציבור הבוחרים ב-ישראל. שכן גם המערך איננו דוגל בשלום בכל מחיר, ומצעו הבהיר זאת הבהר היטב. משום כל אלה רשאים וחייבים כל גורמי החוץ, הידידותיים והעויינים, ל-פרש את תוצאות הבחירות כמנ-דט משכנע הן למו"מ שלום — או להסדר שהוא פחות משלום, אך שטמונים בו סיכויים להתפת-חות לקראת שלום — הן לנכונות לוויתורים מפליגים לשם השגת מטרה זו. אך כל זאת, כפי ש-מעיד גם כשלון השמאל וגם מצע המערך, לא בכל מחיר, ולא ב-מחיר בלתי-סביר בבחינה הבטחון.

הערכות אלה, ככל שיהיו תקי-פות על-פי המציאות, אסור ש-ילידו אשליה שהכל שפיר. שום דבר לא השתנה, שהכל יילך ל-מישרין. ואין הכוונה רק לשאלות שאינן תלויות בנו, אלא דווקא למצבנו פנימה. הר הגעש היש-ראלי לא הוציא בקלפי הזאת אף קצה של לשון אש. אך מתחת לפני הקלפי הוא לוחש. בתוך ה-מחנות פנימה, ואולי גם בתוך כל אדם פנימה. אסור שהאיזון הנפ-שי אשר גילו הבוחרים בעת ה-הצבעה יסיח את הדעת מן ה-מצב הזה, והטיפול בו מחייב תבו-נה עמוקה הרבה יותר, ומאמץ החלטות לא פחות, מאשר השכנוע במערכת הבחירות.

קרב הכרעה על הפרדת הכוחות

נסיעת דיין לוואשינגטון - מבחן לסיכויי הצלחתה של ועידת ז'נווה

מאת חגי אשד

נסיעתם הסימולטאנית, כמעט, של שר הבטחון משה דיין לוואשינגטון לפגישה עם שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר ושל שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי למוסקבה לפגישה עם שר החוץ הסובייטי אנדריי גרומיקו — כמו באה לחזק לכאורה את הגירסה שועידת השלום בז'נבה איננה יותר מאשר תיאטרון בובות, שמושכי החוטים שלו הן שתי מעצמות-העל ושדמויות הגיבורים המופי-עות על במתו נטולות, לאמיתו של דבר, כוח של הוויה עצמית ושל תנועות רצוניות לכאן ול-כאן.

גירסה זו, שלפיה כבר מוכן ה-תסריט של ההצגה בוועידת ז'נ-ווה ברוב חלקיו ופרטיו, כפי ש-עובד במשותף על ידי האמריקאים והסובייטים על מנת להיות מובא לידיעת יתר המשתתפים בהצגה קטע אחר קטע, במשך לפני הת-חלת הצגתה של הסצנה, שבה יש להם תפקיד — גירסה זו יש בה קסם מסויים של סבירות ושיכ-נוע. אבל האמת היא, שעד כה לא עמדה במבחן העובדות ושאין הכרח שהיא תתגלה כנכונה מכאן ולהבא, או שישראל תהיה חייבת למלא בדייקנות את כל ההוראות הכתובות בתסריט שלא היה לה חלק בכתיבתו ושלא הובא לידי-עתה, לתגובתה ולהשתתפותה בה-כנתו.

הסתירה הפנימית ההגיונית ו-המציאותית של גירסה זו טמ-נה בכך, שיכולת התכתיב של שתי מעצמות-העל הן לישראל ו-הן למצרים, למשל, הגיעה לשיאה דווקא ברגעי משבר נפיץ, שכמ-עט מטבעו אינו ניתן לבקרה ול-הכוונה בדקדקנות. כך קרה, למ-של, בכל הנוגע להפסקת האש ב-22 באוקטובר 1973, בהפרתה, ב-חידושה ב-24 באוקטובר ובהסכם ששת הסעיפים לייצובה לאחר מכן. זמן רב, ככל שנחלשה עצ-מת המשבר והסכנה הכלל-עולמית הגלומה בו, כן נחלשים ... התכתיב לפעול לפיו.

ועידת ז'נווה ושיחות ההפרדה המתנהלות במסגרתה ריככו במי-דה ניכרת את סכנת המשבר הנ-פיץ מן הסוג המתואר לעיל, אם כי לא סילקה אותה כליל. ומשום כך נכון יהיה יותר לראות את הוועידה כזירה אפשרית לפיתוי ולא לאונס. אם מתעקשים לראות דווקא את הצדדים השליליים שב-ועידת השלום בז'נווה, כפי ש-נהגו מטעם מה כמה מעמיתי ה-עתונאים בסיקוריהם מן הוועידה.

אולם האמת היא, שאין כל הכ-רח לראות רק את הסכנות ולא את הסיכויים המרובים הטמונים בוועידת ז'נווה ושיש בהם אולי להביא לתקופה ממושכת למדי של יציבות יחסית ורגיעה יחסית, בין אם יכונו תקופה זו הפוגה של הסכם שלום, שלום או לא. להשגתה תצטרך ישראל לשלם מחיר ואף ליטול על עצמה סיכונים. אך אין איש היכול לטעון, כי אין כל סי-כונים בנסיון להקפיא את המצב הקיים או להמעיט מחשבון ה-מחיר הנדרש להצלחתה של ועידת ז'נווה.

הברירה האמיתית שלפניה נצ-בת ישראל עתה היא בין סיכון מסוג אחד לבין סיכון מסוג אחר, בין מחיר למחיר. כאשר התבהרה המציאות, על ידי הצלחתה האפ-שרית של ועידת ז'נווה גדולה יותר מאשר שתנבע מכשלונה של הוועידה, ולו גם בלי שניתן יהיה לתלות את אשמת הכשלון בישראל.

לישראל כדאי לפעול למען הצ-לחת הוועידה, ליטול על עצמה כמה סיכונים הכרוכים בכך ולא להר-אות בשום פנים כאילו היא מת-נהגת בצורה אחרת. רק פתי יכול להאמין, שישראל תוכל להימנע לאורך ימים מסיכונים הכרוכים בפשרות, בנסיגות ובוויתורים אח-רים, מבלי שיוכל להיות ברור מלכתחילה, כי יש ערובה כוללת להבטחת התמורה לסיכונים אלה. מבחינה זאת ניתן לומר, כי ועידת ז'נווה היא זירה מסוכנת ומכריעה במשמעותה וגורליותה לא פחות מזירות הקרב בסואץ ובגולן וגם התערבות של אומץ וחוכמה הנדרשת בה איננה נופלת מזו הנדרשת באש המלחמה.

אם להמשיך בדימוי זה, הרי הקרבות שהתנהלו עד כה סביב פתיחתה של ועידת ז'נווה היו בגדר סיורי גישוש והיערכות לק-ראת קרב הכרעה, אשר גם הוא לא יהיה סופי ואחרון. קרב הכ-רעה כזה, העולה בחשיבותו וב-גורליותו על כל מה שקרה עד כה הוא ההסכם הצפוי על הפרדת כוחות בין ישראל למצרים והמ-שא ומתן הקשה להשגתו. לכאורה היה נושא זה של הפרדת הכוחות רק אחד בתוך ששה סעיפים בהס-כם לייצוב הפסקת האש. אבל לאמיתו של דבר, יקבע ההסכם להפרדת הכוחות את אופי היחסים בין ישראל למצרים ואת סיכויי ההתקדמות להסדר מדיני יציב יו-תר מכל מהלך מדיני או צבאי עד כה.

יהיה זה ההסכם הראשון, שבו תבצע ישראל בפועל נסיגה מר-בה של כוחות צה"ל מעמדות סכבט ומקווים שייצב, על כל הסיכונים הכרוכים בכך. ממילא לא תיתכן במסגרתו הדדיות מלאה. הצבא המצרי לא ייסוג מרחק שווה של קילומטרים לזה שייסוג צה"ל ולא יוותר על עמדות וד-נוק המאיימות על לב ארצו של האויב, כפי שיעשה צה"ל. אבל דווקא משום שלא תיתכן הדדיות מלאה ומדוקדקת בין הוויתורים מצד הצדדים ובין משקלם הפי-סי, דווקא לכן אסור לישראל לוותר על דרישתה להדדיות תח-ליפית, אשר לא תימדד רק במס-פר קילומטרים ובנטישת עמדות צבאיות אלה או אחרות.

כוונת דברים אלה היא פשוטה למדי: בניגוד לעבר אין שום טעם שישראל תסתפק ביחסים וב-הסדרים דו-צדדיים בינה לבין מצרים, או בינה לבין יתר מדי-נות ערב בנפרד או כולן יחד. המסגרת של ועידת ז'נווה ושל כל ההסכמים שייחתמו בה היא מרובעת — ישראל, ערב, ארה"ב וברה"מ — וארים ממילא בה תפ-קידים שירותיים מסויימים ומנו-גדים. ממילא צריכה ישראל לד-רוש ולקבל תמורה מכל משתת-פי הוועידה לכל מהלך ולכל וי-תור שהיא עושה כלפי הערבים.

דברים אלה אמורים, כמובן, באמריקאים, אבל גם בסובייטים, שזכו באמצעות ועידת ז'נווה ל-לגיטימציה לא רק מצד ארה"ב, אלא גם מצד ארים במעמד של מעצמה מזרח תיכונית מוכרת ב-דיוק כמו ארה"ב ויותר מכל יתר חברות מועצת הבטחון ועל אחת כמה וכמה מכל יתר חברות

(סוף בעמוד 6)

איך לכבוש את העולם: שיעור ראשון בכלכלת הנפט

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

בפאראפראזה על פתגם ידוע, אפשר לומר, שהאופטימיסטים לובשים עכשיו סודרים והולכים ברגל, בעוד הפסימיסטים לומדים ערבית וממירים את הדולרים שלהם בדינארים. לכל הדעות, גם האופ-טימיות, נפתחה שנת 1974 ברגל שמאל. מי שנאלץ להמתין בניו-יורק ערב סילבסטר שעות ארוכות במכוניתו כדי להשיג לבסוף, לא בלי פרוטקציה ובמחירים מופקעים, כמה ליטרים של דלק, למד זאת על בשרו. אם ראש השנה מסמן את המשכה, תהיה זו כנראה שנת הנפט.

הרעש שעורר האמברגו הערבי הסב את תשומת הלב מהבעיה ה-אמיתית שמאחורי משבר האנר-גיה: המחירים. בשנת 1973 העלו מדינות המפרץ הפרסי את מחי-רי הנפט שלהן ב-470 אחוזים. ההעלאה האחרונה, ל-11.65 דולאר לחבית, הוצמדה למתנת-חג-המו-לד הגדולה של מדינות הנפט ה-ערביות לאותן מדינות שהפגינו איבתן לישראל מאז מלחמת אוק-טובר: הפשרה, או כפי שטוענים המומחים, הפשרה-לכאורה, של האמברגו. ונצואלה מיהרה להקות את הדוגמה ערבית-איראנית, ואף הוסיפה עליה. היא מציעה עכשיו את הנפט שלה ב-14.08 דולאר ל-חבית. על הפלאות אלה לא באה שום מחאה מהמדינות המייבאות. להיפך: ארה"ב, למשל, אף שהיא המדינה המתועשת החשובה-פחות תלויה מצד יצרני נפט, ואף ש-הסעודים והכוויתיים לא הוציאו אותה בינתיים מכלל החרם, בירכה על ההחלטה. מדינות מערב אירו-פה ויאפאן הללו אותה ועמדו ב-תור כדי לשלם.

מומחי נפט מסבירים את מצבו של השוק העולמי במונחים פשו-טים: צמאונן של המדינות המ-תועשות לנפט בלתי-מוגבל. אין להן ולא יהיו להן בשנים הקרובות תחליפים למקור אנרגיה זה. במצב כזה המחיר מאבד כל קשר להוצ-אות ההפקה. המדינות המייצרות גובות יותר ויותר כסף תמורת פחות ופחות נפט, ועדיין הנכס הטוב ביותר הוא הנפט הנשאר באדמה.

אך הכספים הנגבים מעניקים להן כוח נוסף. קרוב ל-80 מילי-ארד דולאר עשויים לזרום ב-1974 מכיסי העולם החפשי למדי-נות המייצאות נפט, אם המחירים הנוכחיים יישארו בעינם. 19 מיל-יארד יזרמו לסעודיה, לעומת 3.1 מיליארד ב-1972; 7.8 מיליארד יזרמו לכווית; 5.8 מיליארד ל-עיראק; 3.1 לאבו-דאבי; 6.5 מיליארד ללוב (לכל המדינות ה-ערביות זרמו ב-1972 7.4 מיל-יארד). הסכום שיזרום אליהן ה-שנה יהיה 42.2 מיליארד דולר לפ-חות. איראן, ונצואלה, ניגריה ו-אינדונזיה יתחלקו בשאר. הסכו-מים יוכפלו, לפי כל ההערכות, תוך שנים ספורות לכל המאוחר. אם יחזירו המדינות האלה את ה-כסף למדינות המתועשות, ייקנו בהחזרות השפעה כלכלית ופולי-טית גדולה. זהו גורם שיש להת-חשב בו, ולו בשל העובדה שבכל המדינות המייצאות נפט שולטות דיקטטורות. חלק מהמדינות האלה מונעות על-ידי קנאות דתית ו-לאומית, שואפות בגלוי להכחיד מדינות ומשטר למדינות זרות. במערכת הכלכלית הנוצרת עתה אפשר, למשל, לשער מצב, שבו תקנה מדינה כסעודיה שליטה על מרכיבים חיוניים של הכלכלה ה-משק במערב, כמו אמצעי-תק-שורת, חמרי גלם ותעשיות כב-דות. המצב יחמיר עוד יותר כאשר מעצמה זרה או משטר ראדיקלי ישתלט על מדינה כזו.

אבל זהו, אומרים הכלכלנים, מהצית הצרה. יכול להיות מצב שבו יבחרו יצרניות הנפט לא ל-החזיר את הכסף למדינות המתו-עשות או, במלים אחרות, להטיל עליהן אמברגו כספי. דוגמה של הבנק העולמי הגדיר השבוע הפ-עלת החלטה כזאת על שוק הכס-פים הבין-לאומי כ„קטאסטרופה". ולכר י. לוי, מומחה הנפט האמריקאי, שהזהיר עוד לפני שנה מהתפתחות המשבר, אמר בימים אלה, כי „אין זו שאלה של יכולת אספקה אלא בעיה כספית, בעיה של מאזן תשלומים. אין זה מופרז להגדיר את המצב כערב פשיטת-רגל".

היסטוריונים מסוימים אולי יראו בהתפתחות זו, הסקדמת כמה מ-המדינות המפגרות ביותר בעולם להשפעה מכרעת בשוקי העולם המתורבת, „עשיית צדק" היסטורית. הציוויליזאציה המערבית הגיעה להתפתחות הנוכחית תוך ניצול חמרי הגלם של המדינות המפגרות.

— עכשיו נוטלות מדינות אלה את נקמתן, וגובות מן המדי-נות המתועשות מחיר מלא תמורת הדורות של ניצול. יותר מזה: ניתן לטעון, כי לא ירחק היום וגם ה-תעשיה עצמה, ואחריה גם התר-בות, יעברו לאותם מקומות ה-מצויידים בחמרי-גלם להניע אותם.

מובן שאין זה הצדק שהעולם המערבי, בתוכו גם ישראל, מעונ-יין בו. עם זאת נדמה שאירופה קיבלה את מיתקפת האנרגיה של יצרני הנפט כמי שהשלימה עם גזירת-גורל. האירופים לא ניכו עד עתה, על אף דרישות תקיפות של האמריקאים, להגיע לפעולה מאוחדת בנושא זה. גם ארה"ב לא הבהירה במידה מספקת, לפי היא מצפה מהתארגנות זו של צרכני נפט. נדמה שהממשל ה-אמריקאי מבין, שאין סיכוי להרס כלכלי על היצרנים, או לסיכוח של כמה מן המחירים, כאשר ה-שוק צמא לנפט בכל מחיר. אמצעי החסכון בדלק שנקט אולי יצליחו לצמצם את יבוא הנפט לארה"ב, אך לא יפתרו את בעיית שוק ה-כספים הבין-לאומי. וארה"ב מו-פעת במצב כמו האחרים.

התשובה, כפי שסבורים כמה כל-כלנים אמריקאים היום, רק ה-אופציה הצבאית, או, לפחות, ה-איום בשימוש בה. כלכלנים אלה מרגים, כי נוצר מצב פרדוקסא-לי: מדינות נטולות כוח צבאי ממשי מאיימות לשבש לחלוטין כלכלתן של ארצות המסוגלות לכבוש אותן תוך שעות או ימים. המדינות החזקות הסרות-אונים. הבלם העיקרי בפני נקיטת צעדים צבאיים איננו מה חיצוני אלא בעיות פנימיות: התנגדותה של אירופה המערבית — ספיחי-ויאט-נאם בארה"ב — ואולי חולשתן הטבעית של דמוקרטיות בפני שאנתנותם של משטרים טוטאלי-טאריים. בימי הנשיא טדי רוזוולט, בראשית המאה, היו כחות האר-ריגם יושבים מזמן בטריפולי ו-בריאה, ומפקחים על הפקתו ומכי-רתו של הנפט. אבל אפילו ברי-טניה וצרפת של 1956, שניסו לכ-בוש מחדש את תעלת סואץ, היו בגיבורה אחרת, אומרים כמה כלכ-לנים. הנו אימפריאליזם, אולי, אבל אין ברירה.

ייתכן לסיומו של שלב האמ-ברגו תוציא את ישראל בינתיים מראשות רשימת הקרבנות הפולי-טיים של מתקפת הנפט. אך ה-אמברגו לא היה אלא נסיון מוצ-לח לבחון את יעילות נשק הנפט ואת חוסר יכולתו של המערב ל-היאבק בו. עכשיו, כאשר נקבעו יחסי הכוחות, עבר המאבק לת-חום מבטיח הרבה יותר למדינות הנפט: בכסף.

קאהיר מנהלת מערכה משולבת כלחץ לנסיגה ישראלית עמוקה

מאת יהושע תדמור

הימים והשבועות הקרובים יהיו קריטיים לגורל ההסדר הסופי בין ישראל ומצרים. כי אם אמנם תזכה מצרים בשלב זה על שיחות ההפרדה בנסיגה ישראלית חד-צדדית — יקבע הדבר תקדים גדול להמשך הנסיגה הישראלית עמוק לעבר גבולות 4 ביוני.

אין זה כלל מן ההכרח שכך יתגלגלו הדברים. מצרים משוע-נינת בהסכם הפרדת הכוחות הזקו-קה לו — עוד יותר מאשר ישר-אל. עתה שוב אין זה בחזקת סוד להמוני קאהיר שהנצחון הצבאי המצרי לא היה „נצחון" גדול כל כך, שהעיר סואץ מסותרת וכמוה הארמיה השלישית. ההנהגה המצ-רית ביקשה מיד עם תום הקר-בות להפוך תיקו צבאי לנצחון פו-ליטי. ועתה היא מבקשת לזכות בנצחון נוסף — לנצל את האווירה הבין-לאומית ואמון המעצמות הבין-לאומי גם לנצחון צבאי שיצמיח חילה חדשה סביב לצבא מצרים, כל זאת בעקבות מהדורה מחודשת של מלחמת התשה.

מה שמסוכן בכל התהליך הזה של השתכרות מצרית הוא — כי אין היא יודעת גבול. ואם לס-מוך על מי העתונות ושאר אמצעי התעמולה המצרים — שלא ל-דבר על ההצהרות של שר החוץ המצרי — כל מטרתה של מצרים בשיחות ההפרדה היא אחת: פתי-חת הנסיגה של כוחות צה"ל, מיד, מהר ועמוק ככל האפשר כבר בש-לב הראשון ללא תמורה של ממש. השלב הראשון נראה להם כגמור, כנתון בכיסם, ללא כל דיון ממשי על ההסדר הסופי והכולל.

לכתחילה הציעה ישראל הצעה בדבר חילופי שטחים: נסיגה ישר-אלית מן הגדה המערבית תמורת נסיגה מצרית מחלק מן הגדה המזרחית — דהיינו — החזרת ה-ארמיה השלישית, מה שהוכר ב-שלב כ„חילופי מגזרים". מצרים דחתה את ההצעה. גם מההצעה הישראלית לנסיגה לעבר קו מקביל ל-תעלה, כשהצדדים קיים מזרחה לעבר המיצרים — דחו המצרים. ההצעה היוקר לגלגל הביצה בקטיביה — נסיגה ישראלית לעבר אל-עריש וראס מוחמד. הצעתם „הסו-פית" היתה כעין נוסחה חדשה ל-הפרדת הכוחות: נסיגה ישראלית של כשלושים קי"מ מזרחה לעבר המיצרים בעוד כוחות חיל החירום של האו"ם יתמקמו בפס צר במיצ-רים עצמם, בעוד הכוחות המצריים יתפרסו עד למיצרים.

אלא שאפילו הצעה זו לא לתיתה לפחות לפי שעה. בשעם נכונות של ממש לדיון בפרוטוקולים בהסדרי ניקוח, בדגל כאהת הגבל אי-הם אלמנטים של הסדרי בטחון, כי בלעדיהם אין כל ערובה שבעקבות הנסיגה לא יתקדמו העמדות המצ-ריים בעקבות כוחות צה"ל.

באהר שכל הנושאים הללו עוד לא נדונו באווירה רצינית, לפחות לא בז'נבה, ניתן גם בהחלט לר-אות בשלב זה את התגברות המצ-רית הקיצונית ללא נכונות לדיון בתביעותיה של ישראל — כחלק בלתי-נפרד של המיקוח הצפוי. ד-היינו — מבקשים אנו. לפי שעה, בשלב של זריקת רפיונות, בהיכנת עבודות היריב, תיבוזוים, והיכנות... קודם שתיקבע העמדה המציאותית של המצרים. אמנם מצרים היתה האמת — פעם אחר פעם — במשך כל השנים האחרונות, כי היא לא תסכים לוותר על „אף-שעל" של אדמה מצרית, ואין זה כל הנבואה שהיא לא תזוז מעמ-דה זו ותהיה עוד צורך במאבק בכדי לזכות בתיקוני גבול והסד-רים היבורים. אך לא על זאת עי-קר המאבק בשלב זה. הבעייה עתה היא בעקרונות ההסדר להפרדת הכוחות ועקרון ההדדיות. מכאן ה-חשיבות הבירבית לשלב הנוכחי, הראשוני של ההסדרים, כי הם ליקבעו את התקדים. מצרים דח-תה עד כה כל תביעה לדילול כו-חות בגזרה המזרחית. מצרים היא כי מדובר באדמה מצרית שהיא זכאית לעשות בה כרצונה. משמע — אין בשלב זה נכונות להדדיות מצרית בעקבות נסיגה ישראלית. ואין זה כן הנכנע כמצרים מת-כוונת בעקבות הנסיגה הישראלית להזיז את כוחותיה כאשר הם כלחזים בעייך כולים כשם שנהגו בעבר. בגרוא זה חייבת ישראל להגל מוים עקכני ולא לוותר במקום של יחד. יש כל ההבדל בין בעולם בין נכונות ישראלית להס-דר ולפשרה לבין נסיגה חד-צדדית ללא ערובות של ממש לגבי הסדרי הבטחון בעתיד. וטוב אם יובהר שוב לקאהיר, לוואשינגטון ולמוס-קבה — כי ישראל לא תזוז מטר אחד מן הגדה המערבית ללא הסדרי בטחון מחייבים ובדוקים.

הבהרה זו דרושה במיוחד לנו-כח המערכה המשולבת — צבאית, מדינית ודיפלומטית — שפתחה בה המצרים ושעיקרה לרכך את עמדת ישראל תוך לחצים מדיניים ובמ-הדורה חדשה של מלחמת התשה כדי להביא בשלב זה לנסיגה יש-ראלית מהירה לעבר המיצרים ול-השיג נצחון של ממש לסאדאת: פתיחת התעלה.

אמנם אין מדובר במלחמת הת-שה כגרסת 1969—1970. סאדאת חושש להסתכן עד כדי כך. אך הוא משלהב את הרוחות וכוונתו להוכיח לבני עמו ולצבאו שהמע-רכה הצבאית לא תמה. הוא מפ-גין בפני הקיצוניים במחנה הער-בי — שהוא הוא הממשיך במלח-מה, בעוד הם מסתפקים בביקורת-דיבורים בלבד.

אך עיקר המערכה מכוונת נגד ישראל — להחליש את כוח עמ-דתה במאבק המדיני בז'נווה, ל-רכך את תנאיה להסדרי בטחון ו-כל הכרוך בכך. הגנרל חסן אל-בראדי, קצין המבצעים של ה-צבא המצרי, אמר את הדברים גלויות: מטרת התקריות וההתנג-שויות היא „להעביר את הכוחות הישראלים במצב שבו יצטרכו ל-בקש את כל הגיוס הישראלי, עני-ין שיביא לשיתוק כלכלתה של ישראל". בעת ובעונה אחת פתחה קאהיר במערכת איומים מחוד-שת בבירות המעצמות שעיקרה היא: נסיגה ישראלית או הידרדרות המלחמה. כל זה מלווה פעילות הסברתית נרחבת בבירות השונות. ולכבר מתכוננים בעבר שמערכה כמר לבנת מסוג זה תוך איום בחידוש המלחמה — איננה נותרת בלי להש-איר רושם על בירות המעצמות.

במצב זה עלינו לראות את ה-ימים והשבועות הקרובים כתקופת מבחן חמורה. כל שיקבע בשלב זה לגבי הפרדת הכוחות, פירוזים ואזורי בטחון עשוי להיות תקדים גורלי למיגב ההסדר הכולל עם מצרים.

בארבעה כרכים
מפורש על ידי פרופ. א.ש. הרטום
לפי שיטת פרופ. מ.ד. קאסוטו
ספרית דבר
בהוצאת "יבנה"
ב129 ל"י במקום 210 ל"י
הרוכש עתה מקבל שי
אנציקלופדיה לאישים בתנ"ך
שני ספרים בכרך אחד מאת דב קמחי
(מחירה בחנות 22 ל"י)
הרכישה והסדר התשלומים בכל סניפי „דבר" ברחבי הארץ ובמרכז — תל-אביב, רח' שינקין 45, טל. 286141.

לכבוד ספרית „דבר" ת.ד. 199 תל-אביב
הנני מבקש לשלוח לי את כל התנ"ך ב-4 כרכים לפי שיטת פרופ' קאסוטו בהוצאת „דבר" בהוצאת „יבנה" לפי המחיר המוזל (סמן את המשבצת המתאימה).
☐ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק בסך על סך 129 ל"י.
☐ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק בסך על סך 29 ל"י ואת היתרה בסך 100 ל"י אני מתחייב לשלם ב-4 תשלומים שוים ורצופים של 25 ל"י כל חודש
שם / כתובת / מס' ת.ז. / חתימה

האפנדים סיימו את תפקידם

מי ימנע „רק"ח־לנד" בנצרת ובמשולש

מאת אהוד יערי

במיגזר הערבי נסתיימה תקופה. הבחירות מוטטו את שרידי הה־אסליה של האפנדי כוכך־הקולות. הפעם — עוד יותר מבעבר — לא עשו האפנדי את שלו. עשו בשבילו. ומותר לקוות, שהדבר לא יישנה.

לא מעטים מבין המעמדים הת־דפקו על דלתות השרים בחודשים האחרונים בתביעה לקיים קץ ל־רשימות המיעוטים הנפרדות של המערך. אך לא היתה נכונות ב־חלונות הגבוהים להקצות מקומות ריאליים למועמדים ערביים ברשי־מת „אמת".

רק איש־מפ"ם, עבד אל־עזיז זועבי, הוצב בעמדה בטוחה. איש־המערך, מחמוד עבאסי נדחק ל־מקום ה־95.

התוצאה: לא היתה ברירה. ו־שוב „רצו" שתי רשימות — צ"א הבדווית ור"א הגלילית.

גם כך נאלצו פעילי המערך ה־יהודים לעשות ככל יכולתם כדי למנוע נהירת קולות ערביים ל־רשימת „אמת". וערב הבחירות גבר חשש רציני שמא תכשיל נהירה זו — בסך הכל כ־24,000 קולות — את רשימות המיעוטים... התרחש דבר מוזר: יעקב כהן, דוד זכריה וחבריהם צריכים היו לשכנע מצביעים ערביים לתת את קולם לשייך האמד אבו־רביעה או לסייף־א־דין זועבי ולא לגולדה מאיר. אבסורד שכולו מציאותי.

ויכוחים מרים לאין ספור היו בין אנשי „העבודה" לבין פעילי מפ"ם ואחה"צ לשעבר במיגזר ה־ערבי סביב השאלה: האם למשוך קולות ערביים נוספים ל„אמת", או לגייס התמיכה לשתי הרשימות הנפרדות? הילוכי האשמות ב־ענין זה עדיין לא תמו. גם לאחר שהכל נסתיים בכי טוב ונכנסו לכנסת 3 נציגי רשימות המיעו־טים.

ל„אפנדים" לא היה משקל רציני במשיכת קולות. מה שקיבלו — קיבלו בזכות התמיכה המפלגתית. ולא בזכות עצמם. וזהו כלל, שלא היו בו הפעם יוצאים מן הכלל. והנה הראיות:

★ סייף־א־דין זועבי, ראש עי־ריית נצרת, קיבל בעירו־מבצרו רק כ־3,000 קולות ורק"ח הגיעה עם להישג מרשים. דווקא אחרי שנחלה בנצרת מפלה מכאיבה ב־בחירות להסתדרות. אפילו את קולות „כפרי הערביה" בגליל ה־תחתון קיבל „אבו־מחמד" שלא בזכות עצמו וגם בהם היתה הדי־רה מסויימת של רק"ח.

★ שייך חמאד אבו־רביעה, ה־חשוב שבין ראשי השבטים בנגב, קיבל בקושי 4000 קולות לרשימתו מתוך 11000 בעלי זכות בחירה בדווים — פחות משקיבל המערך בעבר. הוא ייכנס לכנסת כ„נציג הבדווים" בזכות הקולות שגויסו למענו בכפרי המשולש (כ־3,800) והגליל (יותר מ־6,000).

★ ג'אבר מועדי הדרוזי היה אולי יעיל יותר משניים אלה. אבל גם הוא לא עשה נפלאות בקרב עדתו. הליכוד פלש בכוח לא־מבו־טל לכפרי הדרוזים בכרמל (בעז־רת אמל נסר־א־דין, שעזב את המערך). בבית־ג'ן נגסה המפד"ל, ובכמה כפרים דרוזיים בגליל ה־מערבי — רק"ח. בכפר ירכא, כפ־רו של מועדי עצמו, עשו יריביו ממשפחת מולא את המלאכה למען המערך. וכן הלאה.

★ דיאב עובייד ואליאס נחלה, שני חברי הכנסת היוצאת נדחו הפעם מן המערך ו„רצו" במחאה ברשימה נפרדת להרגיז (ר"א). הם צברו בקושי כ־6000 קולות — רובם קולות שהובטחו בעזרת תק־ציב גדולי וזוהי דוגמה יפה, ששני „אפנדים" מן הדגם, שבו משתמש המערך — אינם יכולים להעביר אפילו חצי מנדט בכנסת.

★ לעבד־אל־עזיז זועבי ממפ"ם אין כבעם „אחיזה אלקטורלית" ולו גם בהיקף של מאות קולות. ממילא, מפ"ם כולה הפכה לגורם מבוטל ברחוב הערבי.

אפשר להאריך בדוגמאות כאלה. אבל אין בזה צורך. הנקודה ברו־רה בתכלית: אין כיום במיגזר ה־ערבי בעלי חזקה כלשהם על קו־לות. יש אנשים, ששמורה להם תמיכה בקלפי. מצד כמה מאות בחורים. ואפילו אלפים ספורים. לא יותר. אך אף אחד אינו „מכניס" את עצמו לכנסת בכוחות־הוא. ואם „ירוץ" לבדו, נגד ה־מפלגה, יאבד חלק נכבד גם מן „הקולות האישיים" שלו.

אם כך, מדוע צריך המערך לד־בוק בסוסי־המערכה הישנים שלו? זועבי יכול להשאר ראש עיריית נצרת (אם יצליח בבחירות העי־רוניות שם). מסעד קסיס יכול ל־הוסיף ולשמש ראש מועצת מגד־ל הסבק, וכן הלאה. אך הם אינם מסוגלים לסייע לעצירת התקד־מותה של רק"ח. הם אולי גם מזיקים כאן. זוהי הבעיה העיק־רית.

יידרש מאמץ גדול בשנים ה־קרובות למנוע מהשתתפות וילנר־טובי לייצב את הישגיה בבחירות האחרונות — כ־43,000 קולות ער־ביים (ודרוזיים)! ואחד היסודות של מאמץ כזה מוכרח להיות קידום פנים חדשות, ולא רק משכבת ה־משכילים. המזוהה כבר עם המערך.

יש מקום להתחיל כבר מעכ־שיו בהכשרת הקרקע להצבת מו־עמדים ערביים ודרוזים חדשים ל־כנסת. צריך להפנות אליהם את הזרקורים בהדרגה, לתמוך במא־בקם לרשת את ההנהגה הוותי־קה, ולשבות שיטות וגישות. בקי־צור: לא „לבנות" מכבים חדשים, אלא לסייע לבעלי הנתונים המת־אימים לבנות את עצמם.

יש ויש אנשים כאלה. לא צריך לחפש בנרות. חלקם מנסים זה שנים להידחף קדימה — ללא הצ־לחה רבה. ואחרים יושבים ב־בית, או מגבילים פעילותם למי־שור המקומי־עדתי.

במחלקה הערבית של ההסתד־רות גדלו עסקנים מצליחים הן ב־איגודים המקצועיים והן בתחום ה־נוער. יש קבוצה של מנהלי בתי־ספר, שקנו לעצמם שם טוב ב־כפרים. בעלי מקצועות חופשיים — רופאים, עובדים סוציאליים ועור־כי־דין. וכן הלאה.

בלי לקבל את עזרתם — ולשלם תמורתה — אין סיכוי להפוך את ההצבעה ההמונית לרק"ח בכפרים הגדולים של המשולש והגליל ל־תופעה חולפת. ישובים מרכזיים כמו קלנסווה, טייבה, סירה, מג'ד אל־כרום, עראבה וכפר־כנא הם עמדות מבוצרות של רק"ח. אפילו הייתי אומר: קינים של התהוות „רק"חלנד".

ולא זו בלבד: ככל שגדל מספר הקולות הערביים של מפלגה זו, תגדל השפעתם של החוגים ה־לאומניים בתוכה. יתחזקו הלחצים מלמטה „לעשות יותר" למימוש סיסמאות המפלגה נגד ה„כיבוש", ה„דיכוי" ו„שלילת הזכויות".

ברור שרק"ח נהנתה הפעם מן האווירה שיצרה המלחמה. גם כאן — לא כוח המשיכה הפרטי של טובי, חביבי או זיאד הוא הגורם לתוצאות בקלפי. אלא השתלבו־תה של המפלגה בהלך־הרוחות ה־כללי שנוצר צמח. אבל — וזו נקודה חשובה — טובי או זיאד, וביחוד — חביבי — הולמים את תדמיתה של רק"ח ואת רוחה. יו־תר מאשר העצי מתאים למפלגת העבודה.

למערך יש בסיס רחב, מוצק, ב־רחוב הערבי. בסך־הכל עלה בידו לקבל 63,000 קולות לשלוש ה־רשימות שלו. על אף עליית רק"ח לא היתה „מפולת", גם אם לרב־עים נדמה היה שתיתכן „מפולת טכנית". וזאת מפני שצ"א הת־קשתה לצבור את אחוז החסימה, ובכך סיכנה גם את המנדט השני של ר"א, הקשורה אתה בהסכם עודפים. כמה מאות קולות יהודים חסכו מהמערך „מפולת־טכנית" כ־זו.

שאר המפלגות הציוניות אינן באיומה על מעמד־הבכורה של ה־מערך. המפד"ל נשארה עם 12,000 הקולות שלה; הליכוד עלה בקצ־ת, לכ־7000 קולות. היתר אינן נחשבות כלל. וקשה לראות כיצד ישתנה מצב דברים זה בשנים הקרובות.

הואיל ואין־בטוח, שהבחירות הבאות יתקיימו בעוד ארבע שנים ולא קודם לכן — מוטב להיערך לאלתר. החלפתם של נחלה ועובייד עלתה למערך ב־6000 קו־לות. את החלפת הוותיקים האח־רים, כולם או חלקם. אפשר לה־כין מבעוד מועד, באופן שלא יי־וצר מתיחות מיותרת. גם אצל היהודים עושים כן.

וכשלעצמם החילופים המתבקשים הם יותר הכרח לאומי מאשר אינ־טרס מפלגתי. המאבק ברק"ח אי־נו עניינו של המערך בלבד. זהו נושא בעל חשיבות ממלכתית. אבל, כמו בעניינים אחרים, המערך הוא שחייב לעשות את המלאכה.

הגוזל שזה עתה בקע מביצתו בגן־החיות של ברונקס, ניו־יורק, משתייך לגזע דרום־אמריקאי של משפחת היע־נים — עוף ההולך ונעלם מערבות ארגנטינה בשל־הציד הנרחב אחרי בשרו הטעים, עורו ונוצותיו הנמכרים במ־חירים גבוהים- לדעת חוואים יודעי דבר, בשרו של היען (ששמו הדרום־אמריקאי: ריאה) מתחרה בטיבו בבשר בקר וצאן והוא מבוקש מאוד על־ידי אניני טעם- כאשר הגוזל יתבגר יגיע גובהו ליותר ממטר וחצי.

קרב הכרעה

(המשך מעמוד 5)

אדים. מעמד זה צריך לחייב את שתי מעצמות העל לתמוך בדרי־שתה של ישראל למידה מסויימת של הדדיות בכל הסכם בין יש־ראל למצרים, או בינה לבין כל מדינה ערבית אחרת. שתי מעצמות העל צריכים להידרש גם לערוב להדדיות זו ולהחלתה.

ההדדיות הנדרשת בהסכם של הפרדת הכוחות יכולה להתבטא בחלוקה במישור הצבאי ובחלוקה בכל הנוגע להפעלת תעלת סו־אץ ולקיום חופש השיט בה הל־כה למעשה. היא צריכה להתבטא בסידורים מדוקדקים ומחייבים על פירוז ועל פיקוח בין־לאומי יעיל עליו. היא חייבת לבוא לידי בי־טוי גם במישור היחסים הדו־צד־דיים בין ישראל לארה"ב ובין ישראל לברה"מ. וזאת — כדי לתת להסכם הפרדת הכוחות ערו־בויות צבאיות ומדיניות רבות הד־דות ככל האפשר.

הסכם הפרדת הכוחות יהיה נד־בך תשתיתי בבניין, שאותו צריכה להקים ועידת ז'נבה. הסכם זה צריך להבטיח, למעשה, את הפס־קת מעשי האיבה. כשם שהוא צריך להבטיח את המשך התקד־מות לקראת הסכמים נוספים המ־חייבים ויתורים גדולים יותר משני הצדדים עד להסכם שלום. ש־יתייב ממילא גם ויתורים טרי־טוריאליים מרחיקי לכת.

נסיעתם המקבילה של דיין ל־ואשינגטון ושל פהמי למוסקבה והדו־שיח המקביל שהם ניהלו עם קיסינג'ר ועם גרומיקו יספקו מב־חן נראה לעין לאמיתותה של גירסת התסריט הדו־מעצמתי ה־מוכן מראש והמוגש להתיחה מ־רצון או מאונס. לישראל אין תמשם לא רק מבחן אלא גם אתגר לעמידה קשה תוך צפיה עקבנית על בטחונה ועל האינט־רסים החיוניים ביותר שלה. אם יהיה צורך בכך. כפי שקרה כבר לפעם גם בעבר. עד בה השלום המוקה לישראל בכל הסקרים שלא היה בנוס במבנו ויש כל סי־כוי לקוות כי כך יקרה גם בע־תיד.

הגי אשד

יד בן־צבי

השבוע ביד יצחק בן־צבי

ירושלים

י"ב—ט"ז טבת תשל"ד — 6.1.74 — 10

יד יצחק בן־צבי ממשיכה לקיים סדרת הרצאות מיוחדות מדי יום בשעה 17.00 בשיתוף עם המחלקה לתרבות, עיריית ירושלים.

התכנית

יום ראשון, י"ב בטבת תשל"ד — 6.1.74
קו החזית המצרית
— בר זאב משל

יום שני, י"ג בטבת תשל"ד — 7.1.74
אוכלוסית המדבר ותפקידה בתולדות ארץ־ישראל בתקופה העותומאנית
— ד"ר משה שרון

יום שלישי, י"ד בטבת תשל"ד — 8.1.74
תנודות מפלס ים המלח
— גב' צפורה קליין

יום רביעי, ט"ו בטבת תשל"ד — 9.1.74
התישבות ופתוח ים המלח
— מר עמוס גנור

יום חמישי, ט"ז בטבת תשל"ד — 10.1.74
תגליות ארכיאולוגיות בנגב הצפוני
— ד"ר אליעזר אורן

קתדרה

ביום חמישי, ט"ז טבת תשל"ד, 10.1.74 בשעה 20.15 יתקיים באולם יד יצחק בן־צבי דיון חוקרים בנושא: ירושלים וספרות „שבחי ירושלים" באיסלאם. בהשתתפות: פרופ' עמנואל סיון, מר יצחק הסה, פרופ' אליהו אשתור, פרופ' מ"י קיסטר, פרופ' ח"ז הירשברג. הזמנות במשרדי ה„יד".

אלדו

שרותי משרד ואחזקת בניינים

★ הסקה מרכזית ★ חמום מרכזי
★ מעליות ★ אינסטלציה
★ שמירה ★ נקיון
★ גננות ★ חשמלאות וכו'

חברת שרותים ואחזקת בניינים

תל־אביב, רח' אחד העם 7/א, טלפון 220391

משרד הדתות

הופיע הספר

דת ומדינה בחקיקה

בעריכת ד"ר זרח ורהפטיג, חיים חפץ, דוד גלס
מחיר הספר — 30.— ל"י.
לבתי כנסת ולהזמנות מרוכזות תנתן הנחה.
את הספר אפשר להשיג:
במשרד הדתות בירושלים רח' יפו 30
במשרד הדתות ביפו רח' אורבך 3

מבט על הבחירות: הטווח הקצר והארוך

מאת מאיר בראלי

אולי צודקים המראיינים ברדיו ובטלוויזיה השואלים בראיונות על תוצאות הבחירות בעיקר ש־אלות בדבר מדיניות אקטואלית. ייתכן שהמאזין „הממוצע" והצו־פה „הממוצע" אינם מרבים להת־ענין בפרובלמטיקה ארוכת הטווח שמעלות תוצאות הבחירות. אכן, מה שיקרה מיד הוא לא רק מ־עניין אלא גם חשוב.

כדאי לוותר על הבירור, אם הפעם קשה יותר להרכיב ממ־שלה כאשר אחרי כל מערכות ה־בחירות הקודמות או ש„מועדון ה־ארבע" ב־1961 יצר מצב עוד יו־תר קשה. די לנו שהפעם קשה למדי להרכיב ממשלה ואין התנ־אים המיוחדים מתאימים לנו זמן רב למיקוחים, למאבקים פנימי־לוגיים ולהופעת הדרכים, שבהן כל הזאבים יהיו שבעים וכל ה־כבשים שלמים.

ספק רב בעיני אם נבון הוא מצד מפלגת העבודה לאיין היא מחפשת דרך, ולו גם מלאכותית, לקיים אופציה נוספת להקמת ממ־שלה, — בדרך של קואליציה רח־בה. הדגיאה היתה עוד בשלב של מערכת הבחירות, התגובה ל־סיסמה־הרמיה של „הליכוד" כי הצבעה בעדו היא הצבעה בעד ממשלת ליכוד לאומי (הוך עד־מרס ורוין בזהות הכיוונים בין הקואליציה הרחבה שהוקמה ב־1967 והכינוי שמפלגות הימין ב־הוך ו„בשרך מול מערך" בממשלה עליתן א. שרון) היתה תגובה ר־צה — היא לא היתה התגובה היעילה ביותר לצרכי הבחירות והיתה תגובה שאינה עוזרת ל־יצירת האופציה האמורה (והרי המצב הבין־מפלגתי של עכשיו היה בהחלט צפוי).

במקום ההתנגדות ל„ממשלת לי־כוד לאומי" שהציע „חל־סעט", מוטב היה, אילו המערך היה מס־ביר שבקלפי אין קובעים קוא־ליציה, אלא פרופורציה בין מפ־לגות. מוצדק ונבון היה, אילו אמרנו במשך חודש דצמבר, כי רק תוצאת הבחירות שבעקבותיה יו־כל המערך להרכיב קואליציה גם בלי הליכוד תהיה תוצאת בחי־רות שתאפשר ממשלה רחבה ב־השתתפות הליכוד. להקמת ממ־שלה אין די בצירופים חשבו־ניים. יש צורך גם בקונסנסוס, בתכנית מדינית. אילו נחלש ה־מערך יותר משנחלש, אילו גבר הליכוד יותר משגבר, כי אז היו תביעותיהם של אנשי „חירות" לביטול הסכמת ישראל להחלטת מועצת הבטחון 242 ולהשכבת ה־בסיס האפשרי היחיד להשתתפות ישראל בוועידת ז'נבה מכשול להקמת ממשלה בישראל.

המהלכה בפורסמת זו של מועצת הבטחון אינה יכולה להתיישב עם בן־יקיר של עם ישראל, גם ב־פירושה המקובל עלינו, אבל שום מסביר בה־ליכון של „חירות" לא יוכל להצביע על נזק כלשהו ש־גורם לישראל מקבלת זכות דו־ג'רס (אגב, יש המערבבים ואומ־רים שישראל קיבלה את תכניתו של ש ההזון האמריקאי, של ה־גבולות שבה, זהו לא קרה בעצ־לם — קיבלנו רק את זכותו ל־ביטול מלחמת ההתשה ולמו"מ ל־„הסדר חלקי"). ספירותיה של החלטה זו בהגינו ועדנו נהנים. כאשר המפד"ל מציעה עתה קוא־ליציה בהשתתפות הליכוד, אין מדובר כלל בביטול החלטה 242 או בשינוי ההנחיות הישראליות במו"מ בז'נבה.

יותכן מאוד, שמכל הדיבורים על שיתופו של הליכוד לא ייצא שום דבר ממשי ויצמח מזה רק ריווח מפלגתי למפד"ל במו"מ ה־קואליציוני. ריווח זה הייתי רו־צה בשביל ג. מאיר ותורתיה ב־מו"מ הקואליציוני — לא מפני שאני חבר במפלגתם, אלא מפני שהרכיב ממשלה זקוק ל„ריווח" זה כדי שהממשלה תהיה חזקה יותר וההגה יהיה בטוח יותר ב־ידיו.

אם יתברר שאפשר להקים ממ־שלה שבה תשתתף המפלגה ה־שניה במדינה — קשה שלא לד־אות שהמצב המדיני מצדיק זאת.

★

חשוב מאוד להפנות את זרקו־רי תשומת הלב הציבורית, ב־תוך תנועתנו, לפרובלמטיקה לט־ווח ארוך שמעוררות תוצאות ה־בחירות. כשמנחם בגין אמר מה ש־אמר, עם היוודע תוצאות הבחי־רות. על התוצאה מן הבחינה ה־מדינית הציתית לא היה לדברים כיסוי. זה הזכיר קצת את ההל־צה, שלפיה שתיים כפול שתיים זה כמה שהמנהל רוצה... לעומת זאת כשם. בגין אמר, כי ההפ־רש בין המערך והליכוד בכנסת השביעית נשאר רק מחציו ב־כנסת השמינית. העביר הדבר צ־מרמורת בעמוד־השדרה של נא־מני תנועת העבודה הרואים קצת מעבר לאפם.

הבעיה אינה רק במערכת בחי־רות זו ולא רק בבחירות לכנ־סת. אסור לנו לשכוח שהמערך — ולפני כן המפלגות המרכיבות או־תו — נמצא בתהליך של ירידה זה שנים, גם בהסתדרות וגם ב־כנסת.

בשעת כתיבת השורות הללו לא ברור עדיין בדיוק, כמה מושבי־כנסת אבדו למערך בקלפיות ה־31 בדצמבר. הפלוגתה בעניין זה תימשך גם לאחר התוצאה הסו־פית, מפני שיש בקרבנו הנוטים לצרף לחשבונו של הליכוד בכנ־סת השביעית את שלושה אנשי פ"ם ומתעלמים מהצטרפותו של ד"ר מאיר אביזוהר וקבוצת תומ־כיו למפלגת העבודה. הללו אינם מודים בכך, שהכנסת השביעית התפזרה עם 57 חברי המערך ב־תוכה.

בכל מקום, לא צפויה עוד ירי־דה בכנסת השמינית שתהיה גדו־לה יותר מזו שנחלנו בבחירות לכנסת השביעית. המדאיג אינו רק בהיקף הירידה, חמורה יותר העקביות שבתהליך. וכן קבר את־רי הבחירות לוועידת ההסתדרות ירדו על ראשנו דאגות קשות. ו־יזדד עצרות הרשות משכוחת ישנות, אבל שום דבר שקרה ל־אחר הבחירות לא שינה את ה־עובדה החמורה, שזו הפעם הרא־שונה שאין למפלגה אחת רוב ב־הסתדרות — המערך עדיין איננו מפלגה אחת, ואילו למפלגת ה־עבודה אבד הרוב המוחלט בהס־תדרות!

בשנות החמישים הופיע לא הרחק מכיכר ב' בנובמבר בת"א, פלקט על גגו של בית. הבראה מפא"יניק מידרדר מ־46 חברי כנסת ראשונה ל־45 בשניה ל־40 בשלישית ו„חירות" — בעלת ה־פלקט — ביקשה מהבוחרים: „אל תעצור אותו!".

הבחירות לכנסת הרביעית עצרו את התהליך (47 חברי כנסת). האם אנו ערוכים לעצור אותו שוב?!

★

כבר החלו בקרבנו הוויכו־חים על הסיבות לנסיגה שחלה במעמדה של תנועתנו בבחירות לכנסת השמינית. הדעות על ה־סיבות לירידה תואמות, כמובן, להפליא, עם ההערכות הפנימיות במפלגת העבודה — אקטיביס־טים כזה ו„בגיניסטים" כזה.

„כי שטוען", ט„המוחלי" איני טו־צה בקריה שאירעה בין פסח ל־עצרת. אלא מדיניות לא־נכונה שבגינה בלום ובהכרח הוליכה למלחמה — טוען כי זה הדבר שהביא לתוצאה של הבחירות. ה־פניה של מספר בוחרים גדול אל מחנה של בגין דווקא, איננה מ־עודדת הסבר כזה, מפני שקשה לבצע שבגין־שרון בצירוף רר־מליט־בדר היו מביאים הסדר עם מדינות ערב. ואפילו צירופם של יגאל הורוביץ ושמואל תמיר לא שיכנעו בוחרים. לצירוף זה היה מגיע לשלום עם סאדאת, טוב יו־תר מאשר מאיר־דיין־גלילי. הנוי־כה של דרכי מדיניותנו כבודו במקומו. אבל אין לו סיכוי למערכת הבחירות. ויכוח זה הוא בקרב מפלגת העבודה ולא בינה ובין המפלגה שניצבה מולנו בבחי־רות. אכן, זוהי הבעיה הקשה ש־מערכת ההסברה של המערך לא הבחינה בה (להבדיל ממערכת ה־ארגון שפעלה היטב). המערך בני־תל מצג הסברה כאילו הזירה הוא „בוקר" או פורייי. אנשים אלה שכחו שהמערכה באה להשפיע על אנשים שלא החליטו בעד מי להצביע. רובם המכריע התלבטו בין המערך והליכוד. כמה וכמה פעולות של המערך עזרו לליכוד. קשה לקבוע, כמה קולות נדדו ב־עקבות פעילה בהרה זו בהתנער־רך לליכוד, אבל ברור שהולך במספרים ניכר.

אותו דיבור, בעזר כריאליזם פוליטי ובאחריות מפלגתית, של אייס מרבי בהסברת המערך לא יכול היה שלא להתפרכם ערב הבחירות ולהשפיע בכיוון שהיה רצוי לכנה בכוחבי לקח.

ההצבעה הרוליגית של אנשי „בכל זאת" הביאה אולי נזק קטן לדימויהם של פעל ומקוניס (זאין להצבעה על כך, כמובן), אבל היא הביאה לציבה זאת תועלת רבה לליכוד ועל כך יבול, הבל באוד. מי שאינו מבין זאת זקוק לשיעורי בית א' בפעילה הס־ברה ערב בחירות.

דומני שגם הרכבה המוזר של משלחת הפרופסורים. שיצאה לל־וות את א. אבן ועזרו להצות גרמה נזק לאיקון קצת כיוונות, שלר־החוץ בחור לו עוזרים מ־תוך למשרדו, ובניהם מי שחתם ימים ספורים לפני־כן על כרוז ארצי בגנות ראש הממשלה, ש־בממשלתה הוא שר חוץ. אני חושש, שבחירה זו של שר־החוץ הבריחה קולות מ„אמת".

הגיוני האנדמי שבפרסומתנו ל־אחר הבחירות נהיה מושפעים מ־עמדות פוליטיות. הדבר החמור שקרה לנו, היא, שקבוצה גדולה של אנשי ציבור שיש לה משקל לא־יקסון במפלגת העבודה, ניהלה מערכת בחירות המכוונת יותר ל־ביצור השפעתה במפלגה מאשר להרחבת השפעת המפלגה על צי־בור הבוחרים.

לזאת נוספה העובדה. שלולא היתה בדיקה, היתה מעוררת גי־חוך: יותר משדאגו מכוסי ה־הסברה להשפעה של הבחור, הם נאלצו לדאוג ל„איזון" — אם פלוני הופיע בטלוויזיה, מגיע ה־דבר גם לאלמוני, אם הציגו את הצילומו של פלמוני מול מועמד „הל־יצגי" באותו כפר, יש ל־הציג גם את בעל הכיוון הה־פוך (בין שהצגה זו עוזרת ל־בחירות ובין שהיא מפריעה).

ההצעה שהצדיפו אנשי מפ־לגתנו את הציון האישי של כל אחד מהם בהשוואה לעניין הכל־לי, המפלגתי, בלטה מאוד בבחי־רות אלה. כמעט כל ראשי התנו־עה, השרים ובעלי התפקידים מק־בילים התאפקו בכך כהם הופי־עו בציבור והציגו את עצמם ל־בחירה. האומנם זה חכבו, שעצם הבלטת הופעתם בשם המערך די בה כדי שיצבה בבחירות?

„אני שואף לשותפות רחבה בהנהלת העיר חיפה"

י. אלמוגי „מאוד מרוצה" מתוצאות הבחירות לעיריה

מאת עמוס כרמלי

לזכותו של יוסף אלמוגי בבית מפלגת העבודה בחיפה המתה ב־מוצאי ליל הבחירות כבכוורת. עס־קים באו ויצאו כשבידיהם פתקים עם סיכומים ראשונים. אלמוגי ש־פרש מן הממשלה — הנדיר הפו־ליטי בתולדות הבחירות בישראל! שפרש כדי להציג את מועמדותו בבחירות מוניציפאליות — קיבל את הסיכומים הראשונים בשלוות באופקה. עדיין מוקדם לקבוע דב־רים — אמר אחרי מניין 40 הקלפיות הראשונות. אך ככל ש־נערמו הפתקים שהגיעו בשטף גו־בר והולך, כן הלך והשתפר מצב הרוח. בשעה 3 אחר חצות כבר אפשר היה להמיר את דודי תהה ההמדהתר בכמויות עצובות של בקבוקי קוניאק לשתיה לחיים. אחרי שעתיים כבר נתלהבה אל בפץ הפקק של בקבוק שמפניה המהרתו של אלמוגי על שביעות רצונו מתוצאות הבחירות בכל הקשור לחיפה.

„אני רוצה להודות לכל אז־רחי חיפה על האמון הרבים שהעניקו לי" — אמר אלמוגי לקבוצת המקורבים שהצטופפה ב־חדר. „אני יודע שבנסיבות ה־קיימות יש לראות ב־58 אחוז הישג מרשים. כאשר מועצת ה־עיריה תתכנס ותבחר בי לראש העיריה, היא תבחר בי כנציג המערך. אך כבר בשלב זה ב־רצוני להודיע, כי אראה עצמי כראש עיריה של כל אזרחיה לשרת נאמנה את כל אזרחי ה־עיר ללא הבדל דת ומפלגה, את כל שהבטחתי לפני הבחירות אש־תדל להגשים ולבצע. אבקש מה־ציבור שלא יהסס לפנות אל־י בהצעות וברעיונות. אהיה פתוח לכל הצעה טובה ולכל רעיון הע־שוי להועיל לקידומה של ה־עיר".

יומיים אחר־כך, כאשר נסתמנו התוצאות הסופיות כמעט. עדיין ללא ספירת קולות החיילים, ולכ־אשר היה כבר ברור כי המערך בחיפה בראשות אלמוגי זכה ב־57.4 אחוז מן הקולות של המצ־ביעים לעיריה, שהקנו לו 15 נציגים מכלל 25 חברי מועצת העיריה — רוב ברור ומוחלט — נפגשנו עם אלמוגי, שכעת כבר הרבה יותר רגוע, נינוח, ולהדביר, גם כאשר גרותה, לכל הדעות גם היתה לו סיבה טובה להיות מרוצה: כמן האמון האישי שזכה לו עלה על כל המבחר: ההפרש בין מספר המצביעים ל־מערך בכנסת בחיפה לבין מספר המצביעים למערך בעיריה היה לא פחות מ־13 אחוז.

„לא ציפיתי לכך, אם כי אודה שבסתר לבי קיויתי שנגיע לכך — פתח אלמוגי את ניתוחו ה־אישי לתוצאות הבחירות בחיפה והוסיף: כאשר מנתחים את ה־תוצאה צריך קודם כל לזכור את העובדה שחיפה היתה כאן ומהבדל קבורה בהיקוקים מפלג־תיים יותר מאשר כל מקום אחר בארץ. יצא לה שם בכוח הארי־גון שלה. הרגשתי זאת בשעתי על בשרי בתקופה רבה, כאשר מצד אחד הופנה אלי אהדה אי־שית כאלמוגי האיש, אך כאשר דובר בבחירות — היו התוצאות כפי שהיו. מגמה זו נמשכת גם עתה, כאשר כל הנודה במספר המצביעים למערך בבחירות לכנ־סת בחיפה גם על ההצבעה ל־עיריה, נכון שבכל מערכות ה־בחירות הקודמות היה אחוז המצ־ביעים בעד רשימתנו לעיריה גדול מן האחוז לכנסת. אך גם בתקופת הזוהר של אבא חושי, לא עלה ההפרש על 2—3 אחוזים בממוצע. כך גם כאשר הערבים הצביעו לעירייה בלבד. לכן לא ציפיתי להוספה גדולה וקיוויתי שלאחר כל מה שקרה, אצליח לשמור על הרוב המוחלט בעי־ריה. בבחינה זו אני יכול לומר בפה מלא, כי באתי על סיפוקי.

ובכל זאת היו שציפו ל־אחוז גבוה יותר.

אלמוגי: לא נמניתי עם אלה. סקר שערכנו לקראת הבחירות לעיריה, חודש אחרי שהנבחתי הב־כוני ללכת לעיריה, וזה היה עוד לפני מלחמת יום הכיפורים. הראה שנוכל להגיע ל־58 אחוז. הטלתי כבר אז ספק בכך. כשם שהטלתי ספק בתוצאה אחרת של הסקר שטענה לאחוז הרבה יותר גבוה למערך. אם לא אלך לעי־ריה. בינתיים באה מלחמת יום הכיפורים עם כל המשתמע ממנה לגבי הלך־הרוחות בציבור. אם מוסיף לכך שרק"ח עלתה ברחוב הערבי בכל הארץ, ובכלל זה ברחוב הערבי בחיפה — תופעה לאבוב, בצפתה מראש — היה חשש גם ברשימת „מוקד" הב־חל חלק בקולות המערך. כפי לבם קרה, הרי אני רואה ב־57.4 האחוזים שקיבלנו, חרף כל אלה, הישג מרשים וגדול.

כיצד אתה מסביר את ה־עובדה שהתפלגות הקולות היא כזאת, שמעלה הגדולה ביותר באחוז המצביעים ל־מערך בעיריה היא דווקא ב־שכונות המבוססות על הכר־מל?

אלמוגי: קביעה זו איננה מדו־יקת במלואה. פרט לשניים או שלושה אזורים לא היה אזור מגורים בעיר, שבו לא היתה עליה באחוז המצביעים למערך ב־עיריה, היתה עליה גם בשכונות כמו קריית שפרינצק ובתהום דוד. אפילו בקריית הים המגודרת, כ־בה השבר בעבר, כי מיבינו את כל האפשר לגבי אחוז המצביעים בשבילנו. זוהתה הפעם עליה ב־כפת. נכון הוא שבכרמל היה אחוז הגידול הרבה יותר גבוה בבחירות אלה, אך אני מייחס זאת לעובדה, שתושבי הכרמל יו־תר מבחרים מן התיקוקים ה־מפלגתיים ויותר רגישים להבחנה בין הצבעה לעיריה לבין הצבעה לכנסת. זו גם הסיבה להקפדה להיפגש לפני הבחירות עם הרבה תושבי הכרמל. אם במסגרת מפלג־תית ואם במסגרת האגודה למען חיפה שרבים בפעילה הם אנשי הכרמל.

לעומת זאת חלה ירידה ב־אחוז המצביעים דווקא בשכו־נות פחות מבוססות.

אלמוגי: זה בחלקו נכון, אם כי מספר האזורים האלה הוא קטן ביותר. לכל היותר שניים או שלושה בקומות. לבעל, בבית הליסה לא רק שלא היתה לנו עליה אלא שחלה נסיגה. וכך גם בנין הים ובחוצי באליב.

האם אתה מוטרד?

אלמוגי: זו איננה בעיה של כנב. אני מבטיח תגובה. כאשר יחס לשכונות אלה בדיוק כפי שהייתי מתייחס אליהן, אילו היתה לי עם הוספה של 15 אחוז. הוא תוך לגבי השכונות המאוכלסות בבני המיעוטים. המצבי מעבד עד־בי בבקום ה־15 הרבה בכך את התושבים הערבים להצביע בשבילנו. כדי שיבואו יבחרו. בינבד זה אבן נבחר. לעומת זאת. רק"ח קיבלה יותר כדי קלולה במיגזר זה בחיפה. אף־על־פי־כן אפעל לטובת הרחוב הערבי כאילו קיבלתי את כל הקולות הערבים בדיוק, כפי שהייתי פועל בה.

לעומת הרוב המצביע ב־קולות במערות לעיריה, חלה בכל זאת ירידה למערך ב־חיפה בבחירות לכנסת.

אלמוגי: אכבה יש לנו ירידה של 5 אחוזים בבחירות לכנסת. לעומת עליה של 5 אחוזים ב־בחירות לעיריה. אך צריך בכל זאת לזכור, שגם כך קיבל במחוז חיפה המערך בכנסת 46 אחוז מן הקולות. אפשר, לדעתי, לומר בביטחה, כי חיפה עבודה בבחי־רות אלה בהצלחה שבבקן הפ־עיל: הן בכנסת והן בעיריה. יש להוסיף על כך שגם בחירות הבקומיות בבהה היו הייצוג [illegible]

[illegible]

אלמוגי: קיבלתי בכפר קולות המאפשר לי לנהל את העיר, מי עירה לבנה יותר לי לנשוד כד־לה יותר מאשר בעיר בדירת מבה 160,000 המצביעים עם כל הסיבובים הפוליטיים [illegible] אין לנבות [illegible] אחד [illegible] לא היו אלה [illegible] אם להתחבב בכל אלה אני יכול לספק שקיבלתי את מה ש־רציתי.

[illegible]

השאלה הזאת לא הוצגה ב־מהלך ההופעה?

אלמוגי: הסכמתי להיכלל בר־שימה לכנסת בגלל שתי סיבות: הואיל ואין ראש עיריה אחר בכנסת, חשבתי שהייתי יהיה, אם אכל בראש עיריה להשמיע ב־כנסת את דבר הרשויות המקומי־ות. גם חשבתי כמה יהיה לשבת מושב, אם לא אנתק עצמי כמד־עוסקות הלאומיים והממלכתיים ב־ארץ. אך אם יתברר שיש סתי־רה בין שני התפקידים אלה וש־חיפה עלולה לסבול כתוצאה מה־כנסת, אתפטר מן הכנסת כדי לעבוד בכנסת הראשונה והשני־יה — והיא ניהול העיר חיפה.

[illegible]

אלמוגי: אני מתכונן לעבוד עם המתעריבים בתוך לארץ לצרכים לאומיים. התחייבתי להפיע במס־גרת המגבית המאוחדת הבאה ל־ארה"ב בעונת הבאה. כצעד ראשון אקבל את שליחותי המבלגתי עם הפקידי המוניציפאלי ה־הרבי ואבקש לגייס עם משקיעים לחיפה. אחפש עבודים להיפה באוה"ב, ביד עם שובי אבנם את מועצת העירוין לישיבה ראש־ונה ביום ביגאר ואמשיך ביד במשבר החדשה.

להשער הרב המהלכ במערכת העירית, האם הפחתת בכך את שבתכנית לבינת משימות נוספים לנהל העיר, גם מ־קום המשומש שהבחירות כך?

אלמוגי: הודעתי בעבר ואני חוזר ומודיע זאת גם עתה, כי ביב לרק"ח אינני מוציא בן ההסכם עם רשימה משותפת ל־ניהול העיר, מלבד רשימת הלי־כוד. אנסאי לשתף כל גורם אחר, בין שהוא צבאי או פוליטי. בין עם טובי באחה"ב אבנם את נציגי הרשימות השונות ואשוחח עם כולם. בהחשבה לאכונה — כפי שאני רואה את הדברים כי רגע — אינני שולל אפשרות של קואליציה בקיר אל קיר.

הופיע ספרו של
אלוף מוטה גור
"הר הבית בידינו"

זה היה נוסח המברק שנשלח על ידו אחרי כיבוש העיר העתיקה

בספר 400 עמודים בפורמט גדול; מפות בשני צבעים; 32 עמודי תמונות על נייר כרומו.

זהו הספר שנכתב על ידי האיש המוסמך ביותר לתאר את המאורע ההיסטורי.

מחיר הספר במשך חודש ימים —.28 ל״י בלבד.

הזמנות מתקבלות בכל בתי־המסחר לספרים ובהוצאת עם עובד. שרכשה את הספר באופן בלעדי מההוצאה לאור של משרד הבטחון.

עם עובד. רחוב מזא״ה 22, תל־אביב. טל. 611526

ראש אכ״א אלוף הרצל שפיר בראיון ל„דבר״:

חילופים חלקיים של חיילים בקווים — בשבועות הקרובים

● מטרתנו להגיע לסדר־הכוחות המקסימלי במהירות האפשרית ולכן לא יכולנו להקדים ההקלה למגויסים ● קצב ההכשרה בצה״ל והיקפה עכשיו ללא תקדים ● פרסום שמות החללים התעכב בגלל זיהוי הנעדרים ועדכון הדרגות ● הממשלה החליטה על פרסום בעוד כחודש ● רצוי להחליף את תשלומי קרן ההשוואה בתשלומים ישירים מצה״ל כשכר ריאלי לפי התפקיד הצבאי כדי למנוע הפליה ● גם העורף צריך להתארגן בשעת חירום ליתר שוויון עם החזית ● בדצמבר חלה ירידה גדולה בשיעור תאונות הדרכים.

ללא גוזמה אפשר לומר, כי מעולם לא היה תפקידו של ראש אכ״א בצה״ל קשה ומסובך כבימינו. מעולם לא גויסו כוחות מילואים רבים כל כך לתקופה ממושכת כל כך. מעולם לא בנה צה״ל יחידות חדשות בקצב מהיר כל כך. ומעולם לא התמודדו בעיות תמורות כל כך בעניין חלוקת נטל השירות. קביעת התשלום הנאות למגוייסים ואיתור נעדרים. ראש אכ״א, אלוף הרצל שפיר, איננו איש משרד. הוא איש פלמ״ח ואיש שריון שמונה לתפקידו הנוכחי לפני שנה ורבע. משירותו הממושך כחייל וכמפקד קרבי מאז מלחמת הקוממיות יכול הוא להבין לנפשו של חייל, המשרת בתנאי־שדה.

הרצל שפיר נולד בתל־אביב בשנת 1929 ולמד בבית־הספר „תחכמוני״ ובמקוה ישראל. (מכריו מאותם ימים אומרים, כי היה שובב גדול). בן 18 התגייס לפלמ״ח ובעת התקדמותו בצבא השלים לימודי ב.א. בכלכלה ובגיאוגרפיה באוניברסיטה.

על קירות לשכתו במטכ״ל תצלומים של ספינת הל״ה, מסוס פאנטום מעל טנק ומראה מן האוויר של ירושלים. שולחנו נקי מניירות. הוא מדבר במהירות ומשיב תשובות ממצות על שאלותינו.

[illegible]

ראיינו: חנה זמר וישראל לנדרס

[illegible]

בחיפוש אחרי המוראל האבוד

מאת אריה ל. אבנרי

[illegible]

ספרית־פועלים
ספרים חדשים

יורם קניוק
סוסעץ
הסופר, מהבונים של חיים כלך ירושלים, הוורד למעלה, אדם בן כלב, עורך בספר ספרותי כרותק אל מקורות חייו, אל אפשרויות האהבה שבין אב לבנו, בין גבר לאשה. רומאן מקורי שהתחלתו בתל־אביב הקטנה והמשכו בתוך הזמן הבאוב שבו כולנו חיים.

לודוויג ויטגנשטיין
טראקטאט לוגי־פילוסופי
בשל היקף דיונו, תחומו ועמקותו זכאי להחשב מאורע נכבד בעולם המחשבה —
— אנו מגיעים צעד־צעד אל תורת־ההכרה, עקרונות־הפיזיקה, האתיקה, ולבסוף המיסטי.
לפי מבוא ברטראנד ראסל

קארל רוג׳רס
החופש ללמוד
בספר, המיועד להורים ומחנכים כביע המחבר לקוראיו תוכנית כיצד להביא לידי שינוי־תוך־הכוונה עצמית. תוך כדי אמונה ביכולתו ותבונתו של האדם לחולל את השינויים החיוניים כל כך בחינוך ואשר בן ההכרה לעשותם לפני שיהיה מאוחר מדי.
להשיג בכל ביבים לספרים בארץ.

קארל פ. סוואנסון
התא
תירגם והוסיף הערות ומילון מונחים דוד צהור
הופיעה מהדורה מהדורכת מחדש, מעודכנת, מתוקנת ומורחבת בסידרת הספרים על יסודות הביולוגיה „ההיידשה״.
בהוצאת ספרית פועלים ויהדיו

בגליון החדש של
במחנה

✱ השבוע בחזית התעלה:
לילה בין קווי המצרים.
✱ העולם אחרי משבר הנפט:
סוף עידן המכונית?
✱ מונולוג של טייס קרבי:
לבד מול עשרה מיגים.
✱ רפאל בשן מראיין את אהוד אבריאל:
סיפורים לא ידועים על בן־גוריון.
ועוד בתבות וצילומים רבים
מחיר הגליון 1 ל״י

משרד הבריאות
יחידת האחיות

ההרשמה לקורס לאחיות מעשיות
שייפתח בביה״ח שער־מנשה נמשכת.
תנאי הקבלה:
גיל: 17 שנה לפחות.
השכלה: 8 שנ״ל לפחות.
בדבר הרשמה יש לפנות לביה״ס לאחיות, בביה״ח שער־מנשה. (צ״י חדרה).

שי
באה
ספריית
ספר מספריית דבר

הטרור לא השתלם

הריגת ראש ממשלת ספרד – אמתלה לדיכוי מוגבר

מאת ישראל נוימן

באיזו נסיבות משתלם הטרור מנקודת ראות מבצעיו — תוך כדי התעלמות מוחלטת מן הצד המוסרי של השאלה? השבוע הת־ברר כי אפילו בנסיבות הקשות הרווחות בספרד של פראנקו הט־רור הוא חרב פיפיות, הפוגעת ב־אלה האוחזים בו — והוא קטלני ביותר לגבי אותם לוחמי החופש הסולדים ממנו.

הריגת ראש ממשלת ספרד אד־מיראל קארארו בלאנקו, בעזרת מטען חומר נפץ שהוטמן אל מתחת לכביש שבו נסעה מכוניתו, היתה מעשה מתוכנן היטב ומבוצע בכי־שרון מרשים. המתנקשים למדו אולי פרק מתולדות אצ"ל: הם חפרו מנהרה מתוך אולם תת־קרקעי, ששכרו ב־15 בנובמבר בלב מאדריד, הניחו בה את חומר הנפץ ו„הקפיצו" את מכונית האד־מירל לגובה של 35 מטרים. ב־עבודה במקום לפני שבועיים.

יש ודאי בהעזתם כדי לעורר פליאה. הם אף לא היססו להניח את הכבל הקטלני לאור היום ואף סימנו בקו אדום בולט, על קיר של מנזר ישועי, את המקום שבו חייבת להימצא מכונית ראש ה־ממשלה, ברגע הפעלת המיתקן. אולם ככל שהביצוע היה מושלם וככל שהשאלה המוסרית שנויה במחלוקת, ברור כיום כי למתנק־שים היה חסר נתון חיוני אחד — תבונה מדינית. כפי שניתן היה לחזות מראש, הם אך סיפקו עילה נוחה לגורמים הקשוחים ביותר שבמאדריד לשוב לשיטות הדיכוי מתקופת פריחתו של הפאשיזם הספרדי.

אדמיראל קארארו בלאנקו היה לא רק איש אמונו של פראנקו. הוא היה גם המנהיג. לו הועיד ראש המדינה הספרדי את התפקיד להבטיח שלא יחולו זעזועים רבים מדי עם הסתלקותו הצפויה של הקאודילו בן ה־81. אך מותו לא ערער את אשיות המשטר.

לאדמירל לא היו שום יומרות ליבראליות; כמעריץ ותיק של היטלר ומוסוליני הוא מעולם לא בחל בשיטות הדיכוי הקלאסיות של משטרי עריצות למיניהם. אך מאחר שספרד שואפת להשתלב מבחינה כלכלית לקהיליה האירו־פית, הוא לא היה חפשי ליישם את השקפותיו במלואן. מה גם שלשלטון פראנקו אבדה משענת חשובה אחת: הכנסיה הקאתו־לית. ראשי הכנסיה בספרד הם כיום, בחלקם, אויבי המשטר. אם לא המוצהרים אזי הסמויים שב־הם — אף כי אין הם נחפזים לוותר על תמיכתה הכספית של המדינה לכנסיה.

ההתנקשות במאדריד העניקה כידה מחודשת של צידוק למר־אית עין לאותן שיטות, שאירופה הדמוקראטית בוחלת בהן. לפראנ־קו, ידידם המסור של המשטרים הערביים „המהפכניים" ו„הסוציא־ליסטיים" בצפון אפריקה, ניתנה הזדמנות לשוב וליטול עתה מאו־תה מידה זעומה של חירות, ש־נותרה מאז מינוי קארארו בלאנ־קו לראש הממשלה.

ההתנקשות במאדריד הניעה ה־שבוע אפילו את ממשלת צרפת להזדקק לאמצעי דיכוי נגד אט"א, תנועת הטרור הבאסקית שמשורו־תיה יצאו המתנקשים. ששה באס־קים נעצרו בסוף השבוע בדרום צרפת, הועברו לצפונה והושמו שם במעצר בית; וליד בורדו איתרה ממשלת צרפת את הבית, שבו ערכו ארבעת המתנקשים ה־באסקיים רעולי־הפנים מסיבת עתונאים. הם ביקשו לטהר מאש־מה את חבריהם, שממשלת ספרד עורכת ציד אחריהם. אך בהופע־תם לפני המצלמות השיגו רק דבר אחד: הם הניעו את שלטונות פא־ריס להכות בתנועת העצמאות הבאסקית, שאדמת צרפת שימשה לה עד כה מפלט ועורף בטוח. ומאדריד לא הסתפקה בכך כי־אם תתבע מפאריס להתמיד בדיכוי.

בספרד עצמה תוצאות מעשה הטרור קטלניות הרבה יותר. ה־הסתייגות הברורה מן הפיצוץ על ידי דוברי האופוזיציה החשאית למחצה, על כל מרכיביה, לא הו־עילה. ולא הועילה אף השתתפו־תו של חואקין גימנס, פרקליטם של מנהיגי הפועלים האסורים, בלוויית ראש הממשלה שנרצח.

ביום שבו בוצעה ההתנקשות נפ־תח במאדריד משפטם של עשרה אנשים, ובכללם כומר ישועי, ש־נאשמו בנסיון להקים ארגון כל־ארצי של ועדי פועלים. אף כי לא היה כל קשר בין המתנקשים לבין עשרת הנאשמים — ואיש לא טען שהיה קשר כזה — ניתן בשבת שעברה במאדריד פסק־דין אכזרי שחומרתו מוסברת על ידי הזעם על רצח האדמירל. העשרה נידונו לתקופות מאסר מ־12 עד עשרים שנים. בין הנידונים לעש־רים שנות מאסר היה מארצ'לינו קאמאצ'ו, פעיל ועדי פועלים שכבר ישב בכלא כשבע שנים, באשמת פעילות פוליטית.

לא נמצאו שום ראיות נגד הנא־שמים, כי אכן ניסו לארגן ועדת תיאום ארצית של ועדי פועלים, כטענת התביעה. אך משטר פראנ־קו זקוק היה להטלת עונש מרתיע כבד על אלה, המעיזים לנסות ולארגן פועלים מחוץ למסגרת המותרת של איגודי פועלים מטע־מו. ורצח קארארו בלאנקו העני־ק לו את ההזדמנות לכך — ולמצ־ער רבים אחרים, השואפים לשי־נוי פני המשטר הקיים בספרד בדרך של מאבק פוליטי המתנ־גדים לטרור.

פגישה חשאית של באסקים ספרדים

השבוע נכנס לתפקידו ראש ממשלה חדש במאדריד. להפתעת ספרד כולה מינה פראנקו לתפקיד זה אדם בלתי ידוע כמעט לרובם של הספרדים, את קארלוס אריאס נאוארו, ראש העיר מאדריד ל־שעבר. באחרונה הוא היה שר ה־פנים. אך לא זו הזכות שעמדה לו. קארלוס אריאס נאוארו שי־מש, בימי מלחמת האזרחים בספ־רד, תובע כללי במאלאגה והפ־קיד מאות רפובליקאים ושבויים בידי כיתות האש. בשנות החמ־שים והששים היה מנהלה הכללי של משטרת הבטחון — ובאותם הימים הוכיח כי לא איבד דבר מקשיחותו.

„כשהברירה היא בין רעיונות לבין המציאות, מעדיף אני את המציאות", אומר אריאס נאווא־רו. מעתה יהיה בידיו לא רק להסתגל למציאות, כי אם אף להכתיבה.

רצח קארארו בלאנקו לא קטל את החירות בספרד, כי היא לא היתה קיימת. אך הוא הביא תרו־מה ראשונה במעלה לתהליך הזזת מחוגי השעון אחורה. מעריצות מבויישת קמעה לדיכוי מופגן, בלי בושה ומעצורים. הטרור לא הש־תלם גם הפעם — אך אולי הישלו את עצמם מארגני ההתנק־שות ומבצעיה, כי הדרך מדיכוי טוטאלי תשוף אל החירות ואל שחרורם הלאומי של הבאסקים תהיה קצרה יותר מזו המוליכה מעריצות מסווית אל דמוקראטיה ראויה לשמה. אם זה היה החי־שוב, הוא נעשה בקלות דעת.

ציוד סובייטי לערבים ולצה"ל

מאת דב אפל

כידוע מספקת ברה"מ לישראל מאז מלחמת יוני 1967 ציוד צב־אי באיכות טובה ובכמויות גדולות הולכות. העתונות הסובייטית אמנם מעלימה מקוראיה, שחלק ניכר למדי מכלי המלחמה, שנפלו בידי צה"ל במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים, מטנקים ועד קאטיושות ורובים, נקלטו ב־צבא ההגנה לישראל. אולם אין כל ספק, שהמטה הכללי של ה־צבא הסובייטי רשם לפניו בסיפוק שתוצרת התעשיה הצבאית הסו־בייטית הוכרה כראויה לשימוש בצבא הישראלי.

בתנאים אחרים, אילו הושג הס־דר שלום בין ישראל ושכנותיה, יכולה היתה התעשיה הסובייטית לזכות במקור הכנסה נוסף כספ־קית חלקי חילוף לציוד שהערבים „העבירו" בשתי המלחמות האח־רונות לרשותה של ישראל. אם כי כרגע מצלצלת הערכה זו כבדיחה בעלמא שאין לה כל אחיזה במציאות הפוליטית הקיי־מת.

עם זאת אפשר להניח שהכנסתו של הציוד נתקבלה לא על ידי משרד ההגנה של ברה"מ אלא גם בפוליטביורו כעדות מרשימה ל־איכותם הטובה של מוצרי התע־שיה הצבאית הסובייטית.

לא בכדי מרגישים כלי התק־שורת של ברה"מ בין היתר תוך הסתמכות על עדותו של יוסף לנגו המזכיר הכללי של „באא"י", שבמלחמת אוקטובר הוכחה אי־כותה המעולה של תוצרת זו. את העובדה הזאת מעלה על נס לא רק בטאון הצבא הסובייטי אלא גם „פראוודה". כך למשל כלל בטאון המפלגה בברה"מ בפולי־טון חריף נגד יוסף לנגו את ה־האשמה שהוא מסתייע בהישגים הקרביים של הערבים במלחמת אוקטובר כדי להכפיש את עמי ערב. העתון מוסיף ומציין באי־רוניה שאת המזכיר הכללי מדאי־גה העובדה שלרשותם של הער־בים עומד ציוד צבאי טוב.

מעניין שהשבועון „זה רוביי־זום", בטאון איגוד העתונאים הסו־בייטים בעל תפוצה של מיליון עותקים, ראה להביא לידיעת קור־איו את דבריו של מזכיר המפלגה הקומוניסטית העיראקית, בשבחו של הנשק הסובייטי; בראיון לש־בועון הודי אמר האיש, שמלחמת אוקטובר הפריכה את הדימויים והסיפורים על איכותו הירודה כ־ביכול של הנשק הסובייטי. הוכח במהלכה של מלחמה זו — אמר — שאלה הם כלים מעולים, כאשר הלוחמים יודעים להפעילם כראוי.

אם נביא בחשבון שהיצוא של תוצרת התעשיה הסובייטית נאמד במאות מיליוני דולארים נבין, כמה חשובות העדויות, שאכן תו־צרת זו הוכיחה את טיבה המ־עולה במלחמת יום הכיפורים על ידי הערבים כאשר זכתה לציון לשבח נוסף עם הכנסתה לשי־מוש בצה"ל.

הסובייטים רשאים להניח, שאף לאחר השגת הסדר שלום במז־רח התיכון יימשך תקופה ארוכה למדי, אם כי אולי בממדים יותר מצומצמים, מירוץ החימוש בין ישראל לשכנותיה. אולם הם גם מודעים לכך, שעם בוא השלום יצטרכו לעמוד בהתמודדות מתרח־בת והולכת עם התעשיה הצבאית המערב אירופית ואולי גם האמ־ריקאית בנוסף להתמודדות בשט־חי יצוא אחרים.

הנטייה להרחבה מירבית של שיתוף פעולה כלכלי בין הקהי־ליה המערב אירופית לבין אר־צות ערב מעמידה את הכלכלה הסובייטית לפני מבחנים חמורים ביותר. התחזית הזאת מציבה לפ־ני הצבא הסובייטי והתעשיה ה־מספקת את צרכיו אתגרים מיוח־דים במינם.

מטבע הדברים חייב הפוליטביו־רו לקבוע בקפדנות מרובה את סדר העדיפויות בהקצבת החומ־רים והכוח האדם העומד לרשותו כדי לאפשר את התפתחותם המ־אוזנת של המיגזורים השונים של כלכלת המדינה.

אחד המניעים העיקריים של מתקפת השלום של ברז'נייב נעוץ בהכרה, שהתעשיה האזרחית ובמ־יוחד המפעלים המספקים ציוד חקלאי מפגרים בהתפתחותם בשל ההוצאות העצומות הנדרשות ל־התמודדות במירוץ החימוש עם ארה"ב. המזכיר הכללי של המפל־גה הקומוניסטית הסובייטית וע־מיתיו אינם מוכנים, כמובן, לוותר על דרגת השוויון עם העוצמה הצ־באית האמריקאית, שאליה הגי־עו לאחר שנים רבות של מאמצים מלווים בקרבנות חמריים כבירים של אוכלוסי ארצם.

הם גם רואים בהכנסות מיצוא הנשק לארצות ערב, להודו ולמ־דינות אחרות בעולם השלישי מקור לא מבוטל המקל עליהם לעמוד בנטל התקציב הצבאי: ה־סינים אפילו טוענים, שברה"מ העלתה באחרונה את מחיר הציוד שהיא מספקת לערבים ומנצלת בדרך זו בצורה צינית את הסכ־סוך הישראלי—ערבי.

אולם אליה וקוץ בה. אספקת הציוד בממדים הנוכחיים מחייבת במקביל לייצור כלי המלחמה ייצור רצוף ומוגבר של חלקי חי־לוף, שצה שמפעלי התעשיה האזר־חית מתקשים לספקם לסקטורים אחרים, לרבות הסקטור החקלאי ואמצעי התחבורה. ואין זה בגד־ר סוד, שהמחסור בחלקי חילוף משתק לעתים מזומנות טראקטו־רים וקומביינים רבים והוא אחד הגורמים העיקריים שהביאו ל־כשלונותיה של החקלאות הסובי־טית.

זאת ואף זאת: ככל שילכו ויתה־דקו הקשרים הכלכליים בין אר־צות ערב לבין המערב הקאפיטא־ליסטי, כן יצטרכו הסובייטים לד־אוג לשיפור איכות מוצרי תעשי־יתם, כדי שיוכלו לעמוד בהת־חרות עם היצוא מארצות אלה. לא בכדי הרחיק ברז'נייב לכת עד כדי כך, שבהסכמים שחתם עם מערב גרמניה וארה"ב סוכם כי בשותפות עם חברות קאפיטאליס־טיות יוקמו מפעלים בארצות ה־עולם השלישי. צעד זה יש בו כדי לאשר את צידקת הטיעון ה־סיני שברה"מ הפכה למעצמה קא־פיטאליסטית וסוציאל־אימפריא־ליסטית המוכנה לשתף פעולה עם האימפריאליזם בניצול המדינות התת מפותחות וכמו־כן בו בזמן את חומרת הבעיות העומדות על סדר היום של דיוני הפוליטביורו.

ההנהגה הסובייטית נאלצת בתנ־אים אלה לשקול אם עכירה של המתיחות המוגברת במזרח התי־כון איננו יוצא בהפסדה של הכל־כלה הסובייטית בכללה ולבדוק באיזו מידה עשוי צמצום התפ־קיד של ספק צבאי למלחמות יש־ראל—ערב לשפר את יכולתה של ברה"מ לעמוד בהתמודדות עם העולם הקאפיטאליסטי בתיחומים שאינם קשורים בתעשיה הצבאית.

השפעת דעות אקדמיות של קיסינג'ר על מדיניותו

מאת עמוס ערן

לא כל שאמר קיסינג'ר בהיותו חוקר מתקיים על־ידו עתה, כמדי־נאי. עם זאת ניתן להבחין בהש־פעת דעותיו האקדמיות על מדי־ניותו. בעשרים השנים שקדמו ל־תפקידיו בממשל ניקסון היתה ל־קיסינג'ר אפשרות נדירה לשבת במגדל השן שלו, באוניברסיטת הארווארד, לבחון תהליכים היס־טוריים ביסודיות ולפתח את דעותיו ומחשבותיו לגבי ההתפתחויות ב־עולמנו על רקע העבר.

כשעסק קיסינג'ר בתקופה ה־מחקרית שלו, הירבה לעמוד על מערכת־הגומלין שבין מדיניות, אסטרטגיה ופוליטיקה פנימית, לב־חון את הקשרים ההדדיים שביניהם ומבעד לפרספקטיבה זו לראות את האישים הבולטים בהיסטוריה — מה היו הגורמים העיקריים לדרך החלטתם כשעמדו לפני אופציות שונות וכיצד הביאו לידי ההכרעות החשובות הללו.

כבר בתקופת קנדי התגלה קיסינ־ג'ר לא רק כאקדמאי. כאשר הביא קנדי לממשל חוגים אוניברסיט־איים, נוהג שלא היה כה מקובל עד אז, השתתף גם קיסינג'ר בכמה פורומים חשובים במדיניות החוץ של ארה"ב ותרומתו המעשית להם היתה ניכרת. אבל בסך־הכל לא היה אז פעיל. ולראשונה ניתנה לו הזדמנות לתירגום אופרטיבי של תורתו לקראת מערכת הבחי־רות של 1968, כשמינה אותו רוקפלר ליועצו הקבוע למדיניות־חוץ. כיועצו של רוקפלר הדגיש קיסינג'ר שני רעיונות עיקריים:

(א) דה־ויטנאמיזציה של המלח־מה, שתאפשר הינתקות מודרגת של ארה"ב מוייטנאם, יחד עם נסיון להביא את הצדדים לשיחות עניניות על מציאת הסדר לסכסוך.

(ב) פיתוח מעשי של תיאורית ה„ליקאג'", המאבחנת את קשרי־הגומלין ההדוקים במערכת הבין־לאומית. קיסינג'ר לא הגה תיאוריה זו, אך הוא שהוציא אותה לפועל, בפתחו את האוריינטציה הסינית של מדיניות ארה"ב מתוך מגמה להביא לשיפור יחסי ארה"ב עם ברה"מ. מדיניות זו נוצלה להפגנת האפשרויות העומדות לפני ברה"מ — להצגת צרכיה מהמערב — ולפיתוח מדיניות ההפשרה, בתקוה כזו תביא לסיום המעורבות האמ־ריקאית בוייטנאם.

רוקפלר אמנם נכשל בבחירות — ואגב, אם יצליח בהן ב־1976 בודאי ישאיר את קיסינג'ר בתפ־קידו — אך הפסדו ייצא בשכרו של ניקסון, שאימץ את קיסינג'ר ומדיניותו. היום, על רקע השפל שבו נתון ממשל ניקסון בכל התח־ומים האחרים, בולטות ההצלחות במדיניות־החוץ עוד יותר.

תפיסתו היסודית של קיסינג'ר, שבאה לידי ביטוי גם בכתביו, מבחינה בין שתי מערכות שונות של מדינות: הלגיטימית והמהפכ־נית. במערכת הלגיטימית שותפות כל המדינות לדבקות במשחק לפי הכללים, וגם כשפורצות מלחמות בתוך המערכת נשמרים הכללים המקובלים. במערכת המהפכנית „שברו את הכלים" ואין שום כל־לים מוסכמים. המאבק בעולם מת־נהל, לדעת קיסינג'ר, בין שתי המערכות, ומאז שהנשק הגרעיני נתון בידי שתיהן יש להגיע למע־רכת־על כזאת, שתנטרל את אפ־שרות העימות — עימות שבו אין מנצחים ומנוצחים, אלא רק חור־בת העולם.

כללים דומים חלים, לדעת קי־סינג'ר, גם על סכסוכים אזוריים. „שום הסדר שלום אינו יכול לספק לחלוטין צד מהצדדים", אומר קי־סינג'ר. „אם אחת המדינות באה על סיפוקה המלא פירושו של דבר שהשניה לא באה כלל על סיפוקה, ובכך נטמן הזרע לאפש־רות המלחמה הבאה".

כדאי לעמוד על עמדתו של קי־סינג'ר במלחמת יום־הכיפורים. פיסקה אופיינית לעמדה זו, אף שייחס אותה לניקסון, נאמרה על־ידו במסיבת עתונאים ב־26 באוק־טובר: „במשבר זה היה הנשיא משוכנע, כי אנו ניצבים לפני שתי בעיות: כיצד לסיים את פעולות האיבה באופן ובמהירות האפשריים ביותר, וכיצד לסיים אותן באופן כזה, שיוכל לתרום תרומה חשובה לסילוק אותם תנאים שהביאו עד כה לארבע מלחמות ישראל—ערב ב־25 השנים האחרונות".

בשלב הראשון של המלחמה, מיד לאחר פתיחת האש בששה באוקטובר, היה קיסינג'ר משוכנע כישראל תנצח בצורה מוחצת וש־המערכה תהיה קצרה. הערכה זו התבססה על הדגם של יוני '67 ו־היתה משותפת לשירותי מודיעין שלנו ושלהם. ולפיה אמרו או הוגי קיסינג'ר — אם לא הוא עצמו — שיש להביא מיד להפסקת־אש, ב־התאם לגבולות ערב המלחמה.

כשראה קיסינג'ר שהעסק מת־משך ואינו מתפתח לפי התחזיות, העביר את הדגש לנקודה של הב־את הקרבות לסיום באופן שיאפ־שר „סילוק התנאים למלחמה". מעבר לתנאים וללחצים שנוצרו באותן נסיבות, הפכה גישה זו לנקודת־הראייה של קיסינג'ר. אם תגיע, להערכתי, לתפיסה שונה מזו שבה דגל בשלב הקודם. לפי מידע מוסמך ביותר לא אישר קי־סינג'ר בשלבים הראשונים את תחילת פעולתה של הרכבת ה־אווירית ודחה את מועד הפעלתה. נראה לי שקיסינג'ר ניסה להשיג ארבע נקודות:

(1) בסיכומה של המלחמה היה מוכן להשלים עם כך שישראל תס־פוג מכה שתהא מספקת להשבעת רצון הערבים.

(2) שהמכה תספיק להבאת יש־ראל לשולחן הדיונים תוך כדי הגמשת עמדותיה.

(3) שתהיה זו מכה קלה במידה כזו, שתמנע מהסובייטים יתרון תעמולתי, טאקטי ואסטרטגי.

(4) שתהיה זו מכה מבוקרת, עד שלא תגרום לשינוי השלטון בישראל, בכיוון של הקשחת עמ־דות והקשייה על משא־ומתן.

זוהי דוגמה קלאסית למיכלול נושאים שבהם נטפל קיסינג'ר ב־עת ובעונה אחת, תוך מיצוי ה־רצוי לו ממערכת רב ממדית כזו. מובן שהמערכת ומורכבותה הם מרחב־התימרון שלו גם מורידה דנוזה, בכבל פעולה חייב קי־סינג'ר לחשב את השפעת „הגומ־לין" שלה על ישראל, מצרים ו־ברה"מ גם יחד.

כנאומו של קיסינג'ר במושב־הפתיחה של ועידת ז'נווה ניתן ללמוד, כי גם על בעייתה הקיומית של ישראל ניתן להתגבר לדבריו על־ידי מערכת שבה מהווה הטר־טוריה רק אחד האלמנטים, ולאו דווקא החשוב ביותר. תפיסתו היא, כי כאשר יש מערכת הכול־לת מוטיבציה של הצדדים לשלום, פירוזים, ערבויות ובקרות משות־פות אין חשיבות בלעדית לטרי־טוריה.

אמנם ישראל השיגה יתרון צב־אי, כולל טריטוריה, במלחמות עם הערבים — אומר קיסינג'ר — אבל יש לראות את הדברים בפרספק־טיבה של העתיד. השאלה שבה חייבת ישראל להתחבט, לדעתו, היא אם אמנם לא ישתנה מאזן־הכוחות לרעתה — אם לנסח זאת בעדינות — בסיבוב השמיני או העשירי. מכאן הדגש על „סילוק תנאי המלחמה", או כהבחנתו של קיסינג'ר: „הסדר שלום המבוסס על הכרח מבקש לשבור את ה־אויב כדי שלא יוכל עוד להילחם; בשלום עם פרספקטיבה לעתיד מנסים להביא את האויב לידי כך שלא י ש א ף למלחמה חדשה".

בכלל, קיסינג'ר חוזר ואומר ש־החשוב בתפקידיו של המדינאי הוא הפעולה לפי הערכת העתיד, כאילו היתה הערכה זו עובדה מוצקת. זהו מוטו המופיע בדבריו שוב ושוב, יחד עם הדגשת חשי־בותם של היעדים. „הכוח הצבאי קובע את תוצאות המלחמה", אמר קיסינג'ר בהקשר זה. „אך רק המדינית קובעת את המחיר ש־מוכן כל צד לשלם".

ואגב, אם מזכירים ציטטות מ־דברי קיסינג'ר, יש לצטט אחת שבה כדאי להתעכב בהרחבה עימו: „אותו צד המוכן להמתין בסבלנות רבה יותר מיריבו הלי הוא פחות להסדר, עשוי להטות לצידו את המאזן הפסיכו־לוגי". קיסינג'ר מסכים, איפוא, שאין מקום למערכת לחצים דב־גילוי הקלפים עוד לפני תחילת המו"מ צפוי להתפרש על־ידי ה־צד השני כסימן חולשה.

כך או כך, החשוב ביותר אצל קיסינג'ר הוא קביעת היעדים. ל־דעתי, הוא סופר לאחור. תחילה הוא קובע לעצמו את ה־100 ואז מונה 99, 98 וכך הלאה. כדי ל־הגיע למטרה אינו בוחל באמצעים לעקיפת מוקשים ואינו נרתע מ־שינוי אמירות קודמות שלו.

עשרה בטבת

(אגדה)

ובעת אנשי הגליל נלחמים בגבורה ובגינים על כל שעל באדמתם, לתמונים של אספסיאנוס ו־מפקדיו, רבה בירושלים צבאה ה־מלחמת האחים.

הסיקריקין והקנאים, הצדוקים והפרושים נלחמים אלה באלה ו־אינם חשים בסכנה המתקרבת ו־הולכת. והנה בא היום ושרידי גי־בורי הגליל ובראשם יוחנן מגוש חלב הגיעו לירושלים והביאו את הבשורה הנוראה, כי ארץ הגליל נפלה והמצביא טיטוס וחייליו מקיפים את החומה ומקרבים את אילי הברזל כדי לנגח את החומה.

אותה עת שבה בלמה מלחמת האחים וכולם כאחד מיהרו לעלות על ה־חומה ולהגן על ירושלים. הוי חכמי הפרושים אומרים: אוי לה לאומה שבניה יודעים להתאחד רק בשעת סכנה, ושנאה ומלחמת אחים מת־חדשות כאשר הסכנה עוברת. ו־חכמי הפרושים קבעו את יום ה־עשירי בטבת ליום צום הזכרון לעם לעולם שישמור על אחדותו לא רק בשעת סכנה.

ואכן קיבלו עליהם היהודים את יום העשרה בטבת ליום צום ותפי־לה להיות מאוחדים לא רק בשעת סכנה אלא בכל ימות השנה.

דוד כהן

צבא הגנה לישראל • שנת הלימודים תשל"ה

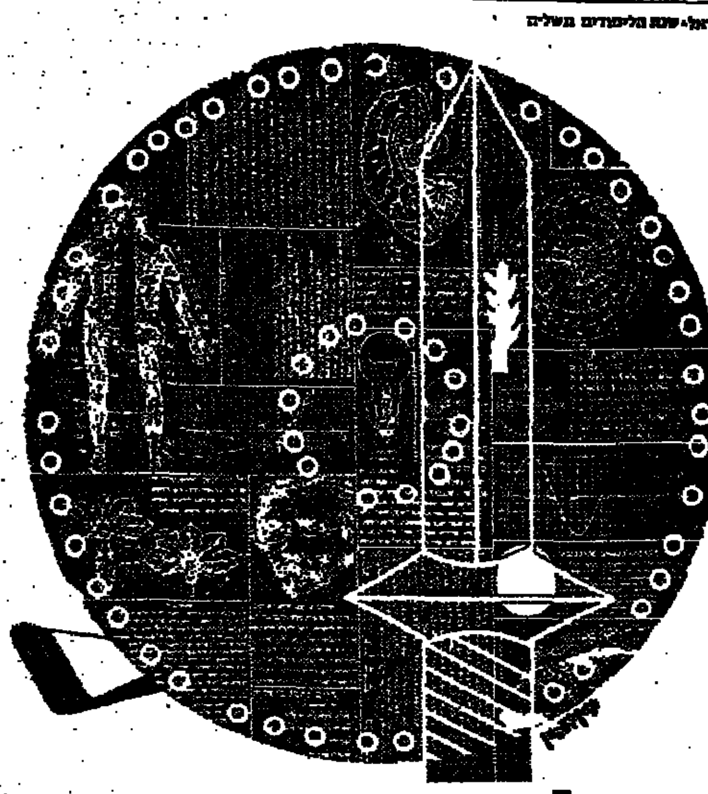

בן 14 - לפנימיה צבאית!

ההרשמה לפנימיות הצבאיות לכיתות ט' ו־י' החלה בכל לשכות הגיוס האזוריות.

אסיפות הסברה

הורים ותלמידים המעוניינים בפרטים נוספים אודות הפנימיות הצבאיות, מוזמנים להשתתף בפגישות עם נציג צה"ל והנהלות בתי הספר:

● ב־9 ינואר 74, שעה 1700 — בית הספר הריאלי העברי, חיפה, רח' הרצל 16 ● ב־13 ינואר 74, שעה 16.30 — לשכת גיוס באר־שבע, רח' יד ושם 22 ● ב־13 ינואר 74, שעה 17.00 — לשכת גיוס ירושלים, רח' רש"י 103.

פרטים נוספים בכל לשכות הגיוס האזוריות, בגימנסיה „הר־צליה" ובביה"ס „הריאלי" — בימי ההרשמה.

פרטים בכתב ניתן לקבל ע"י פניה לד. צ. 1191, צה"ל.

הצטרף לפנימיה הצבאית / הפנימיה הצבאית של צה"ל / בנים ובנות המצטיינים שבטעם

מושקע בבטחון

שי נאה

ספרית דבר

ספר מספרית דבר

רפי - הרשימה הממלכתית

מודה לכל פעיליה, חבריה ואוהדיה

בתנועת המושבים

שבמאמציהם ובעבודתם המסורה

תרמו להצלחת הליכוד בהתיישבות

המזכירות

ENGLISH FOR YOUR CHILD

עזור לילדך

לשפר את ידיעותיו באנגלית

— רכוש בשבילו את

המילון

האנגלי - עברי

והעברי - אנגלי

של ר. אלקלעי

לכב' ספריית „דבר"

ת"ד 199, תל־אביב

נא לשלוח לי את המילון ב־2 כרכים:

העברי אנגלי במחיר — 36 ל"י

והאנגלי עברי - במחיר 39 ל"י

רצ"ב שיק ע"ס ____ ל"י

שם ____ כתובת ____

ספרית דבר

הופיע

תפוצות ישראל

שירות מידע על חיי היהודים בעולם

שנה י"א חוברת ה'—ו'

בהוצאת הוועד היהודי האמריקני/המשרד בישראל

התוכן:

המדינה והפזורה: מבט מן הגדולה שבתפוצות

* ציון בתודעת יהודי אמריקה / בן הלפרן
* ישראל באספקלריה היסטורית / גרשון כהן
* ישראל: הנתונים והמיתוס / סינתיה אוזיק
* השפעת ישראל על יהדות אמריקה / מרי סירקין
* ישראל והתפוצות: עתיד משותף / נחום גולדמן
* ציונים ולא־ציונים / יוסף שטרנשטיין
* על הצורך בדו־שיח / על הצורך בדו־שיח מתמיד / עירא אייזנשטיין, דויד פוליש, יעקב נוסנר ואחרים
* יהודי אמריקה במלחמת יום־הכיפורים

בהזמנות לפנות: הוועד היהודי־האמריקני, רח' אתיופיה 9, ירושלים

מלווה מצפון

רכוש מלווה מלחמה מרצון

מועצה אזורית גזר

דואר נע, טל' 963339, 965194

מכרז פומבי

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שרות עובדים) תשכ"ב — 1962 מכריזה בזאת המועצה האזורית גזר על משרה פנויה כדלקמן: מכרז מס' 5/73

1. תואר המשרה: תברואן מוסמך.
2. דרגת המשרה: י"א—י"ג.
3. שיעור המשרה: משרה שלמה.
4. נתונים אישיים: תעודה של תברואן מוסמך.
5. תאור התפקידים: עבודה זו כוללת ניהול פעולות תברואה בשטח השיפוט של הרשות המקומית (העבודה היא בישובי המו־עצה), בדיקת תנאי התברואה בבעלים ועסקים ובבדיקות שו־נים, בדיקה של בקשה לרשיונות.

העובד יבצע פעולות דומות לפי דרישה.

רצוי בעל רשיון נהיגה.

את הבקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד יום 20.1.74 שעה 12.00 בצהריים.

טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים הנפתחים של משרד הפנים.

משה דוקטורי

ראש המועצה האזורית גזר

הכונו לחידון הפרסים הגדול של דבר

האומנם שלב חדש ביחסי התפוצות וישראל

בעיות שהועלו בכינוס אנשי רוח ומעשה בבית הנשיא

מאת שלמה שפיר

כיצד השפיעה המלחמה האחרונה על היחסים בין התפוצות ל"ם הושב בישראל? באיזו מידה הידק הזעזוע המחודש את הסולידריות והאם תרם להעמקת ההזדהות היהודית? מה הן ההשלכות לגבי מרכזיותה של ישראל בעם היהודי? האומנם חידד המשבר את תחושת ייחודו של העם היהודי, נוכח ביטוי מחודש לאנטישמיות בגלל העימות הישראלי-ערבי והשפעתו על הכלכלה העולמית? האם עשויה תחושת המשבר להשפיע על הזושת העליה וההתנדבות או שמא הוא זעזוע ארעי בלבד? האם יש עוד עתיד לתנועה הציונית? האם תרמה הזדהות התפוצות עם ישראל להתעוררות התודעה היהודית בקרב הנוער הישראלי? מה היתה תגובת האינטלקטואלים היהודים והלא-יהודים בארצות המערב? נושאים אלה ואחרים העסיקו בשבוע שעבר כינוס אנשי רוח ומעשה במשכן נשיא המדינה בירושלים, שנערך ביזמת המכון ליהדות בת זמננו ובשיתוף בית הנשיא וההסתדרות הציונית העולמית. ואף כי חלף פחות מדי זמן כדי להשיב בפסקנות על כל השאלות, היה במאמץ זה משום ברכה רבה.

מטבע הדברים שבדיון על התפוצות הוקדשה תשומת-לב מיוחדת לקיבוץ היהודי בארה"ב, גדול הקיבוצים היהודיים בעולם. פרופ' דניאל אלעזר מאוניברסיטת בר-אילן ומטמפל, שהספיק להכין את המחקר המקיף ביותר לכינוס, הצביע על התרומה החיונית של הממסד היהודי האמריקאי — שלמרות הדצנטרליזציה המסורתית של הארגונים והוולונטריים חלו בו באחרונה תהליכי אינטגרציה וריכוז — לסיוע הכספי, הפוליטי והמוסרי לישראל, שהגיע לשיא חדש במלחמת יום הכיפורים. בין הגורמים שתרמו להידוק הקשרים בין יהודי ארה"ב לישראל אף מנה את הצלחת של כמה רבבות מאז מלחמת יום הכיפורים. אולם למרות מסע ההתרמה המוצלח ולמרות העמקת הסולידריות וההזדהות של המעונינים בגורל ישראל לא הורחב, לדעתו, גם הפער מבעל התורמים והמזדהים; תוך הסתמכות על תורת חלוקת הקהילה לפי מעגלים קונצנטריים של מזדהים ומתנכרים הגיע למסקנה שחלקים ניכרים נשארו אדישים ואולי אף נעשו אדישים עוד יותר. המודעים עם ישראל לא הצטיינו תמיד בהבנת המצב הפוליטי המסוכן שישראל נקלעה אליו. למסקנות דומות של אי-הרחבת מחנה המזדהים הגיע גם ד"ר ארנולד פינס, בסקר שערך אחרי יום הכיפורים בין גילאים שונים. אפילו יש פחות לגבי גילוי האנטישמיות בפועל. בארה"ב, עובדה היא שקיים שוק כזה מפני אנטישמיות אצל היהודים; ובעוד שב-1967 שופר מעמדם בעקבות נצחון ישראל במלחמת ששת הימים, הוא נפגע במידה מסויימת באוקטובר 1973. אגב, לדעתו של ד"ר מרדכי אלטשולר מהאוניברסיטה העברית, ניתן להחיל מעין תורת המעגלים הקונצנטריים גם על יהודי ברית-המועצות. ככל שלמרות לחץ השלטונות על פעילי הציונות לא חלו ביטויי ההזדהות ולא קטן מספר המבקשים היתרי עליה, לא נשבר בעקבות המלחמה הקירוח אצל הרוב הלא-ציוני בין יהודי רוסיה; ומצב דומה שורר גם ביתר ארצות מזרח-אירופה.

בעוד שיהודי ארה"ב חיים במדינה שרוב הציבור עדיין אוהד לישראל וממשלתה מוסיפה לתמוך בה ולסייע לכוחה הצבאי למרות חילוקי-דעות מדיניים, פועלים יהודי אירופה באקלים שונה. שהרי מרבית מדינות היבשת נקטו, מאז תחילת המלחמה עמדה פרו-ערבית מודגשת פחות או יותר ונכנעו לסחטנות הנפט. בכינוס הושמעו דעות מרחיקות-לכת בעניין התגובה היהודית. לדעתו של פרופ' ארנסט קראוס מאוניברסיטת בר-אילן חשו עצמם יהודי בריטניה לראשונה כזרים בתוך החברה שהם חיים בה, ורגש המעורבות עם ישראל גבר יותר מאי-פעם בעבר. פרופ' ארולף סטייג מפאריס אף סבר, כי בעיכוות הנוכחי הקיץ הקץ על ההתבוללות היהודית בצרפת. כנגד זה היו שהצביעו על ההסתייגות והעוינות הרווחות עדיין בקרב שמאלנים יהודים צעירים בקאמפוסים על רקע תמיכתם בפלשתינאים ושלילת המדיניות הישראלית הפרו-אמריקאית. מבחינה זו המצב באירופה גרוע מאשר בארה"ב, ששם התחזקה תגובת הסטודנטים היהודים. תגובת הסטודנטים באוניברסיטאות האמריקאיות היתה משכנעת יותר מאשר ב-1967 והודות לשקיעת השמאל החדש. אף כי היו שהזהירו כי מישקע מסויים של תורות השמאל החדש לא נעלם גם שם ומוסיף להשפיע לרעתנו. בעיות השמאל עם השמאל מוסיפות לתת אותותיהן גם בקרב הדור הצעיר ביבשת אמריקה הלאטינית הנתונה לתסיסה לאומנית וסוציאלית. לדברי ד"ר נתן לרנר מהקונגרס היהודי העולמי חלה שם הרעה לעומת 1967 מבחינת הצטמצמות האהדה של דעת-הקהל והגברת הפעילות הערבית. ליהודים אין כל סיכוי להשפיע מבחינה פוליטית על הממשלות, ולכל היותר ניתן לצפות למדיניות נייטראלית אף מצד ממשלות הנחשבות לידידותיות; ואילו בקהילות היהודיות המאורגנות נמשך תהליך ההתרדדות.

*

אין תימה שבכינוס מעין זה היתה התעניינות מיוחדת בתגובת האינטלקטואלים היהודים והלא-יהודיים משום המשקל המוסרי הנודע להם. האורחים מארה"ב, ובכללם מרי סירקין, קבלו על הדהומניזציה של חוש הצדק והמוסר בעיני האינטלקטואלים בעקבות מלחמת וייטנאם ועל העדר פעולה מתוך מניעים מוסריים, על אדישות ומוסר ריאליזם אצל אינטלקטואלים יהודים פרו-ישראלים ועל הטפה למדינה פלשתינאית ולוויתור על ירושלים מצד ראדיקלים יהודים כמו ארתור וסקאו. חלק מהאינטלקטואלים היהודים והלא-יהודים המושפעים מתורות השמאל החדש אף מוסיף לשלול את התמיכה האמריקאית בישראל במזרח התיכון, האיל ובשעתם פסלו את המדיניות האמריקאית בדרום-מזרח אסיה. כנגד זה הבליטו משקיפים אופטימיים יותר, כמו פרופ' אלפרד גוטשלק, נגיד בית המדרש לרבנים רפורמיים בסינסינאטי, דווקא סימנים של טרנספורמציה אצל אינטלקטואלים לא-ציוניים כמו אירווינג קריסטול ואירווינג האו. מלחמת יום הכיפורים עוררה דאגה עמוקה אצל השניים, האיל ומה שיקרה לישראל יכריע, לדברי קריסטול, לגבי ההיסטוריה היהודית חיי נכדיו ונינו, ושואה שניה עלולה לחרוץ את גורל העם היהודי אחת ולתמיד. אירווינג האו מצדו אף העלה את האפשרות של מצעד לוואשינגטון, אם תהיה ממשלת ארה"ב מוכנה להפקיר את ישראל. האורחים מבריטניה — פרופ' מוריס פרידמן מאוקספורד וסר ישעיהו ברלין — הזהירו מפני הפרזה בערך הפוליטי של חוגים אינטלקטואלים בבריטניה, אף שהם משפיעים לטווח ארוך. לדבריהם, הזמנת אינטלקטואלים יהודים ולא-יהודים לישראל חשובה מהתעמולה הפשטנית של נציגי ישראל.

אשר לתגובת הכנסיות הנוצריות, הרי לאחר האכזבה שנגרמה ליהדות התפוצות בימי מלחמת ששת הימים לא היה מקום להפתעה רבה בהתעלמותן של אלו מהסכנות שנשקפו לישראל במלחמת יום הכיפורים. שוב הוכח, כמה קשה להסביר לעולם הנוצרי את ייחודה הלאומי-דתי של ישראל ואת משמעותן של המדינה והארץ בשביל היהודים בעולם כולו. כמו בעבר נבדלו לטובה בארה"ב הפרוטסטנטים הפונדמנטליסטים בעלי הלגיטימציה התיאולוגית, כמו האדונטיסטים למשל. בעוד שדווקא הפרוטסטנטים הליברליים, בעלי הברית של היהודים בשנות ה-20 וה-30, נקטו עמדה שלילית. במיוחד הסעירה את הציבור היהודי התקפתו הארסית של איש השמאל הקאתולי דניאל באריגן, אחד מראשי תנועת ההתנגדות למלחמת וייטנאם. כאן לימד פרופ' פרנק ליטל, אחד המשתתפים הלא-יהודים בסמינר, זכות על הכומר הפרוטסטנטי בניו-יורק דונלד הריגטון, שסירב להצניע בכנסייתו את "פרס השלום" לבאריגן נוכח המחאות היהודיות. היה גם מי שציין את ירידת האינטרס הנוצרי בשואה, ואת לעומת היהודי התודעה השואה אצל היהודים.

*

המשבר הממושך שאנו צפויים לו יהיה כבחן לכוחות העמידה הפסיכולוגיים בישראל ובתפוצות. הברירה המוראל תלויה, לדעתו של פרופ' שמעון הרמן, במידה רבה בראיית ההווה בפרספקטיבה היסטורית יהודית של העבר והעתיד. מלחמת ששת הימים ומלחמת יום הכיפורים הביאו לאינטנסיפיקציה בחיים היהודיים, תהליך שמקורו בתגובה לשואה ולכינון מדינת ישראל ב-1948. השאלה היא, אם הן עשויות להיות נקודות-מפנה בפיתוח ההזדהות היהודית ובהעמקה נוסף של מרכזיות ישראל בעיני העם היהודי. ואכן פרופסור משה דייוויס מהמכון ליהדות בת זמננו באוניברסיטה העברית, יו"ר הכינוס, הציב כאחד האתגרים לפני הנוער את הצורך לתרום ליתר בהירות אידיאולוגית לגבי יחסי ישראל והתפוצות, בפרט שלדעתו לא מילאה עד כה ישראל תפקיד של מרכז תרבותי ורוחני פעיל ואף קיימת סכנה של ידיעת פירוד בעם היהודי על ידי הדגשת נפרדות המרכזים והיעדר יותר ממרכז אחד. לדעת דייוויס אף אין להסתפק בהגדרת העם היהודי כבעל-ברית ואף לא בגילויי סולידאריות. אלא יש לחשל את אחדות הגורל היהודי. כנגד תפיסה זו היו שציינו, כי גם בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים היתה מרכזיות ישראל בשביל יהודים רבים בתפוצות יותר בגדר חוויה אמוציונאלית מאשר קונצפט מחשבתי וכי הדגשת יתר של המרכזיות לא תמיד עשויה לתת את התוצאות הרצויות. כן נשמעו ערעורים על יחסה של ישראל לארגונים היהודיים בתפוצות, לרבות מעמדה של ועידת הנשיאים בארה"ב. לדברי פרופסור אלעזר, נמנע קיצוץ ההקצבות לישראל על-ידי הפדרציות בארה"ב רק הודות למלחמת יום-הכיפורים.

במסגרת הדיונים על ההזדהות היהודית אף הודגשה חשיבות החינוך היהודי בתפוצות. אלא שבמקביל אף לא יכלו באי הכינוס להתעלם מהצורך בחיזוק התודעה היהודית בקרב הדור הצעיר בארץ ובבחינתו המחודשת של החינוך העברי כאן. הכרת הדור הצעיר בחיוניות התמיכה של העם היהודי מצד אחד והמודעות לשאלת הקיום היהודי, פחד החורבן וההחרה לאמונה המתחדשת יצרו את האקלים הפסיכולוגי המתאים לחיזוק המרכיב היהודי בחינוך הישראלי. בעוד שבעבר, התייחסו ישראלים רבים לשאלות אלו כאילו הן מאפיינות חיים לא נורמאליים של העם בגלות, וההזהות הישראלית היתה בלתי-מעורערת, התעוררו בימי המלחמה ואחריה שאלות דומות גם בקרב חיילי צה"ל ובקרב האוכלוסיה האזרחית. זוהי איפוא שעת כושר לשיתוף פעולה בין מחנכים יהודים בארץ ובתפוצות, ולימוד החיים היהודיים בעולם צריך להיכלל בחינוך בארץ. הצורך בליבון החינוך הזהות אף הודגש בדברי הסיכום של הנשיא אפרים קציר.

אף כי בדיוני הכינוס הושמעה הגירסה, שאנו כבר נמצאים ב"עידן הפוסט-ציוני", היא נדחתה בתוקף על-ידי מרבית המשתתפים הישראלים שאף מצאו לנכון להעלות על סדר-היום את דרך ההזדהות העליונה עם ישראל — היא העליה. כשם שמשתרשת ההכרה, כי הקמת המדינה לא היתה כמעשה חד-פעמי אלא שהיא תהליך הנמשך עדיין ובמשמעות מוסיפים להתעצב יחסי ישראל והתפוצות (פרופ' יהודה באואר), כך אף קיים קונסנסוס לגבי הצורך בהמשכה של התנועה הציונית הן מבחינת שמירת אחדות העם היהודי והן מבחינת העליה. סגל ציוני חדש, כגון זה שהתגבש אחרי מלחמת ששת הימים מסביב למוסד הציוני האמריקאי לנוער, תרם תרומה חשובה לחיזוק התודעה היהודית והציונית בקרב הנוער היהודי בקאמפוסים ובקהילות. המאקסימאליסטים היו מעדיפים, כמובן, עליה חלוצית גדולה כמו זו שהגיעה לארץ בשנות ה-20 וה-30 והם חסרי סבלנות לגבי התהליכים ההדרגתיים. גם סקר שערך ד"ר ישראל קולת בין מתנדבי מלחמת יום הכיפורים מזהיר במפורש מפני ראיית כל המתנדבים כעולים-בכוח: אף-על-פי-כן גומלת ההכרה כי עליה מהארצות החופשיות היא על-פי-רוב רק שלב סופי בתהליך חינוכי ממושך שיש להשקיע בו מאמצים רצופים; ומכאן החשיבות המרובה של תכניות ההתנדבות והביקורים הנעתיים לנוער היהודי ולסטודנטים.

למה נטפלים למרצחים?

מאת חיים איזק

אני קורא בעתונים תיאורים מרתקים של המצוד שנערך בבריטניה אחר המתנקש הערבי באדוארד זיו. במתיחות אני עוקב אחר הסיפורים על מאמציהם הקדחתניים של "סקוטלאנד יארד" ו"סי.אי.די." לגלות את החשוד. סימניו פורסמו ברבים כדי להקל על זיהויו: צעיר בן 25 בערך, גובהו כמטר ושבעים, בעל הופעה מטופחת, כהה עור, ונא לשים לב: לבוש מכנסיים כהים בעת ההתנקשות ומעיל-רוח ירוק או חום, עם צווארון פרווה חום. אכן, כבוד למשטרה הבריטית החרוצה, לבולשת, למחלקת החקירות המיוחדות, ול"אינטרפול" שגם הוא שותף בפעולה המתואמת — כולם יעמדו על הברכה! טרחתם ראויה לכל הכבוד. אמנם לפי הידיעות האחרונות חמק איש "ספטמבר השחור" מעבר לגבולות בריטניה. אבל עכשיו — כדומים לי הסקודרות המוסמכים — אבוי לו. כל שירותי הבטחון של אירופה רודפים אחריו במרץ. אגב ניום כל כגנגונם המתוחכם.

אין ספק: אם המשטרות השאיות של אירופה המאוחדת יצליחו בשעה טובה במשימת הבילוש והעיקוב המורכבת הזאת ואכן ישימו ידן הארוכה על אותו רוצח קטן, וגם יוכיחו אשמתו באותות ובמופתים — כי אז מה יהיה אחריתו: הוא ייעצר לעשרה ימים ואולי אף לשבועיים, אם יורע מזלו, ואחר-כך יוטל עליו — הוי, איזו אכזריות של ענישה ברברית! — גירוש לכווית או לאבו-דאבי. ובמקרה הגרוע ביותר ללוב של קאזאפי.

מי שאמר, כי המאמצים האדירים של שלטונות הבטחון באירופה למלחמה בטירור הפלשתינאי מכוונים כיום להבטחת הסינגתם של הטרוריסטים — אינו טועה הרבה. רק תמה אני על ארגוני המחבלים, שאינם מבינים כהלכה על מקרי היטפלות פרדנית של המשטרות לאנשיהם ושאינם דורשים תמיד התנצלות פורמאלית ופיצויים הוגנים על אי-הנעימות הנגרמת להם.

חידה שעדיין לא עלה בידי לבוא אל פתרונה היא, מדוע שירותי המשטרה מערביים מפעילים לפעמים לגילוי מרצחים בקרב המחבלים הפלשתינאים. אם המטרה הסופית היא להדיח אותם — למה כל העמל הסיזיפי? הרי מעצר עלול רק לסבך ענינים ואף להביא, לא עלינו, צרות על המדינה המארחת את העצורים. כמו חטיפת בני-ערובה, פיצוץ מטוסים וסנקציות בדומה לכך. שיטת "לופטהאנזה", שעליה קראתי לא מכבר, נראית לי הגיונית הרבה יותר. חברת התעופה הגרמנית הודיעה, שלא תעסיק במטוסיה שום שומרים למניעת חטיפות ושהיא אוסרת על עובדיה כל שימוש בכח כדי להתנגד לחוטפים. במדיניות זו של "אי-אלימות" מקווה "לופטהאנזה" להגן על נוסעיה; והיה אם לא תצליח בכך ונוסעיה ייהרגו — הרי לפחות הגנה על חייהם היקרים של המרצחים. זו באמת שיטה סבירה וקשה לי להבין, משום מה עדיין לא אימצו להם אותה שירותי הבטחון האירופיים ככו מנחה לטיפול בארגוני המחבלים הפלשתינאים.

אחת התולדות המעניינות של ההתפתחות ביחסן של המדינות אל ארגונים אלה היא: קביעת סולם-ערכים חדש לגבי פשעים. היום — כיום גניבה באוטובוס או זיוף החתימה על צ'ק הם עבירות חמורות ובני-עונשים (לא רק בסעודיה, שם קוצצים את ידו של העבריין בטקס פומבי). לעומת זאת רצח ספור מצוצ. וכל החומר, כמובן — רצח המוני (ראה שדה-התעופה ברומא). הכלל הוא: ככל שהפשע אכזרי וקטלני יותר — נהג יותר דרך-ארץ בפושע ואל תתעסק עמו יותר מדי!

*

הגירסה האחרונה של "1984" הקדימה את נביאה בעשר שנים — ודווקא במערב שופע הליבראליות.

המשק המושבי אינו מקופח

מכתבים למערכת

לקראת הבחירות פירסמה תנועת המושבים מוסף מיוחד, שבו מנסים הכותבים להגדיר את היעדים, אשר את הגשמתם צריכות הבחירות לכנסת להבטיח, לדעתם.

בין היתר מופיעה בו רשימה של סגן שר החקלאות, בן-ציון חלפון. הכותב ש"במשק הקיבוצי נשארה חקלאות מעטה ולחקלאות הקיבוצית אורבת סכנת דעיכה", וכי "רק המשק המושבי הוא הגורם המרכזי באספקת התוצרת החקלאית". המחבר קובל על קיפוחו של המשק המושבי על-ידי משרד החקלאות, שהנהלתו נתונה, לדבריו, בידי חברי קיבוצים (אף שזה שמונה שנים מכהן איש מושב כסגן שר החקלאות), וקובע שהיעד של תנועת המושבים לכנסת הבאה הוא — להבטיח שהנהלת משרד החקלאות תהיה בידי המושבים.

דבריו של בן-ציון חלפון על "המשק הקיבוצי הדועך", דברי הבל הם: התפארותו כי המשק המושבי מייצר 60% מהייצור החקלאי בארץ, היא למרבה הצער התפארות-שווא. כל אחד משני הסקטורים מייצר כיום שליש מהייצור החקלאי.

לפי מפקד האוכלוסיה בתשל"א, האוכלוסיה מגיל 14 ומעלה שווה בשני הסקטורים, כשליש. מבנה "עובדים-עבודה מלאה" מהגיל-לחקלאות, במושבים ובקיבוצים. במשק המשפחתי יש גם 7000 איש העובדים רק חלקית במשק.

התעשיה במשק הקיבוצי לא דחקה את רגלי הייצור החקלאי בקיבוצים. להיפך. הייצור החקלאי גדל והולך בכל שנה ושנה במידה ניכרת מדי שנה בשנה.

למשל. משק החלב. מאז בוטלו מיגבלות המכסות גדל ייצור החלב במשק הקיבוצי בשלוש שנים ב-62.3 מיליון ליטר, במשק המושבי — ב-16.3 מיליון ליטר. הגבלה הקיימת במכסות המים הביאה את המשק הקיבוצי לצמצם מכסת המים למנה מ-1500 קוב ל-400—500 קוב. והמים שנחסכו מעבר מכסת הפרות נוצלו לגידולים אחרים. במשק המושבי עדיין משתמשים ב-1500—2500 קוב למספר פרות בפועל, תוך נתונות במעט אותה כמות חלב שנותנות הפרות במשק הקיבוצי.

אין המשק המושבי מקופח במכסות מים כפי שטוענים. הנכון הוא, שבאזורים בהם קיים פיקוח מיוחד על מכסות, כמות המים המוקצית למושבים מע"י ה ליותר מ-300 מיליון קוב, שהם כ-80% מהמכסות. בקיבוצים הכמות היא 180 מיליון קוב, שהם 77%. ההתפתחות ההיסטורית הביאה לכך שחלק גדול מהתנועה הקיבוצית יושב באזורים כבית-שאן, עמק הירדן והגליל העליון. באזורים אלה יש כבעל אספקת מים אזורי סגור. הכמות הארצית אינה מושפעת מכך; כן יש לזכור כי אזורים אלה זקוקים למכסות מים מוגדלות ליחידת קרקע, בגלל תנאיהם האקלימיים והקרקעיים.

אין בידי פרטים על ביצוע המימון במשקים, אך על-פי המעקב שלי אחר ביצוע תקציבי הפיתוח אני משוכנע, שגם בתחום זה יש העדפה למשק המושבי.

הטבת מצב החברים בהתיישבות היא משימה משותפת לתנועה הקיבוצית והמושבית. ההישגים הקיימים במשק החקלאי, בייצור ובעליית רמת-החיים, מעידים, כי חרף הבעיות שבהן אנו מתלבטים ידע המשק החקלאי לקדם את הייצור במשקיו, בעזרת אותו משרד חקלאות הנמצא בראשות של חבר קיבוץ, שצרכי החקלאות, על כל מיגזריה, נהירים לו.

עניינם של החקלאות ושל המשקים החקלאיים בארץ לא יתקדם אם האנשים שבידיהם יופקד יבחרו לפי השתייכותם הסקטוריאלית ולא לפי כשרם האישי. על קשיי המשק החקלאי אפשר יהיה להתגבר רק על-ידי שיתוף בין חבר חות היוצרים בשני הסקטורים.

א. כנעני

תחבורה ונימוסים

בילדותי נסעתי הרבה עם אמי בהסעליות בתוצות העיר ואושה. מה שנמרת בזכרוני היה היחס האדיב מצד נערים, חיילים, אזרחים לקום ממושביהם ולפנות מקום לנשים וקשישים שלא יצטרכו לעמוד. לא כן הדבר כיום בארצנו. למותר לציין את המצב הקשה בתחבורה בימי שעת חירום. מעט אוטובוסים משרתים את הנוסעים. כל אוטובוס מתמלא עד אפס מקום, גם בעמידה. אולם מה שמסעיר אותי לעתים — איך יושבים בנחת חיילים, נערים וסתם צעירים כאשר נשים מבוגרות ואפילו נשים בהריון וזקנים עומדים, ואף צעיר אחד אינו מפנה להם את מקומו.

היה רצוי להקדיש הסברה מתאימה לבעיה זו, בבתי ספר ובצבא, כדי לחנך את הדור הצעיר להתנהגות טובה יותר. יש לנו נוער נפלא, אולם בנימוסין עליו עוד ללמוד הרבה.

חיים חמדי
אילת-השחר

הוגשו הצעות יועצי הניהול

ב"דבר" ב-11.12.73 פורסמה כתבה בשם "יועצי הניהול לא הביאו הצעות לוועדה לייעול". האמת היא שאגודת היועצים, שהיתה הגוף היציג היחיד של בעלי מקצועות הייעול ופריון הייצור בארץ, לא הוזמנה להשתתף בוועדת המשנה של המועצה הכלכלית המייעצת לשעת חירום, המטפלת בנושא זה.

יו"ר הוועדה ביקש טלפונית מהחתום מטה להגיש לו את הצעות האגודה בכתב. הוא נענה כי מוסדות האגודה החלו כבר, ביוזמתם הם, להכין הצעות לייעול המשק בשעה זו. אשר נדרשו להביע את דעת האגודה בנידון. הובטח ליו"ר הוועדה שהחומר יועבר אליו מיד עם גמר ניסוחו. ואמנם הדבר נעשה ביום ה-12 בדצמבר.

אינג' י. דוריאל
יו"ר הנהלה של האגודה הישראלית של יועצים לניהול

משלחת בת 14 פרופסורים ומרצים מאוניברסיטאות בדרום ארה"ב, המבקרים בארץ כאורחי משרד החוץ, ביקרו אתמול במכון ויצמן למדע, רחובות, ושמעו הרצאה מפי פרופ' מיכאל פלדמן, דיקן הפקולטה לביולוגיה, על הנושא "מדע בישראל".

תביעת־נזיקין של אלוף גונן נגד „נובל אובזרבטר"

תביעת נזיקין בסך רבע מיליון ל"י הגיש לבית המשפט המחוזי בחיפה אלוף שמואל גונן נגד השבועון הצרפתי "נובל אובזרבטר". התביעה מתייחסת לכתבה שפורסמה בשבועון בעניין "מיתקני-הצתה" שנועדו כביכול למנוע את צליחת הצבא המצרי בתעלת סואץ.

התביעה הוגשה באמצעות עורכי הדין ב. שגיא וב. שיפמן נגד כתבת השבועון מוסס אליה, מנהל השבועון קלוד פרדרייה, העורך הראשי ז'אן דניאל ובעלי השבועון, חברת "נובל אובזרבטר" בע"מ.

בתביעתם טוענים פרקליטיו של אלוף גונן, כי בגליון שראה אור במחצית חודש דצמבר אשתקד פורסמה כתבה המתיימרת להיות תיאור ההתרחשויות של מלחמת "יום הכיפורים" ובה סופר על דבר מיתקנים של כיבוי-דלק אשר הותקנו כביכול בקרבת תעלת סואץ כדי למנוע בעזרתם את צליחת הכוחות המצריים על ידי הצתת פני תעלת סואץ.

בתביעה נאמר, כי בכתבה זו ייחסו לאלוף מחדלים וטפלו עליו האשמות, כאילו היה זה הוא שגרם לכך, שבעת הצורך לא ניתן להפעיל את מיתקני ההצתה וכך נבטלה האפשרות לבלום את צליחת הצבא המצרי לעבר הגדה המזרחית. עוד נאמר, כי כאשר נודע לשר הבטחון משה דיין על דבר המחדלים והמעשים שמנעו את הפעלת מיתקני ההצתה, אמר שר הבטחון לאלוף גונן: "רק בגלל זה אתה ראוי לכדור בראש".

אלוף גונן טוען כי כתבה זו מהווה לשון הרע וכי פרסומה בשבועון המופץ ברחבי תבל ובמדינת ישראל, הנקרא על ידי רבבות, מהווה פרסום לשון הרע. כן הוא טוען כי גרמו בכתבה זו על מחדלים או התנהגות אשר גרמו לאבדן חיי אדם ורכוש למדינת ישראל, לעם ולצה"ל, וכי האשמות המופעלות בכתבה נגדו עלולות להשפילו ולבזותו לפגוע בשמו הטוב כמפקד בצה"ל ולעשותו מטרה לבוז ושנאה בציבור.

עוד נאמר, כי תוכן הכתבה אינו אמת ואין בו שמץ של אמת וכל מה שפורסם בה יש לראותו כדברי בלע והשמצה זדוניים שמטרתם להסית את הציבור נגדו. לדברי התביעה לא נקטו הנתבעים אמצעים סבירים כדי להיווכח אם תוכן הדברים הוא אמת או לא.

פרקליטיו של האלוף טוענים, כי הנתבעים כולם, וכל אחד לחוד, נושאים באחריות לפרסום הכתבה והפצתה.

לפיכך תובע האלוף לפצותו על נזקיו ובושת-הפנים שנגרמו לו בסכום של רבע מיליון לירות ישראליות. פרקליטיו מבקשים מבית המשפט המחוזי בחיפה לדון בתביעה זו ולהזמין את הנתבעים לדין.

במצורף לתביעה הוגשה בקשה למסור את ההזמנה-לדין לארבעת הנתבעים בפאריס, בכל דרך שיקבע בית המשפט על פי תקנות סדר הדין האזרחי. חוק בתי המשפט קובע שאם נעשה מעשה עוול נזיקין בגבולות מדינת ישראל על ידי אדם או גוף שנמצא מחוץ לגבולות המדינה, רשאי בית המשפט לדון בתביעת נזיקין כזו ולאפשר הזמנה לדין. הזמנה זו ניתן להעביר באמצעות הצינורות הדיפלומאטיים, על ידי הדואר, על ידי אישור מסירה או בכל דרך אחרת שיקבע בית המשפט.

לפני כעשרה ימים הגיש אלוף גונן תביעה דומה בגין לשון הרע נגד עורך עתון "הארץ", גרשום שוקן, והוצאת עתון "הארץ", על סכום של 100 אלף לירות, לאחר שעתון זה ציטט את הרשימה של ה"נובל אובזרבטר". (ע)

יהודי מנוחין יופיע עם הפילהרמונית

הכנר יהודי מנוחין יהיה הסולן בסידרה השישית של הקונצרטים למנויים של התזמורת הפילהרמונית. הוא יגיע לישראל ב-10 בינואר והקונצרט הראשון ייערך ב-13.1.74. על הסידרה ינצח לורנס פוסטר.

עם יהודי מנוחין יגיע גם בנו, הפסנתרן ג'רמי מנוחין, שיופיע בקונצרט מיוחד והוא זאת הופעתו הראשונה עם התזמורת הפילהרמונית. בקונצרט זה, שיערך בתל אביב, ביום 19.1.74, ינצח יהודי מנוחין על יצירות משל מוצרט, בטהובן וברהמס. רסיטלים מיוחדים לפסנתר של ג'רמי מנוחין ייערכו במוזיאון ת"א, בירושלים ובחיפה ובהם ישמיע הפסנתרן יצירות של בטהובן, צ'רני ושוברט.

יהודי מנוחין

ג'רמי מנוחין

ההצעות להגדלת הייצור והפריון בימי חירום נדונו במחלקה לאגוד מקצועי

בעקבות המלחמה נוצרה מציאות כלכלית המחייבת את כל חלקי המשק לעשות מאמץ מירבי כדי למצות את משאבי כוח-האדם והציוד בתקופת החירום, במגמה להביא להגדלת פריון הייצור ויעילות המשק בד בבד עם מתן תמריצים ליצירת אפשרויות נוספות להגדלת הכנסותיהם של העובדים — אמר יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ בישיבת המחלקה אתמול שדנה בדו"ח ביניים של הוועדה לבעיות הייעול ופריון הייצור ליד המועצה הכלכלית לשעת חירום. בדיון השתתף יו"ר הוועדה י. מירון, מנהל המכון לפריון העבודה והייצור.

אברהמוביץ הצביע, כי בעיות פריון הייצור העסיקו את אנשי המשק והאיגוד המקצועי בישראל תמיד וכל שכן עתה, כאשר הוחרפו במיוחד על רקע גיוס כוח האדם השינויים בארחות החיים והרגלי הצריכה. הוא ציין, כי המחלקה לאיגוד מקצועי נתנה דעתה על בעיה זו ותעסוק בה כל אל יום, בשיתוף גורמי המשק האחרים, במגמה לקדם את הנושא.

יו"ר הוועדה י. מירון, שנשא הרצאת הפתיחה, עמד על עיקרי הדו"ח. הוא ציין, כי רמת הנוכחות של כוח-העבודה במשק היא בערך 80 אחוז לעומת הרמה שהיתה לפני המלחמה, כאשר החלק הגדול של הנעדרים הם מגויסי המילואים והשאר חלק מן הפועלים הערבים. אולם רמת הנוכחות בענפי המשק השונים אינה שווה. כך, לכלל, בתעשיה הקריטית קיימת רמת נוכחות של 65 אחוז בלבד, לעומת רמת נוכחות של כ-90 אחוז בשירותים ובמינהל הציבורי. בענף הבניין נרשמה רמת נוכחות של 55 אחוז בלבד. תנודות משמעותיות קיימות גם ברמת התפוקה בענפים השונים.

מסתבר, שככל שהמפעל קטן יותר, מעסיק בשכר מספר קטן של עובדים, או מבוסס על עבודה יזמית, נפגעה רמת התפוקה בו בצורה קשה יותר. לעומת זאת מפעלים גדולים, המעסיקים הרבה עובדים או מפעלים עתירי-הון, פתרו בדרך כלל את הבעיות המיידיות שנוצרו, בהפסד קטן יותר של תפוקה.

כדוגמה הביא י. מירון את המצב בתעשיות הכימיקלים והטרנספורמציה בטיקה. בתעשיות עתירות-הון אלו נשארה התפוקה ברמה שהיתה קיימת לפני המלחמה אף על פי שלעתים היתה רמת הנוכחות 20 אחוז בלבד. רמת התפוקה הממוצעת בתעשיה כולה היתה כ-75% ביחס לרמת התפוקה שלפני אוקטובר.

מירון ציין, כי שיעור הגיוס, אך גם חוק הצרכנים, שינוי הרגלי קניה, ועוד, כל אלה גרמו לשינוי ברמת התפוקה. מעבר לנתונים על המצב במשק בכלל, קיימים שינויים קיצוניים בין ענף לענף ובין מפעל למפעל. כמדי הביקוש בענפי צריכה מסויימים הולכים ומצטמצמים ולעתים אף קופאים, מצד שני הביקוש למוצרי ענפים ומפעלים המייצרים לצרכי הבטחון הולך וגואה. הוא עשוי להיות מוכפל, ואף יותר בזה, כאשר נוכחות כוח-העבודה בענף הבתי-כה, לכלל, היא ברמה של 65 אחוז בלבד ביחס לרמה שהיתה לפני אוקטובר.

גם אם בעיית הייעול ופריון הייצור היא בעיה של המערכה כולה הרי נקודת המוקד היא במפעל עצמו והיעד ילכוד בדרך של הידברות בין העובדים לבין ההנהלה. יש להבטיח כי נציגי ההסתדרות, האיגודים המקצועיים וארגוני המעסיקים יפעלו הן במישור המפעל והן במישור הבין-מפעלי כדי לקדם את הנושא ולהביא לתיקונים בחקיקה המתחייבים מן המצב. יש לפעול גם בהכרת השירותים ולהתאימם לצרכי הציבור. קיימת חשיבות בדרגה של ההנהגות ובקיום מערכת הסברה להסברת חשיבות הנושא. לרגל השוני בין מפעל למפעל אין לעשות הכללות, ויש לעשות הערכת מצב בכל מפעל בנפרד בשיתוף עם ועד העובדים ונציגי מרכזת הייצור. בין האמצעים המוכרים בדו"ח הביניים, ציין י. מירון, העברת עובדים ממקום למקום; פעולות לצמצום ההיעדרויות; הגדלת מספר שעות הנוספות; קליטת מתנדבים שפרשו; בדיקת שיטות המיון נוספה מעבר לביטוח הקייתה ביום; פיתוח מערכות הקשרות בין העובדים וההנהלה; קיום לוח-עבודה גמיש בהתחלת העבודה וסיומה; הדרכה מהירה של עובדים בתהליכי-ייצור ומסירת חלק מן העבודה לקבלני-משנה. בביטוח המוסדי, הוצע לערוך עזרות מיפגשים בין המחלקה לאיגוד מקצועי לבין מועצות פועלים ואיגודים מקצועיים.

הוועדה התייחסה גם לבעיות המיוחדות למינהל הציבורי וניסתה להצביע על אמצעים שניתן להפעילם תוך פרק זמן קצר. כך, לכל, הציעה הוועדה לבחון הצעות לריכוז סמכויות בידי פקידים הבאים במגע עם קהל וכן לבחון דרכים לזירוז התנדבות, הפסקת בלוי הקלוט, ועוד.

בסיכום הדיון אמר אברהמוביץ, כי ועדה מיוחדת מטעם המחלקה תבחן את דו"ח הביניים ותציע הערותיה.

הרב גורן ביקש התערבות הוטיקן בעניני השבויים

מונסיניור פיו לאגי, נציג הוטיקן בישראל, ביקר ביקור הכרות אצל הרב הראשי לישראל שלמה גורן.

הרב הראשי ביקש את התערבותו של האפיפיור למען השבויים ברשימת השבויים בסוריה. כן ביקש את עזרתו כדי לאפשר להעביר לקבר ישראל את חללי צה"ל שנשארו בשדות הקרב בשטח הבצורי מסביב להצלה.

מונסיניור לאגי הבטיח להעביר את הבקשה לוטיקן בדחיפות. (ע)

מחנה שייטי הנוער — ב־18 בינואר בווינגייט

הסגל המרכזי של שייטי הנוער בדגם "420" יתכנס למחנה אימונים בן יומיים ב-18 בחודש במכון וינגייט.

הסגל, המונה 46 שייטים, קיים בסוף השבוע מחנה סגור בברכה הוכר בשדהותים וימשיך להתאמן, בהדרכת המאמן אלי פרידלנדר, עד למועד קיום אליפות ישראל.

בתום האליפות ישארו בסגל רק צמדי 10 הסירות, שיגיעו לראש באליפות. השייטים הנבחרים יתאמנו עד לקיץ בצורה אינטנסיבית לקראת אליפות אירופה בדגם "420" ולקראת אליפות העולם, שתתקיים בוונצואלה.

[illegible] האבטות, ובמחוזי איים הבריטיים, כשאז הוסדם היתה הכניסה אליהם חופשית, החלו אתמול לגבות דמי כניסה. דמי הכניסה הם בשיעור 10 פנס, (כ-1 ל"י) לאדם. המחיר יוכפל בעונת התיירות הראשית בחודשי הקיץ.

[illegible] כפרי במזרח פולין אושפז בבית חולים לחולי נפש לאחר מערכה קשה בינו לבין שוטרים שביקשו למנוע את [illegible] בביתו של הכומר לעריכת [illegible] — בשיר מקורות יהודי דבר בארצה.

הלוח החדש דבר

פרי מחקר של שתי עשרות שנים!

ארץ ישראל
גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה
מאת
פרופסור יהודה קרמון
המחלקה לגיאוגרפיה, האוניברסיטה העברית

ספר מעודכן, הכולל את כל שטחי ארץ-ישראל, כולל יהודה ושומרון, רצועת עזה ורמת-הגולן.
ניתוח גיאוגרפי מעמיק של ארץ-ישראל: נוף-הארץ, גיאולוגיה, אקלים, צמחיה, חברה, כלכלה, היסטוריה, מקומות קדושים ועוד.
בספר מפות רבות שהוכנו מחדש, תצלומים רבים ואינדקס מפורט, והוא נדפס על נייר אמנותי.
ספר לסטודנט, לתלמיד, למרצה ולכל אוהב ידיעת-הארץ.
המחיר — 32 ל"י לתקופה מוגבלת.
(המחיר הרגיל — 48 ל"י).

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

הוצאת יבנה הפצה:

לכבוד
ספרית דבר
ת. ד. 199 תל-אביב.
נא לשלוח לביתי את הספר "ארץ-ישראל" מאת פרופ' יהודה קרמון.
רצ"ב שיק ע"ס 32 ל"י.
שם
חתימה
כתובת

העתודה האקדמית

ההרשמה לעתודה האקדמית נמשכת ותסתיים ב-18 לינואר 1974

יוכלו להרשם תלמידים הלומדים בכתות י"ב של בתיה"ס השונים.
פרטים נוספים, חוברות הסברה וטפסי הרשמה אפשר לקבל בבתי הספר ובלשכות הגיוס האזוריות.

צבא הגנה לישראל

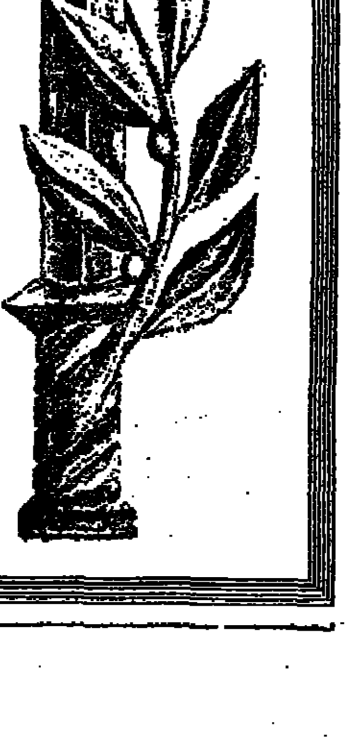

אוניברסיטת בר־אילן התייחדה אתמול עם זכרם של חללי מלחמת יום־הכיפורים מקרב הסטודנטים והמרצים, בנוכחות המשפחות השכולות, חברי הסגל ומאות סטודנטים. את הטקס פתח הרקטור פרופ' מנחם צ. קדרי, שעמד בדבריו על הסמיכות הסמלית, שבין התאריך בו התקיים טקס האזכרה, לבין י' בטבת, יום הקדיש הכללי לקרבנות השואה. אחריו נשאו דברים: השר ד"ר זרח ורהפטיג — יו"ר הועד המנהל, הרב הראשי לצה"ל תת־אלוף מרדכי פירון ויו"ר אגודת הסטודנטים פנחס כחלון. הרב אליקים אלינסון לימד משניות ובסיום נשא תפילת „אל מלא רחמים", החזן מאיר שושן. בתמונה: הרב מ. פירון נואם בטקס.

הפרדסנים דורשים פיצוי על התייקרות ההובלה הימית

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הפרדסנים דורשים פיצוי בעבור התייקרות ההובלה הימית. התייקרות הדלק מגדילה את ההוצאה להובלה ימית ב־ לירה למיכל — מסר אתמול מנכ"ל „פרדס סינדיקט" צ. קינן בישיבת מועצת החברה. נוכח גידול ההוצאות בכל ה־ תחומים בעקבות המלחמה דורשים הפרדסנים לקבל הוספת של 1.80 ל"י למיכל פרי, קינן הוסיף, כי אין זה משנה אם המיכה במשלוח זו היא בהוצאות כלל היצוא או כיצוא אחר.

נמסר, כי עד 1 בינואר בשלחו מהארץ יותר מ־10 מיליון מיכלי פרי־הדר, וזהו כמות זהה לכמות שנשלחה באותה תקופה אשתקד. עם זאת יש פיגור של כמיליון תיבות לעומת התחזית.

הסכם עם מגדלי הודיים על גובה המס לשנת 1972

האיגוד ומגדלי התרנגולי הודו הסכימו להחיל את החישוב המוסכם לשנת המס 1971 — גם על שנת מס 1972. לפיכך גם בשנת המס תיקבע ההכנסה הנקיה מכל אפרוח הודו קפוי בכך 4.90 ל"י וההכנסה הנוספת מכל ק"ג במשקל שהוף בכך 14.5 אג'.

גם בשנת 1972 גדלה כמות בשר ההודיים שיווקה ישראל הארץ בהיקף 25.530 טונה לעומת 18.556 טונות בשנת 1971 — עליה של 37.5 אחוז. כן גדל בשיעור ניכר מספר האפרוחים ההודיים שנמכרו לפיטום. אין להניח שכל הגידול בהיקף הענף נגרם על־ידי מגדלים הדיביב בלבד. ברור, כי בשנת 1972, כמו בשנת 1971 — הורחבו הלולים הקיימים, וההפתחה זו חייבת למצוא ביטוי גם בהכנסות לשנת המס 1972.

התחשיב המוסכם, הן בגין ההכנסה הסטנדארטית הן בגין ההכנסה הנוספת, חל גם על תרנגולי הודו הגדלים ומשווקים מחוץ לתכנון הענפי.

בבקרים בהם, שדרף הכספים הוא ... בעל כל פריפריה ... למספר האפרוחים אשר על קנייתם הצהיר הגידול, יועבר העניין לידיעת המדור החקלאי בנציבות מס ההכנסה.

מכתב מהחזית גרם להקלת עונשו של חייל

מכתב שנשלח מגויים מחזית הדרום לבית המשפט המחוזי בחיפה הביא את השופט מיכה לינדנשטראוס להקל בדינו.

במכתב כותב איש המילואים כי „מלחמת יום הכיפורים הביאה לשינוי בדרכי מחשבתי והתבגרותי ב־10 שנים לפחות".

שלום זינגר, מקרית מוצקין, הרשעה מאז יום הכיפורים בגיל ... הזמן לבית המשפט להגנה בחיפה, באשמת נסיעה במהירות של 87 קמ"ש במבואות חיפה, במקום 60.

כשלא הופיע לדין ב־1 בינואר, מצא אותו בית המשפט אשם בהעדרו וגזר עליו קנס של 150 ל"י. למחרת הגיע מכתב מן החייל לבית המשפט בו הוא מספר, כי הוא נמצא בשירות פעיל בחזית המצרית, ולכן לא יכול היה לבוא למשפט. החייל מציין, כי בנסיבות החדשות הוא „התבגר בעשר שנים לפחות, וצורת מחשבתו השתנתה". הוא מבקש לכן לקנוס אותו באופן סמלי, שכן „מסוד ללא עונש אי־אפשרי".

באישור התביעה, רבינסל י. לזרוס, פנה בעקבות זאת לבית המשפט וביקש לבטל את ההחלטה הקודמת.

השופט ציין בגזר־הדין החדש, כי יפה עשתה התביעה שביקשה מבית המשפט התחשבות בעובדה שהנאשם הוא חייל הנותן נפשו למען המולדת ומסרת בעבור הכבוד על תלות תואק. „איני יכול שלא לאמץ את דבריו של החייל שמלחמת יום הכיפורים שינתה ערכים בנים וגרמה להתבגרותו", ציין השופט וגזר על הנאשם 50 לירות קנס בלבד.

... בית המשפט קבע, כי הנאשם יוכל לשלם את הקנס בצוד שלושה חודשים. (ע)

נתרמו 150.000 מארקים למ.ד.א.

תרומה של 150.000 מארקים גרמניים הועברה למגן־דוד־אדום בישראל על־ידי איגוד מכרים. הכסף עובר בראש קבוצת 600 מפקידים בחסכונות, את הקמתם של המישה ... „לרתם" בישראל.

על התרומה זו הוחלט באסיפת חברים של בעלי ... הגבעות ... קיימה בשבוע שעבר בהמבורג.

עליה מתמדת בתיירות לישראל

בחודש דצמבר 1973, הגיעו ארצה 40,700 תיירים — לעומת 44.500 בדצמבר שנה שעברה (ירידה של 8.4 אחוזים). עם זאת, מצביעה תנועת התיירים בחודש שעבר על המשך התאוששות בתיירות לאחר המלחמה — על כך מסרו אתמול דוברי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד־התיירות.

בכל שנת 1973 הגיעו לישראל 661.600 תיירים — בהשוואה ל־727,500 תיירים בשנת 1972 (ירידה של 9.1 אחוזים).

בתשעת החדשים הראשונים של השנה היתה עליה קלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מעניין לציין, כי בשבוע בו חל הניו־אייר, הגיעו ללוד 13.900 תיירים — 10 אחוזים יותר מאשר בשבוע המקביל אשתקד.

הג'וינט העולמי וג'וינט/מלב"ן

אבלים על פטירתו של

ד"ר גיורא לוטן

מחלוצי העבודה הסוציאלית בארץ

יונהגו שינויים מרחיקי־לכת בהחכרת קרקע למשתכנים

מאת דויד משיח, סופר „דבר"

על שינויים מרחיקי־לכת בהחכרת קרקע של מינהל מקרקעי ישראל למשתכנים חדשים בשיכונים ציבוריים, המבטלת את הצורך בתשלום שנתי של דמי־חכירה ובן בתשלום דמי־הסכמה הנהוגים כיום — החליטה ועדת השרים לענייני כלכלה.

השינויים שייכנסו לתקפם ב־1 באפריל, קובעים כי המשתכן ישלם מראש דמי חכירה לתקופה של 49 שנים. דמי חכירה אלה יהיו תמורה בעד 91 אחוז ממחיר הקרקע. על־ידי תשלום זה מראש יהיה החוכר פטור מלשלם דמי חכירה ראשונים; דמי חכירה שנתיים מדי שנה בשנה; תוספת בשיעור 35 אחוז על דמי החכירה השנתיים אחת לשבע שנים ולכן הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן. בנוסף לכל אלה יהיה המשתכן פטור מלשלם דמי הסכמה בעד העברת זכויותיו לאחר, זאת כאשר אין שינוי או תוספת בייעוד הקרקע או בבנייה.

למעשה, ישלמו המשתכנים את דמי החכירה החד פעמיים לחברה הבונה את שיכונם יחד עם התשלום בעד הדירה והיא תעביר את דמי החכירה למינהל מקרקעי ישראל. המשתכן יקבל ממינהל מקרקעי ישראל חוזה חכירה חתום ומאושר על חכירת את הקרקע לתקופה של 49 שנים ללא כל תשלום כספי נוסף. בתום 49 שנים יוכל המשתכן להאריך את חכירתו על הקרקע.

ההחלטה זו תחול על קרקע לשיכונים ציבוריים רבועים. כהוכר בית שיש בו לפחות ארבע דירות וכתי קומה. שינויים אלה יחולו גם לגבי משתכנים אשר הדירות שרכשו נמצאות בבנייה באפריל 1974 ולא נחתמו איתם עדיין חוזי־חכירה על הקרקע.

ועדת השרים לענייני כלכלה הטילה על מינהל מקרקעי ישראל להגיש לה תוך הציפיה הצעה תכנית לפתרון בעיית תשלום דמי החכירה המגיעים לגבי 300.000 משתכנים קיימים שרכשו בעבר דירות שנבנו על אדמת מינהל מקרקעי ישראל והמשלמים מדי שנה בשנה דמי חכירה שנתיים ומחויבים בתשלום דמי הסכמה.

הנוהג לגבי משתכנים בעבר היה, כי חברות השיכון רכשו ממינהל מקרקעי ישראל 80 אחוז משווי הקרקע עליה נבנה השיכון והעבירו ובזכויות אלה לדיירים המשתכנים. 20 אחוז נוספים בהקרקע היו שייכים למינהל מקרקעי ישראל ועל אותם 20 אחוז משלמים דמי חכירה שנתיים. כן גובה המינהל דמי הסכמה מסויימים בבקרות כל העברת הבעלות על הדירה. הנהגת שיטה חדשה זו בהחכרת הקרקע למשתכנים החל באפריל 1974, מוסרת על הבעלות המלאה של הקרקע הלאומית, כמוס שהקרקע עליה נבנה ביתו של המשתכן אינה שייכת למשתכן אלא ניתנת לשימושו בלבד; כבר מפשטת שיטה זו ומייעלת את תהליכי החכרת הקרקע המפיקה על ביצוע התנאים.

שיטה זו תקל גם על החוכר המשתכן והיא מפחיתה את הדקוקו להגנת מינהל מקרקעי ישראל תוך ביצוי זכויותיו הניבעות בתקופת חכירה מקושבת.

סחרוב התפטר מניהול „תעל"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

התעשיין אליהו סחרוב התפטר מניהול מפעל „תעל" בבנימינה. כמנכ"ל החדש מונה המהנדס צבי אדלמן.

כפי שנודע, מנהל סחרוב גם כיו"ב בתוקף למכירת ביצותיו בפעל. הוא מחזיק כיום ב־8 אחוזים במניות המפעל וקרן איחוד הקבוצות והקיבוצים שעומדת לרכוש הגבעת. בכך תהיה הבעלות על המפעל מרוכזת בידי קיבוץ במערות וקרן האיחוד. סחרוב עוסק עתה „בייזום הקמת מפעלים חדשים בענף העץ ומנהל דיונים בהקדבים על מספר פרוייקטים".

אדלמן, המנכ"ל החדש, ניהל באחרונה את החברה „שירותי העבייה (תכת)" בחיפה.

מזכ"ל ההסתדרות בפועל ירוחם משל קיבל אתמול משלחת של אגודת שלום מיפאן שבאה להזדהות עם ישראל (צילום: משה רייכר)

תכשיטים יקרים נגנבו בקיסריה

שעונים, טבעות ותכשיטים כד מוכבים בפנינים וביהלומים שהיו מונחים, כנראה, בארון בלתי־נעול נגנבו ביום ד' אחה"צ מביתו של ד"ר ליין בקיסריה.

הגנבים פרצו לבית דרך החלון. ערך התכשיטים הגנובים נאמד ביותר מרבע מיליון לירות. משטרת נפת חדרה פתחה בחקירה. (ע)

„תצביע מס ולא תשלם מס"

מאת סופר „דבר" בנתניה

בתעמולה הבחירות לרשות עיריית נתניה, הכתובה דגדור בה בין ההצבעה לפירוק חבר דתי) בסיסמה „הצביע מס ולא תשלם מס", במהדורות של הרשימה, שהופיעו עם המגוני ימים של 5 מתמודדים. הנשיר הבירור שאב יבהרו בהם. לא יכלו הציבור נתניה בכי עיריה לאחר שיקצבו בהמצי את הפירות.

תושבי נתניה גילו „בגרות" בבחירות, והכבילו את כל הרשימות הקטנות פולל ... עדתיות של יוצאי רומניה ועדת הבורה. נראה שהם היו מוכנים לשלם מסים ולבבר ויקבלו ביוזמה שיכים המרו בהם.

מילגות לילדי מושבים ממשפחות מעוטות יכולת

א. מיכאל־ליבה הולך לילדי מושבים בבכפתות מרופות ילדים ובעלי יכולת לבינוי לימודיהם באוניברסיטה, במדרשות לעובדים ובאקדמיה למוסיקה.

קרן המילגות נוסדה ע"י הרב מכהן בסיוע עם חברת באמניה למושבים. תיעודים לקחו נדבנים מארה"ב, כוספיה ציבור והגברה בארץ. באהבתנה תורמים לקרן אנשים מהמאורו יהודים ויבילו בהיות סכום לבר ביקה.

השנה הולקו 10 מילגות ע"י כהן אסתר ד"ר כבפר אזיה, על משפחה הרבה לבה בר 10,000 ל"י, פירוט בבים זה ההולקו מדי שנה.

בטקס שהתקיים בבית תרבות הכרבכים, השתתפו בזכיר המבקצה א. אזוק. רב תהבחלה הרב בכהנ הכהן ואישי ציבור.

נעצר הצעיר שהעליל על אביו

הצעיר בכפר סבע עמיתב לנקום באביו והעליל עליו באלי האב נבנה עם אבי עדיה — נעצר אתמול לי־15 ימים בפקודת בית המשפט השלום בחיפה.

הצעיר אהבב בדראונה, בן 20, הבא לבית הכנסת, שם שכן באיגת ההכבטה, כי בידי 1 ביגאר ההקשר המשך בבלבבן ציבור ... אביו בבהייך לארגן „אל פתח". בארכות המשטרה ... צעיר ניסה בדרך זו לסבך את אביו, שמו הוא מסוכסך. (ע)

הקרן ע"ש גיורא יוספטל

מתאבלת על מותו של

ד"ר גיורא לוטן ז"ל

חבר מייסד

ויו"ר מועצת המנהלים של הקרן

הננו מודיעים בצער רב

על מות חברנו

יהושע ונגר

הלויה תתקיים היום, יום ששי, י' טבת תשל"ד

4.1.74 בשעה 2 אחה"צ

המשפחה

ובית יגור

מינהלת המוסד לביטוח לאומי וציבור עובדי המוסד

שרויים באבל על פטירתו של

ד"ר גיורא לוטן

ממניחי היסוד של הביטוח הלאומי בישראל ומנהלו הכללי הראשון של המוסד

בצער רב אנו מודיעים

על פטירתה של אמנו וסבתנו

מרים בלומנטל

הלויה תצא מבית החולים רמב"ם בחיפה, היום יום ששי י' טבת תשל"ד 4.1.74 — בשעה 10.45 לפה"צ.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ברח' בר־גיורא 53 בחיפה, בשעה 10.15.

המשפחה האבלה

הננו מודיעים בצער רב על פטירתה של האחות

ברוריה קציקו ז"ל

מהאחיות הוותיקות במחוז

ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת קופת חולים

מחוז תל־אביב

ועובדי מרפאת גלבוע

ביום ראשון, 6.1.74, בשעה 9 בערב

נתייחד בביתנו, נען, עם זכר בנינו — חברינו

ירוחם אורון

קובי רבינוביץ

חגי קוהל

ישראל דגן

אורי ברקאי

דני וינגרוד

המפקדים מתבקשים להתייחד את בני נען המגויסים באשר הם.

בית נען

במלאות עשר שנים לפטירתו של

ברוך הלוי (רייבמן) ז"ל

נעלה לקברו ביום ראשון, י"ב טבת תשל"ד 6.1.74 בשעה 4.15 אחה"צ.

המשפחה

ובית נען

ביום ראשון, י"ב טבת תשל"ד (6.1.74)

במלאות שלושים לפטירת יקירתנו

סופי גייגר (שנדר) ז"ל

נערוך אזכרה בשעה 3.30 אחה"צ בקבוצת נוה־איתן

המשפחה

וקבוצת נוה־איתן

בית ברל

אבל

על מותה של

הח' ורה ברטוב ז"ל

מהעובדות הוותיקות של המוסד

להבעתנו בצער השכונה הנהלת הצרכניה

חבר עזרא אשכנזי ובני משפחתו

השתתפותנו בצער המשפחה ליום השלושים.

עצרה בבכה, כל יקירכם

ראובן (בטקו) ברכה ז"ל

הנהלת הצרכניה — ועד שכונת בורוכוב

לרחלי סויס ומשפחתה

משתתפים באבלכם במות

האב ז"ל

בית בארי

למשה ברזון

חבר מועצת האיגוד

משתתפים בצערך ובצער המשפחה

במות עליך

אביך ז"ל

איגוד ערים איזור דן

(תברואה וסילוק אשפה)

למשה ברזון

משתתפים באבלך הכבד

במות

אביך ז"ל

הנהלת אחוזת החוף בע"מ

תנועת העבודה הציונית העולמית

אבלה על מות

פאול גולדמן

ממייסדי וממנהיגי תנועת העבודה הציונית בארצות־הברית וקנדה

אבלים אנו על מותו

משה אייל ז"ל

ומשתתפים באבל המשפחה

הנהלת אגודת הדרי ... העוברים

נהג,

נסה לחשוב איך מרגיש

חייל כשמכונית ריקה

עוברת על ידו ולא

עוצרת.

הופיעה

חוברת רביעית בכרך ד'

מדע לנוער המתבגר

לדעת

ובה נושאים אקטואליים

כמו: נפט מפחם, טילים מונחים, כוכב השביט, התפתחות המדע בישראל, מנועי סילון ויתר המדורים הקבועים.

החיילים נהנים מ"לדעת" — רכוש מנוי עבור החייל שלך

מחיר חוברת בודדת 1.25 ל"י. דמי מנוי לכרך ד' (10 חוברות) 10 ל"י.

יוצא לאור על־ידי

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 33, טלפון ...

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.

גזור ושלח

לכבוד

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ת"ד 801

ירושלים 000 91

אבקש לחתום על כרך א' ב' ג' ד'

(סמן בעיגול את המשבצת המתאימה)

מחיר כל כרך 10 ל"י. ניתן לרכוש אוגדן לכריכת הכרכים א—ב וג—ד ביחד. כל אוגדן 1.50 ל"י.

מצ"ב .... ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים

השם .... הכתובת ....

מיקוד ....

אגרקסקו -

חברה לייצוא חקלאי בע"מ

המחלקה לחמרי אריזה

רח' האילנות 20 תל־אביב טל. 264264

מכרז

מוזמנות בזה הצעות לאספקת כ־30 מ"ק עץ נסר לארגזי תוצרת חקלאית בגדלי ...

טפסים אפשר לקבל בין השעות 8.00—12.00 לפה"צ במשרדנו הנ"ל, במחלקה לחמרי אריזה בקומה ב'.

על כל מציע יהיה להפקיד בידי אגרקסקו ערבות בנקאית בגובה 10% מההצעה.

תאריך האחרון להגשת הצעות מכרז ליום 10.1.1974 בשעה 10.00 בלשכת מנהל ...

... אין החברה מתחייבת לקבל כל הצעה שהיא.

...

המחלקה לחמרי אריזה

נהג!

עשה את

המינמום

למען אלה

העושים את

המכסימום.

תן טרמפ לחייל!

בנק לחרושת בע"מ

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח — 1968

ניתנת בזה הודעה כי פורסם היום

תשקיף

בדבר הנפקת 6% אגרות חוב רשומות על־שם, צמודות — קרן ורבית — למדד המחירים לצרכן (בהתאם למדדים היסודיים המפורטים בתשקיף), עומדות לפדיון בשנים 1982 — 1993 בסכום נקוב כולל של 50,000,000 ל"י, סדרה 1. עותק מהתשקיף הנ"ל והעתק מההיתר לפרסומו מוגשים היום לרשם החברות לשם רישום.

ניתן להשיג העתקים של התשקיף הנ"ל, והחל מיום 4 בינואר 1974 גם להגיש הזמנות לניירות ערך המוצעים בו במחלקת ניירות ערך של בנק הפועלים בע"מ, רחוב לילינבלום 24, תל־אביב.

ט' בטבת, תשל"ד: 3 בינואר 1974.

(מודעה זו באה במקום מודעה שפורסמה אתמול ואשר תוכנה היה זהה אלא שמחמת טעות הודפס השם „ביצור בע"מ" בכותרת המודעה במקום שם הבנק הנ"ל).

משא
לספרות, אמנות ועיון

בגליון זה:
* תשעים שנה לש"י ברגמן — מאת גרשון ויילר.
* פ. לוטי: נופים ב„אנכרוניזם” — במדור: מסעי סופרים.
* משורר העלומים והגבורה — מאת חיים אורלנד.
* שירים — נורית כהנא.
* אספקלריה * מחול * מוסיקה * תערוכות * תגובות

ברק מול חיוורון

מוסיקה

מאת חנוך רון

היפה והמועיל

מאת ניצה פלקסר

(תערוכה קיבוצית של אמני ירושלים — בית האמנים)

בבית האמנים נפתחה תערוכה דבתי, שפדיונה קודש למלווה ה־מלחמה מרצון וגולת־הכותרת שלה היתה מכירה פומבית בהשתתפות ראש העירייה וקהל רב.

התערוכה, שהיא צירוף של ה־יפה עם המועיל, נושאת אופי של תערוכה סתיו (במקום זאת שלא נתקיימה השנה). יש בה ייצוג מכובד של אמני ירושלים בעבו־דות בעלות רמה ובהישגיהם האח־רונים.

אי־אפשר לשפוט את כל האמ־נים המציגים בכפיפה אחת, באומ־דן אחד. רבים מהם נאחזו בסגנו־נם ולא חרגו מן השיגרה, אך פגשנו עבודות מעניינות. ביניהן ציורי־השמן של פיני עם הצבעו־ניות המעודנת, וציור בטכניקה מעורבת של צבי טולקובסקי, המ־אוכלס בקלסתרונים מנוכרים וב־שרטוט הנדסי בעל דימוי דו־מש־מעי. דמות בודדת מוזקרת גם מתוך התחריט הצבעוני של פנחס כהן־גן, צייר צעיר ומבטיח, ומורה ב„בצלאל”. כמה אמנים שאינם פנים חדשות בנוף האמנותי של ירושלים הוכיחו שוב את כשרון הרישום שלהם: דדי בן שאול, שאול שץ, דן קולקה ויהודה בקון. אחת העבודות היפות היא של מיכאל גיטלין: רישום פחם בעל איכות קטיפתית. לואיז שץ ודבו־רה הרכבי קרובות זו לזו בעבו־דותיהן המלאות כתמי־צבע אוורי־ריים. לואיז שץ מצטיינת באסת־טיקה ענוגה ושוטית. נעים היה לפגוש את הרישום הרגיש של תומאס קרונר, שאינו מרבה להו־פיע באחרונה. בלטו שתי אמניות שלא היו מוכרות ביותר בירוש־לים; אביבה בלום הציגה ציור־שמן מופשט ושני תחריטים צב־עוניים. בכולם יש ריתמוס צבעוני וקומפוזיציה מגובשת. ושפירה גאגיס הפתיעה בתמונת־שמן יפה, ובליטוגראפיה המעידה על יכולת ביצוע גבוהה.

סופרים על בעיות השעה

בבית הסופר ע"ש חיים חזז בירו־שלים יתקיים ביום ד', ט"ז טבת, 9.1.74, בשעה 7.30 בערב, דיון על בעיות השעה. משתתפים: פרופ' שמואל אטינגר, משה דור, פרופ' ישעיהו ליבוביץ, יצחק שלו. מנ־חה: יעקב צור. לקהל תינתן רשות הוויכוח.

ספריית שמואל לחובר לאוניברסיטת תל־אביב

כ־7,000 ספרים בנושאי יהדות: ספרות עברית, מקרא, היסטוריה של עם ישראל, פילוסופיה יהודית, תלמוד ולשון עברית — ספרייתו של הספרן והביבליוגרף שמואל לחובר ז"ל, יימסרו לאוניברסיטת ת"א בטקס שיתקיים ביום רביעי, 9.1.74, בספריה המרכזית ע"ש סו־ראסקי באוניברסיטה.

שמואל לחובר נהרג לפני כשנה בתאונת דרכים בגיל 70. הוא חיבר ביבליוגראפיות של פישל לחובר, ברל כצנלסון, דוד בן־גוריון, א.ד. גורדון, משה שרת, זלמן שור, וכן — פושקין, גורקי, גתה, היינה, שילר, הוגו, צ'כוב, דוסטוייבסקי, קאפקא וטולסטוי.

אספקלריה

ביוגראפיה של אלדוס האקסלי

לפני כשבוע הופיעה הביוגרא־פיה של אלדוס האקסלי (כרך רא־שון), כתובה בידי סיביל בדפורד (הוצאת „קולינס”). אלדוס האקסלי היה „הגיבור התרבותי” של האינ־טלקטואלים הצעירים אשר ניצלו מן ההרג של שנות 1914—1918. משפט זה של ישעיהו ברלין מז־כיר ו.ס. פריצ'ט במאמרו ב„ניו סטייטסמן”. בראשית דרכו היה האקסלי בעל כתיבה מקושטת ו־לוקה בחסר. אך במהירות התפתח הוא לסופר מוכשר. הוא ידע „לחיות באופנה” מיד עם הופעת ספרו הראשון.

בקיאותו בספרות ובאמנות הי־תה גדולה. הוא חרץ משפט על המורים הזקנים, על ארכיונות, על כנסיות. הוא הכיר את כל מי ש־היה בעל עמדה בחיי הרוח. הקש־יב, התבונן ושפט. התעניינותם של וולס ושו בפוליטיקה היתה משולה בעיני האקסלי לחוסר ט־עם. בספריו הובעה הספקנות של דור אשר יצא ממלחמת־העולם הראשונה ופצעיו עדיין לא הגלי־דו.

במסותיו בולט המאמץ להבריקות פילוסופיות, לניגודים נוסח בארוק וריפרוף על פני תמונות מחיי תקופתו. מקץ שנות העשרים כבר שבעו רבים את המאניריזם שלו, אך עדיין הוחזק הוא כאליל ב־חוגים לא מעטים. חוגי סטודנטים וצעירים בכלל שמרו אמונים ל„פולחן האקסלי” עד שנות השי־שים.

העובדה הבולטת ביותר ביצירתו היא התעניינותו המרובה במדע, באסתטיקה ובמוסר. הרומאנים ש־לו נראים היום כדו־ממדיים: הר־בה דברנות ונקודות מלודראמא־טיות במטווה שהוא קומי ברובה. יש בהם משהו מן הרכילות הר־ני — לדעת פריצ'ט — יותר אינטלקטואלית. יותר משהיה מס־פר מלידה, היה האקסלי אמן ה־מסה והשיחה.

בביוגראפיה שלה מדגישה סי־ביל בדפורד את דבקותו של האקסלי במלים כמו „בלתי רגיל”. מילים אלה היו חלק בלתי־נפרד של ההתבטאות המקובלת בשנות העשרים. אולם במקרהו של האקס־לי העידו מילים אלה על נט־ייתו הטבעית לחפש את הנדיר גם בשכיח. סיביל בדפורד היתה ידידת בית של משפחת האקס־לי (אשתו הבלגית מאריה נודעה ביופיה). מכאן שהביוגראפיה מ־שופעת גם בזכרונות אישיים ו־ההערכות הן משוחדות קצת. רי־בוי הפרטים הידועים למחברת ה־ביוגראפיה מטשטש לפרקים את הגבולות בין עיקר לטפל.

על אף השפע שבו גדל, ידע האקסלי שעות קשות. פניו השו־חקות הסתירו את המשקע הקשה שהשאיר בלבו מות אמו, כשהוא היה בן ארבע־עשרה. כבר בגיל זה הבין, כי האושר האנושי הוא עניין חולף, קצר מועד. בהיותו בן שש־עשרה היה קרוב לעיוורון. ב־היותו בן עשרים פקד אותו אסון נוסף: אחיו הבכור התאבד. שר־שרת זו של טראגדיות השפיעה, כמובן, על הסופר. כך יש להבין גם את בדידותו, שאיפתו להי־נתק מ„חוגים”, „חברות” וכיוצא באלה.

עם ראשית פרסומו כסופר ישב עם אשתו באירופה. הוא חתם עם מו"לים על חוזים קשים: כתיבת שני ספרים בשנה. וכך היה חוזר לאנגליה, ממלא את חובותיו ו־יוצא שוב לסיורים בחוץ־לארץ (הוא היה גם בהודו, במזרח ה־רחוק, במקסיקו ובקאליפורניה).

בחלק זה של הביוגראפיה הגי־עה המחברת עד 1939. הכרך הש־ני — לדעת פריצ'ט — יהיה הרבה יותר קשה לכתיבה.

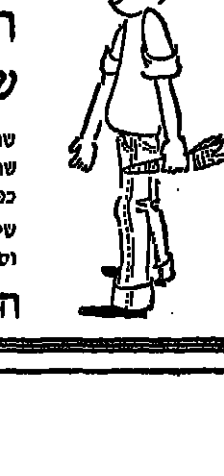

יהונתן גפן
הכוכבים הם הילדים של הירח

9.80 ל"י

שוב חיבר יהונתן גפן ספר שירים שהילדים וההורים יאהבו במיוחד, כפי שאהבו את ספריו:

שירים שענת אוהבת במיוחד
וסיפורים שענת אוהבת במיוחד

הוצאת דביר

הוצאת מסדה בע"מ

רמת־גן, דרך ז'בוטינסקי 21

ספרים חדשים

ספרי ילדים ונוער

מרקו פולו מספר

מאת מ. צ. תומס; מגרמנית: רחל אנגל; איורים: דורותיאה קוסר־אוט.

סיפור הרפתקאות על מרקו פולו בדרכו לסין. בספר תיאורים של מאורעות היסטוריים גדולים בימי מסעי הצלב ומצבה של ארץ ישראל בתקופה זו.

ספרי עיון ועזר

הכוח החשאי

מאת גרט בוכהייט; מגרמנית: רפאל יוליוס.

ספר על תולדותיהם תפקידיהם ושיטות־פעולתם של השירותים החשאיים.

פרקים בתולדות תנועת הפועלים הבינלאומית (מהדורה מתוקנת)

מאת אדם דורון.

עיקרי תורותיהם של יוצרי הסוציאליזם בראשית המאה הי"ט בתיאור תמציתי ומאיר עיניים.

העולם העתיק (כרך ב')

מאת: וו. א. קולדרוויל ומ. פ. גיילס.

כרך זה פותח בתרבות אתונה ועד לקץ האימפריה הרומאית במערב. 14 מפות וביבליוגרפיה נרחבת.

סיפורת ושירה

יומן מחתרת עברי מברית המועצות

מאת ברוך וייסמן.

זעקה נואשת על חיסול היהדות בברית־המועצות.

בדרך שקפצה פתאם

מאת גד אביאסף.

שירים שהם מעין יומן דרכים פנימי מאת מדען בכיר בנקוצוע. ספריית „מקור” בשיתוף אגודת הסופרים העבריים בישראל.

עם סיום שנת האר"י
אנו מגישים ספר מהודר של שירי קבלה

שירי חקל תפוחין

מאת שלמה שנהוד

בלווית מסה מאת זלמן שור

ציורים פנחס שער

בצירוף הבהרות ובאורים מאת המחבר

מחיר מיוחד לתקופה מוגבלת 35 ל"י

הוצאת "המנורה" — הפצה ספרית דביר

זה עתה הופיעה
חוברת תרגילים בכלכלה
לכיתות י"א - י"ב
מאת שלמה יובל

כמו כן הופיעה מהדורה שניה ומתוקנת של
פרקים נבחרים בכלכלה
חלק א'
מאת שלמה יובל

להשיג בכל בתי־המסחר לספרים, ובשירות בהוצאת עם עובד, רחוב מזא"ה 22 תל־אביב. טל. 611526.

הוצאת עם עובד

מרכז ההסברה
שירות הפרסומים
הופיע סרטון
על
הבחירות בישראל

30 תצלומים צבעוניים (שקופיות) על שיטת הבחירות של כנסת ישראל.

תחת כיפת פרס ביאליק

קלעים ואחורי קלעים

מאת דב סדן

(עם ספרו של מאיר ברוורה, הוצאת „מנורה”)

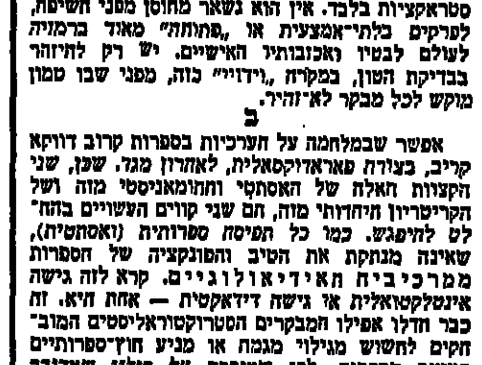

מימין — א' מגן; משמאל — א' קריב

„משא”, גליון מס' 1 (108)
יום ו', י' בטבת תשל"ד, 4 בינואר 1974
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

פרופסור שמואל הוגו ברגמן — בן תשעים

מורה הדורות

מאת גרשון ויילר

ש' ה' ברגמן

באתי ללמוד פילוסופיה מפי פרו־ פסור ברגמן בהתחדש הלימודים בירושלים בתום מלחמת תש"ח. אחרי זמן התייצבתי בפניו וביקשתי ממנו נושא לעבודה בכתב. הוא הפנה אותי לכתביו של א. ד. גור־ דון וקבע את הנושא בתחום משנתו הפילוסופית של אד"ג. באותה עת היתה לי משנה זו ארץ לא נודעת ומשהתחלתי לתור בה, דף אחר דף של עברית צפודה אך רבת־חן, תמה הייתי מה ראה פילוסוף רצי־ ני כברגמן לשלוח אותי אל כתבי סופר שהוא דילטאנט בתורת הה־ כרה ותמים עד ילדותיות בפוליטי־ קה. לימים תבנתי שבחשבון סופי לא השיגו אולי הסקרים הנוקשים תוצאות מוצקות יותר בתורת הה־ כרה, ושתמימות איננה אולי תכו־ נת־האופי המסוכנת ביותר בפולי־ טיקה, וחשוב מכל: גורדון היה לי מעין פרוזדור להבנת מחשבתו של ברגמן עצמו.

בספרות העברית החדשה מפעלו של גורדון יחיד במינו: נסיון רב־ מעוף ליצור השקפת־עולם אשר בה החוויה האנושית, באשר היא אנושית, והחיים עם ישראל בארצו מובנות מתוך מערכת־עקרונות אחת. השקפת־עולם הווה אומר פי־ לוסופיה למחצה ואידיאולוגיה ל־ מחצה. ברגמן הפילוסוף היה מוט־ רד משחר נעוריו בבעיות אשר השקפת־עולמו של אד"ג נועדת לישבן. פילוסוף עשוי להקדיש מזמנו ומ־ מרצו האינטלקטואלי ללימוד השקפת־עולם ולניתוחה אם היא נר־ אית כמכסיחה מסקנות בדוקות ופו־ ריות, אך כל עוד מצפונו המקצועי עמו הוא לא יתמסר להשקפת־עולם כלשהי רק משום שהיא מושכת את הלב ומספקת את מאוויי ...

...

מידיו, ונכונותו להיראות בלבטיו עשתה אותו למורה גדול. בברגמן לא היה שמץ מהתאווה התיאטרא־ לית של מורים לא מעטים, אשר לעתים נדמה לך שאצלם ההורה טפלה לעיקר, שהוא האדרת אי־ שיותם. ענוותו של ברגמן שורשה באמונה עמוקה אשר בלעדיה אין חיי תבונה אמיתיים אפשריים, של־ עולם הענין הנדון עיקר והחונה בעניין טפל.

*

דמותו של מורה דגול היא מבחן־ עולם לתלמיד שזכה לשבת לרגליו. שנים רבות אני תוהה ותוהר ותוהה כיצד הצליח ברגמן בשנות חייו ה־ ארוכות והמבורכות ללכת בביטחה מדהימה כזאת בשביל הצר שבין האדישות למציאות החברתית שבה חי ובין מעורבות כיתתית באותה מציאות. ברגמן היה למורה הדו־ רות בישראל לא רק בזכות תלמי־ דיו הרבים שהעמיד באוניברסיטה העברית אלא, ואולי בעיקר, בשל פעילותו הספרותית הענפה. כידוע לא נצטמצמה פעילות זו בשטחי הפילוסופיה המקצועית, אף שאין שני לו בהישגיו בתחומי המקצוע, אלא הקיפה את כל בעיות הישוב העברי במשך השנים. כיצד הצליח ברגמן לשמור על עמדה עצמאית לעומת מנהיגים למיניהם ולא להי־ גרר לעניינים מפלגתיים וכיתתיים צרים, על אף דבקותו ברעיון הציו־ ני ובתנועת העבודה? בתנאים ה־ חברתיים ששררו בארץ מאז ראשית התיישבות היהודית יש משהו מן המופלא בהישגו זה.

ברגמן היה ונשאר בעינינו, תל־ מידיו, „הפרופסור". יש בכינוי דרגה זה משום הוד אינטלקטואלי ורוחני. כיום, כאשר הביטוי „פרו־ ...

...

בפגישתו, אף־על־פי שאפת זו היא בשבילו פעלת וראות עליונה.

במכתב ששיגר ברגמן לישיבת הפתיחה של הסימפוזיון שנערך לכ־ בודו לפני כשבועיים בירושלים, על הפילוסופיה של הדת, הוא כתב כי ידוע לו שדווקא בתחום זה, הקרוב ללבו (ואולי משום כך), נכשל ב־ גיבוש מסקנות פילוסופיות המתקב־ לות על דעתו, ושעדיין היסוסיו ו־ התלבטויותיו עמו. אולי הכוונה היא שלא הצליח להביא ניתוח מדוייק של מושג־הדעת, המעורב בידיעתו של המאמין את אלוהיו. הוודאות הפנימית (נושא ספרו הראשון של ...

פרס לחקר יצירות ברנר

פרס על מחקר יצירותיו של י. ח. ברנר הוכרז על ידי ... ברנר.

הפרס יינתן על עבודה ש... אור בשנתיים האחרונות או ... בכתובים. גובה הפרס — ... אלפים ל"י, והוא יינתן ביום ... למות ברנר.

המעוניינים בפרס מתבקשים ... לוח את מחקריהם ב־4 עותק... משכן ברנר וחבריו, רח' ... גלויות 120, תל־אביב, עד ה־... אפריל 1974.

מיקבץ

● בגוויאון ישראל בירושלים נמשכות התערוכות הבאות: צילו־ מי הצלם שאיכפת לו, ירושלים עיר ואדם; תחריטי גולגולת הפיל של חנרי מור; אוסף חצקלסון — יצירות אמנות בנות זמננו; ארץ הבובות באגף הנוער, לרבות בית־ בובות אנגלי ויקטוריאני מרוהט במצמדים זעירים. ● גלריית אנגל בירושלים מחדשת את תצוגותיה לאחר הפסקה, בתערוכת מיניא־ טורות של פאול פוקס. ● מרכז תרבות אמריקה בירושלים מציג את המהדורה הראשונה של סיד־ רת ליטוגראפיות שהוצאו לאור בבית־המלאכה המיוחד של אספני סאן־פראנציסקו שנפתח ב־1967, במטרה לעודד אמנים בתחום ה־ גראפיקה האמנותית. ● בגאלריה הקטנה בירושלים מתקיימת תע־ רוכה קבוצתית בהשתתפות ליליאן קלאפיש, תמרה ריקמן, שלומית ...

האברשטס וצביה ויינמן־אופ... מוצגות יצירות קודמות של ... אזן בצבע. ● גאלריית דאבל ... כרם מציגה את אוספה ה... ובו יצירות אמנים העובדים ב... המינימאליזם, אמנים נאיבי... אמנים אורחים מאירופה. מיוחד הוקצה לאמנות ויכבד ... פלד. ● בגאלריה „יודפת" ... אביב מוצגים שני פרויקטי... יהושע נוישטיין — פיסות ... שהועתקו אל תוך הגאלריה ו... לו טמות ספרותיים: „חב... קט וחבל קשירה", ו„קול אצ... בלים נפתחים בשמש". הע... נבחרו אחרי התבוננות עמוק... טבע והתייחסות אליהם מ... על רגישות האמן. אגב, ... נישטיין נקיים תערוכת יחי... גאלריה רינה בניו־יורק, המס... את רישומיו בשלוש השנים ה... רונות.

בבנק

נורית כהנא

הקדרנת חצות

פרס לחקר יצירות ברנר

מכתבים ותגובות

שתי הערות בעקבות פרוסט

הערתו של יורם ברונובסקי

עדה צמח

לבי לסופרים השותקים

עליזה זונדר

בן־גוריון על ביאליק וטשרניחובסקי

ד. בן־גוריון

נוסעי סופרים בא... יעקב דוד שבתאי

פייר לוטי:

נופים מלאנכוליים

„סינדרלה" לנוער

מאת גיורא מנור

„סינדרלה" בבימת הרקדן בחיפה

רוני סגל על רקע תזמורת

י' בטבת — 101 שנים להולדת ביאליק

שירת עלומים וגבורה

מאת חיים אורלן

24 שעות·24 שעות·24 שעות·24 שעות

מבחר

קולנוע

ירושלים:

* „מה תאמר לגברת עירונית" (רון) — מה באמת לומר לגברת עירונית שצפה יעלה מבקשות בלתי אפשריים כמו כפליות בבנייני משרדים או תאו־פלפה צינורים ברחוב. עתי בראות בביה המעסיקה את אלן פאנס המפיק הנבזי של כתרת הטלוויזיה האמריקאית „קאנדיד קאמרה". מה סופרים הגברים לנשים עירומות ומה הנשים לגברים עירומים מגלות הכבליבות הנסתרות של פאנס. משעשע אך לא פעיל ולא מרגיז.

* „לילה באופרה" (ירושלים) — הסרט „המקובלי" ביותר של האחים מארקס. קומבינציה מצוינת בין הקשיות הקומית של השלשיה לבין מלודראמה הליבודית אקזיסטנציאלית לשנות השלושים עלום מוסיקה. סרט מהנה ומשעשע, גם אם לא „חותך" כמו הסרטים „המהמים" באמת של האחים המפורסמים.

תל־אביב:

* „שחק אותה סם" (תכלת) — קומדיה כמעט אבסורדית, אישית בעלת מסק אישי כבד על אדם שסבל מתסביכים מהולך במוחו לאותהי הפעלנות — ועוד יותר לשוהד תעיונה הקולנוע. דומני שגם הצופים הגרנטוכבים האמיתיים לא יתאכזבו.

* „גשר הבורלוי" (אורלי) — מלודראמה שהוגה של מרוון להלו על בכה, אהבה, תקוה ואשתליה. סרט תפור על פי המקרוניות הישנים והמכולים, אך מלאכה־מחשבת של מלודראמה והליבודית בן הבוין, כופה ביתה גוסה הצליבה שאבר עליה הכלת.

* „איזה מין עוזרת" (פאר) — קומדיה דראמאטית ארסית הגוחקה על גלגולי קוסי משפחה בסיצליה, כשבמרכזה הסתרעמעות בעלי בטי־כפות כפולה בין מסרתת הרגבה להיות בעלתיבה לבין ילד איטלקי בן 14. קצת הזהר מדי „זיפקרידינגי", קצת כהוה מדי העסקה רציניות. יחד עם זאת — סרט שלא היותר מהתר עליה.

* „המחוק הגדול" (דקל) — קומדיה במפולת להולכין, עשויה, כרשימה הרשויות אבוה שחורה שאינה נוכבת, שבציתה הגדולה היא במיקוד הבוה — הצליח אחרי כה ומספרת יתר על המידה. היפה.

* „הגנב שבא לסעודה" (שבים) — קומדיה אינטלקטואלית ואליגאנטית קרה ולהטטית, המוקדה לבדור מדבן יותר מאשר למוקירת הבריזה, אותה היא לעיתים מתחברה למצלות.

* „האיש מירה מדוברבי" „האנבבי" (בית המסילה) — סרט מסורבל, אך עשיר ובשניה, של גיון פורה על תקופה המעבר בין הבצבר המדד לבין הכבר הרגוב. והו סרט של אידיאה גדולה ומסכבכה, שיש לה כיסוי ברגעים אחדים בלבד — „בסבתו עשיר (ואדה סהגדה) של צות שהקנים באומן.

* „מה תאמר „הגברת עירונית" (רו) — ראה „רון", ירושלים.

תיאטרון ובידור

* „סיפורי פינה", תל־אביב (הזירה „מהות", התיאטרון העממי) — להקת הזמרות מציגה ערב נפלא של מאכל בהולנבל. סבסשים טובים ומגבות במציעות של דבי הנדוחה, כבוצעים עלידי עבעה כמונגגי בחוויה.

* „אנשים קשישים", ימם (בבמה 2 האפריון חיפה) — „מין קומדיה" מצחיקה, חכמה ונוגעת ללב של יוסף בריוסף. בהזה מבוללה בעל נשמה יהודית, כמרים בקיון ומשחק להפליא עלידי רות סגל, אבנר מסקה, אילן תורן ואורי הרשקוביץ.

* „סמוב בעיניכם", חיפה („המאבור"), — פירוס אינסלינבבי ומבריק של בכאי אנגלי צעיר למחזה של צ'יקספיר המבלים את הריעיונות האנטיבאומליים העל־הקופהים שבו. בבחק יפה באך של עידה האומי. יוסי גרבר וכל רוב המחקנים האחרים. הבגה מרהגת כל־אף ארכה.

הבכתר נכתב עלידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון המבוקים.

טלוויזיה לימודית

7.50 כרטוס ד' — הוטלי מרפיס. 8.15 הכבון ד' — מבלת סבוחוהיה. 9.05 גיאוטשריה ו' — השפה. 10.00 בילוגיה ו' — בצרכות תאים, עצבים והורמונים. 11.00 סלבוזר. 11.30 דבר וגיל במסע בלתי רגיל (אבנה). 14.00 דף בספר. 14.05 המדו לבון — ספר סופרים. 14.20 סרט: „בתגוצה מתמדת".

טלוויזיה כללית

15.00 תכניות ילדים — מסרפחת פרסרידג'. 15.25 לקראת שבת. 18.00 תרלגה עברית + ערבית. 18.04 סרט עליהגי בערבית. 19.45 חדשות. 20.00 סקירת תבגית הכנית בעברית — 20.05 שיר שבת. 20.10 השבוע. יומן אירועים. 21.10 סרט טלוויזיה: „הון קהוש". 22.30 צלילי לילה — „שחרורה". 23.10 פסוקים לשבת החדשות.

שדורי ישראל

יום ששי

רשת א'

6.00 העברה ברשת ב'. 8.05 קולגיום במוסיקים — כוונית קופרן, סבאבים, ובזוהם. 9.05 בהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים — סטובבסקי: פנטסיה לנבל, אבוב ותזמורת, הידן: סימפוניה מס' 88, ובוהן: פסטאליה. 10.05 ק.פ.צ. באך: קונצ'רטו לתזמורת. לופן: פולונז בריליאנטי אופוס 22. הוואי: בהולות גאלאנבה. 11.00 עברית לעם. 11.15 לשעת ההברה — לכיתות הגבוהות בבתיה"ס היסודיים. 11.30 לקראת שבת לכיתות הגבוהות. 11.50 שיר הפזמון. 12.05 קונברט צהרים — הנדל: קונצ'רטו בלה־מבג'ור לאורגן ולתזמורת. מוצארט: דיברטימנטו בה־מג'ור, ק. 136. 13.00 בחצי היום. 13.25 המשך קונצרט צהרים — דבוז'אק: הפרחה „קרנבל", פרוקופייב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 3, לספיגי: „כורקות רומא". 14.10 לאם ולילד — כה שלא הספקתם לשמוע, לגדולים — „האנוסים". 15.05 „קבלת שבת" — פרשה „ויחי". 16.05 רגע של עברית. 16.06 הכורה התיכון. 16.30 חדש בתקליטיה 17.05 מוסיקה קלאסית כבקשתך — ברודין פתיחה לאופרה „הנסיך איגור", שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 15 בלה־מג'ור. 18.05 בשבילך. 18.30 שבצון לספרות. 19.05 הסור השבועי. 20.05 ניגונים. 21.05 קונצרט לליל־שבת (סטראו) — הרלוק: „סוויטה הפרילה" בוצארט: סימפוניה קונצרטית לאבוב, קלרנית, קרן, בסון והתזמורת, ק. 297, סוקאן: הפתיחה „גינובבה", 22.05 ברטוק: מתולות רומניים — קסטלנואובו־טדסקו: קונצ'רטו לג'ז גיטרות ו־לתזמורת. סטראבינסקי: „ההתהנה". 23.00 הלילה הזה. 23.25 סיפונדיה. 00.05 רגע של שיר. 00.08 הפסקה. 02.00 העברה כרשת ב'. 3.05 עד אור הבוקר. 5.05 המשך העברה מרשת ב'.

(כל היממה חדשות כל שעה)

רשת ב'

6.05 ההתעמלות. 6.15 שעון כורסקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה וסקירת עתוני הצהרים. 7.25 זכר זמר לך. 7.55 אור ירוק. 8.05 הודעות. 8.10 בורקר טוב ופריסות שלום. 8.55 כמות וכרבים בבוהרות. 9.05 המשך בוקר טוב ופריסה שלום. 10.05 כאן בבית. 11.40 לאן הערב (ומוסיקה קלה. 12.05 במבצע יוצר. 12.30 תן חיוך. 13.00 בחצי היום. 13.25 שירים מפלגו. 14.10 כאן אוהד כנור. 15.05 מזכר יהביב ופריסות שלום. 16.05 רגע של עברית. 16.06 כי מפתר כמוסיקה קלאסית. 16.30 אנשים וכירות. 17.05 לא על הנפש לבדה. 18.05 מצולם הפוס. 19.00 עברית לעם. 21.05 עוד פעם אחת. 22.05 כמגי סני. 23.00 הלילה הזה. 23.25 אני עושה לי נגינות. 00.05 לילה של כוכבים. 01.05 עד אור הבוקר. 3.05 הפסקה. 5.05 עד אור הבוקר. 5.055 כה טובה.

(כל היממה חדשות כל שעה)

גלי צה"ל

ערב צה"ל

6.05 צלילי בוקר — דיסים. 6.55 לגביים ולבלפחות. 7.05 המשך צלילי בוקר. 8.05 יומן הבוקר. 08.20 דיש עם שיר. 10.55 פינת הסיפור התמידי הקצר. 11.05 חבים וטביים — דיסים. 12.05 יומן הצהריים. 12.30 המשך הבים וטביים. 13.30 הנקודה היהודית. 13.35 המשך הבים וטביים. 13.55 הודעות להיילים. 14.05 קיצות קל. 14.30 הד הלק. 15.05 המשך עד גיה קל. 15.55 הפטרה השבוע. 16.05 בשער הבריגות. 17.05 אדם לאדם. 18.05 יומן גלי־צה"ל. 18.45 בכורת מכורה. 19.05 דיסי הקצר. 20.05 בבה מיב לחיות פראס. 21.05 בינוגנים. 22.05 לירים מלבבים. 23.05 על נינא אוהר. 23.53 שיחת הצ"ה. 00.05 יומן הצות. 00.20 ציפורי לילה. 3.05 פזמונים אל הדך הלילה עד שעה 6.

(כל היממה חדשות כל שעה)

יום שבת

הטלוויזיה הכללית

10.00 תכנית ילדים — פסטיבל שירי ילדים. 11.00 כה זה זה במוסיקה. 11.20 סרט קולנוע: „סבוק על הקשרי". תכנית ערבית — 18.00 חדשות עברית + ערבית. 18.04 דיש עם שיר. 18.32 מדדוכים המבצאות. 18.45 דיגיום. 19.30 חדשות. הבגית בעברית — 20.00 המבדית. 20.30 מבט לחדשות. 21.10 אירוחיים. 22.00 מבט ספורט. 22.40 חבית ביותר — קינצ'רבבה 6, פסק זמן „תרבית".

שדורי ישראל

רשת א'

6.00 העברה ברשת ב'. 8.05 מהרית לשבת בציבות יואהך סבסטיאן באך, בשתלין דהלה. 9.05 צלצלים הבוקר. 9.35 הזדו כבייקל. 10.05 יומן השבוע. 11.05 המשך צלים — „שבת לשנת". 12.05 ראשון החדש. 13.05 „כתני ציון צהרים־שבת" (סטראו) — הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסל־בלחז אופוס 6 מס' 1. במוצלקן: כירוי הוא „החייס יכי". 14.05 לאם ולילד — סיפור לשבת, הדיל ביתך. 15.05 מוסיקה לבדיח —

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

תיק ירושה 292/73

בעניין: עזבונו של המנוח בן גולה יצחק ז"ל (ת. ז. 4835481), שנפטר בבאר־שבע, ביום כ"ה תשרי תשל"ד (21.10.73) ומקום מושבו האחרון היה ברח' אסף ר' ציון 2, באר־שבע.

המבקש: בגולה זכי, ע"י קרן היסוד 2/1, באר־שבע, ע"י ב"כ עוה"ד י. זכירי, שמענו להמבצאת כהבי ברדין הוא ברח' הרצל 7ב, באר־שבע.

הודעה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בתיק הנ"ל בקשה ליתן צו הכבריז על ירושת המנוח הנ"ל.

הריני מזמין בזה כל אדם הרואה שיש לו כוכה הנאה בעזבון המנוח, הרוצה להתנגד להרוחה להגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיני.

י. מירקי
שופט בית המשפט המחוזי בבאר־שבע

גלי צה"ל

6.05 שבת, דיסים. 8.05 בגדידוך. 12.05 יומן גלי־צה"ל. 13.05 שאלות אישיות. 14.05 האדם הבליכי. 15.05 חדש השבוע. 17.05 יומן הערב. 18.05 המבדלר ואשה והים. 19.05 מבמי אליך. 20.05 כרגולבבה. 21.05 בסורת מסרה. 21.35 פזמונים בתוך סרסים ומחזות. 22.05 חדש דביה. 23.53 שיחת חצות. 00.05 יומן חצות. 00.30 ציפורי לילה. 3.05 פזמונים אל תוך הלילה עד שעה 6.

(כל היממה חדשות כל שעה)

זמני הדלקת הנרות
שבת פרשת ויחי

	ירושלים	ת"א	חיפה
ערב שבת	4.12	4.30	4.30
מוצאי שבת	5.28	5.30	5.27

בתי־מרקחת

ירושלים

בודיה, דרך בית לחם 82, טל. 37531; סיאם, הרחוב עשר שבע, טל. 284512.

תל־אביב

שבת

גוטמן, אחד העם 91, (צ"ר הבימה) 25301. „כתר הבדינה", ה' באייר 48. 258046. גדרו, בן יהודה 183. 242673.

מוצאי שבת

גוטמן, אחד העם 91 (צ"ר הבימה) 285301. „כתר הבדינה", ה' ג'ורג' 25. 282650. „שלמה המלך", שלמה המלך 78, 246461.

חיפה

שישי

בלפור, כסרה 1, טל. 662289.

שבת

הרצל 87, טל. 663211.

בת־ים

ששי

בת־ים, בת־ים, בלפור 45.

שבת

גבעתיים, הרחוב הנביאים 3 (קרוב לבגן דוד).

חולון

ששי

קינין, הרחוב סוקולוב 68.

שבת

אכותא, הרחוב סרוספלדר 4 (ליד פי הבקר 19).

רמת־גן

ששי

הלפיה, רמת־גן, הרחוב אבא הלל 30.

שבת

הבגן, רמת־גן, הרחוב ביאליק 30.

פתח־תקוה

ששי

מרכז הכולון, הרחוב ציון 40.

שבת

רחל, רוטשילד 89.

בני־ברק

ששי

רפואה, רבי עקיבא 26, בני־ברק.

שבת

הירשביין, רבי עקיבא 11, בני־ברק.

נתניה

ששי

המגן.

שבת

הזהב.

הרצליה, כפר שמריהו, רמת־השרון, רעננה, כפר־סבא, רמת־ים

שישי

ד"ר ברליקר, הרצליה, הרחוב סוקולוב 38.

שבת ומוצ"ש

קדבה, נוה מגן, מרכז מסחרי.

דירות למכירה

● חברה „בן" בונה לבכירה דירות בכל הגדלים ובכל הלקי פתח־תקוה. בתנאים ובביצוע מעולים של חברת „בן" (הלוואות ומקכנתאות לא צמודות). „בן" חברה לבנין, חיים עוזר 20, פתח־תקוה.

מקררים

● מקור המקררים!!! מוכר קינה בהליף ובתקן, הזדמנות — אבקור 10 ב־390 ל"י. „קרה" לקיסקי, לוינסקי 92 ת"א טלפון 829554.

חקלאות

● כבול הולנדי, שבבי ועציצי כבול אורגינלי „ג'יפי" הגיעו. ורדי ובנו, משב בשמרייהשבעה, טלפון 03-944230.

● שתילים למכירה: אגוז פקאן, אפרסמון, אפרסק, תפוח, אגס, שזיף, משמשים, ורדים, גפן, הדרים בכל הזנים. משתלות יצחק דדיאן, טלפונים 923166, 938737 כפר־סבא.

● בחירי סוף העונה. עצה הזמן המתאים ביותר לשתילה, בצלי פרחים הולנדיים, כלניות, נורית, פרזיות, הדסים ושתילים עצציים ורב־שנתיים בבחר גדול, שתילי הדרים ואבוקדו. ורדי ובנו, מושב בשמר־השבעה, טלפון 03-944230.

לוח נתניה

דירות למכירה

● כולל בונה בנתניה גבוה לבכירה דירות בנויות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ליד הכורם, פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים 053-23958 — 053-23934.

מכוניות

● ב„פיאט" נתניה תמצא כל מכוניות הדשה או כמשומשת. תנאים מיוחדים לתיירים וקיבוצים. רח' הרצל 44 טל. 053-23453.

חקלאות

● בנבין לקנה משק בגדיבד, טלפון — 02-232837.

שונות

● הזדמנות — להשכיר בלבה בה 4 חודשים. לפנות: אחריה, טל. 067-30915, ברקוביץ.

מכירות

● בבנה ברחם ב־4 גדלים שונים בבצב עבודה טוב, היא. 823165.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות

1. בלילות, לרבות לילות שבת וללילות הג כ"ש בערב עד 12 בחצות.

2. מ־12 בחצות עד 7 בבוקר בבגן הדר אהוד, טלפון 101 ובבפרץ חיפה, טלפון 713232, ראה סעיף ג.

3. ביבי שישי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה"צ.

4. בשבתות ובחגים כ"ש 9 עד 11 לפנה"צ וב־4—5 אחה"צ.

ב. התחנות התורנות

1. כרפאת פריסמן, רח' פריסמן 4, טלפון 62195 לחברים מהסניפים: פריסמן, אחד העם, עדהה ארים, יבנה, ד"ר גליקר, בריאלי, באלה, הלישבל, הליכה, וקבוץ גלויות.

2. כרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל, טלפון 535226 לחברים מהסניפים: קרית אליעזר, קרית אליהו, בת גלים, עין הים, כתוה דה, וקרית צפרינצק.

3. כרפאת ר"ש בבוכו הכרמל, רח' אלהנן, טלפון 86868, לחברים מהסניפים: בגן — אחוזה, ר"ס — כרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי והזמבה.

4. כרפאת נוה שאנן גלבוע, סכבת סרומבלדור א. 3 טלפון 222121, לחברים מהסניפים: נוה שאנן, תלירה בירגבי, גלבוע, ודגנית רבה.

5. כרפאת קרית חיים מזרחית, טלפון 721331, לחברים מהסניפים: קרית חיים מזרחית, ליכון לירוני, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שבריהו וצור שלום.

6. כרפאת קרית ים א', שדרות ורבורג, טלפון 721553, לחברים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ב', קרית ים רסקו וקריה חיים המזרחית.

7. כרפאת עוזיאל — קרית אתא, טלפון 722384 לחברים מהסניפים: עוזיאל בן עמי, פינסקר, קרית נחום, קריה בנימין ושיכון התיכונים.

8. תורנויות לילה מ־12 בחצות עד 7 בבוקר:

א. בתחנת בבן הדר אהוד, החברים הגרים בשטח שיפוטה של עירית חיפה. פרט למפרץ. המשתיכים לכרפאות המפורטות בסעיפים 1, 2, 3, 4.

ב. במפרץ חיפה „מקסי ביאליק", טלי 713232, לחברים הגרים במפרץ חיפה המשתייכים לכרפאות המפורטות בסעיפים 5, 6.

ג. בכל יתר הכרפאות במחוז חיפה קיימים סדרי תורנות קבועים בהתאם לשדרות בלוחות המודעות בכרפאות ובאזורי התורנות.

ד. תורנות מעבדה:

במעבדה המרכזית עדרות ארים 54, טלפון 532107 להורים בכל סניפי המחוז.

ה. תורנות מקרים כירורגיים

ההופעים בשבתות ובחגים, בשחלה הכירורגית להד אבן נא 8.

שעות תורנות: ביבי ששי וערבי חג מ־4 עד 5.30 אחה"צ, ביבי שבת וחג כ־9 עד 11.30 לפנה"צ.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית — מחוז תל־אביב — לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

כתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, —בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להוד יוסף כ־8—11) בכרפאות דלהלן:

1. כרפאה אילון, התורנות מבוזה באורח זמני. החברים בסניפי: אילון, יד אליהו, רמת כהן, עממי ג' וכרכת שאול יפנו לכבן הדר אדום, רח' מזאיה 13, טלי 101. על חידוש התורנות נודיע בזמן.

2. כרפאה התקוה ב', רחוב זיו פינת רח' ברכיהו. טלפון 31122 — להברים מסניפי: התקוה א' וב', נסקה, כפר שלם והלק הקרוב לידאליהו.

3. כרפאה הדר יוסף, רחוב קהילה ורשה כספר 10—12 כלבון 778095 בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים בסניפים: הדר־יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת־החייל, תליבוך וכן לחברים בהמשכבות הקרובות לסניפים.

4. כרפאת נוה שאנן, הרחוב יסוד המעלה 61, פינת לוינסקי טל. 33482 לחברים מסניפי: נוה שאנן, רשבבצה ופלורנטין.

5. כרפאת קבוביץ, רח' ויה קבובין 36, פינת יהודה המכבי טלי 444494 — לחברים מסניפי קבוביץ, יזבינגב, רמת־אביב, סייק כבים הלק מבארי — לפי רצון החברים הכולים לפנות לקבוביץ או הלבירודי — לפי בחירתם.

6. כרפאה הלינורדי, רח' הכב הה 1 פינה מבדלי 12, טלפון 243233 — להברים בסניפי: הלינורדי, —אלחריזי, אחרוגב, גלבינ, הבגל, רפסדים והלק מבארי — לפי רצון החברים הכולים לפנות להלינורדי או קבוביץ לפי בחירתם.

7. כרפאה קריה שלום, רח' השבבכי 12 טלפון 822715 לחברים בסניפי קרית שלום וד' הסביבה.

חשוה:

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת הורנות לילה בבב"א פרדוס בבגן הדר אדום רח' מזאיה 13, טלפון 101.

ב. החברים בסניפי: מבבי, בבנבי־אלה אלימינבי, שבזי, —יוזה הנביא ו־הבשבדיש — הורקים הרופא בין השעות 8 בבוקר עד 7 בבוקר בבון הדר אדום רחוב מזאיה 13 טלי 101.

ב. תורנויות ערב שבת

ביבי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רחוב מזאיה 13, כלפון 101.

1. בית מרקחת, בכרפאת מבדלברג — רח' אלנבי 75, טלפון 614467, בין השעה 2.30 5.00 אחה"צ.

2. בית מרקחת, ברחוב ומגהוף 42, טלפון 289221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.

3. מעבדה, במגהוף —בין 4—5 אחה"צ.

ה. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00— 11.00 לפנה"צ בכרפאות:

גלבוע	— טלי 242870
התקוה א'	— טלי 32579
רבינגבון	— טלי 828180
הדר־יוסף	— טלי 778095
יד־אליהו	— טלי 34278
יונה הנביא	— טלי 55979
כפר־שלם	— טלי 31546
מבדלברג	— טלי 614467
נוה־שאנן	— טלי 53463
קרית־שלום	— טלי 822715
קבוביץ	— טלי 444494
רמת־אביב	— טלי 412294
רמת־החייל	— טלי 771162
הלינורדי	— טלי 243253

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת הורנות במגן דוד אדום רח' מזאיה 13 טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — ל־כל בניפי המחוז. בכרפאת מבדלברג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.

א. רופאי א.א.ג. ורופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.

ב. כירורג בין השעות 9.00— 12.00 לפנה"צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז, במגהוף, רחוב ומגהוף 34, טלפון 234242 בשעות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחרי הצהריים.

בית מרקחת מחוזי במבאת מבדלברג, רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.

יפו:

בית המרקחת המרכזי רח' אלנבי, פתוח ביבי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

שחמט

נפתחות התחרויות לאליפות העולם

בעריכת אליהו שחף

שמונת המועמדים להתמודדות עם בובי פישר על התואר אלוף העולם (בשנת 1975), יפתחו את השלב הראשון של הדו־קרבות בהמשך הראשונה של ינואר.

אלופי העולם לשעבר בוריס ספאסקי (36) ורב־האמן האמריקאי רוברט בירן (45), יתגו את „את הכיפך" לשלב רבעהגמר. הדו־קרב ביניהם יפתח ב־14 בינואר בסן־חואן, בירת פורטוריקה, תחת שיפוטו של ד. דורזויל (אוסטריה). לרגל שנת היובל ה־50 של פיד"א (הפדרציה הבין־לאומית לשחמט), תארח סן־חואן בעת ובעונה אחת גם את אירועים האלה: תחרות בין־לאומית, „שבוע השחמט", סמינר פדרציות השחמט של היבשת האמריקאית ושיבת לשכת פיד"א.

הזוג השני יצא למסלול הם רב־האמנים ויקטור קורצ'נוי (42) מברה"מ ובגבה התחרות הבין־אזורית בפטרופוליס אמריקה מאקינג מבראזיל, שיתבגו את יום הולדתו ה־22 ב־23 בינואר. הדו־קרב זה יערך באוגוסטה (מדינת ג'ורג'יה) בארה"ב בשיפוטו של ב. קאז'יץ' מיוגוסלאוויה.

„שהסמאי הבצנה", רב־האמן הסובייטי אנטולי קרפוב, בן ה־22, ובן ארצו לב פולוגייבסקי (39), יפתחו את הדו־קרב במוסקוה ב־17 בינואר (השופט — ה. סיקגס, ברה"מ). כרפוס ביותר הישגי של קרפוב בתהרויות 1972/73: 39 נצחונות, 48 תיקו ורק שני הפסדים (לפורטיש ולמכריאסיאן).

אלוף העולם השני בין הצמרות, טיגרן פטרוסיאן (44), ורב־האמן ההונגרי לאיוש פורטיש (36), יפתחו את הדו־קרב שלהם ב־18 בינואר בפלמה דה־מאיורקה (ספרד) בשיפוטו של א. היינצה (מערב־גרמניה). עד כה לא שפר חלקו של פטרוסיאן במפגשיו עם פורטיש; אולם לעתים הישג סוה בשנתיים האחרונות: 52.5 נקודות מ־77 קרבות.

ברה"מ. מיכאיל טאל ורסמיר שלוכב הוליקו את המקום הראשון בתחרות הבין־לאומית בדובנה עם 11 נקודות מ־15. אחריהם: ואגאניאן 10, לוטיקוב 9.5 (מילא את המיכסה לרב־אמן בין־לאומי); ואסיוקוב 9; אספיג (מזרח־גרמניה) 8.5; אבריקין, רוקאבינה (יוגוסלאוויה) 7.5; אוימזמן (מונגוליה) 7; דונצ'נקה, אססריו, שמקוביץ' 6.5; קנזיביץ' (יוג.) 6; פלאטונוב 5.5; וססרינגן (פינלנד) 5; כישמה (צ'כוסלובקיה) 3 נקודות. בקרב בדו איש לאספיג בקרב עם ואגאניאן: בעמדת תיקו מבוקות נפלה על האמן המזרח־גרמני תרדמה. הוא ניצוד רק לקלה של השופט שבישר לו כי עבר על זמנו בחשבו על מסעו הבא. לא נצים.

אלופת העולם נונה גאפרינדשווילי, היא בין 20 השחמטאיות המתמודדות בטביליסי על תואר אליפות ברה"מ.

יוגוסלאוויה. סגנית אלופת העולם, אלה קושניר מברה"מ, זכתה בגביע אלופות אירופה עם 10 נקודות מ־12 בלי הפסד. בבקום השני — שלישי התחלקו אלופת הונגריה דורה ואראצי ואלופת ברה"מ לשעבר מאיה ראניקו עם 9 כ"א. אחריהן: באומשטרק (רומניה), הקראולובה (צ'כוסלובקיה) 8.5; מיהאליץ'; סטאדלר (יוגוסלאוויה) 6; ברוינינק (מערב־גרמניה), טימר (הולנד) 5.5; יורבינסקה (פולין) 4.5; קרומובה (בולגריה) 3.5; ליבי (שוויץ) 1.5; אנג'ליני (איטליה) 0.5. בגביע החזיקו לפני כן: נונה גאפרינדשווילי (1969, 1972), גם אלכסנדריה (1970), ויזיה ראצי (1971).

הולנד. 32 שחמטאים צעירים משתתפים באליפות ה־12 של אירופה לנוער הנערכת בגרוניגן. בין ה„פאבוריטים" שנבנסו לגמר: מקריביב (ברה"מ), מסטל (אנגליה), אורדיקה (רומניה), הכוה. שניים משבי השחמטאים הצעירים — בריאנוביץ מיוגוסלאוויה ודפאצ'יק מצ'כוסלובקיה — לא הצליחו להגיע לגמר.

ספרד. רב־האמן הצ'כי יאן סמייקל ניצח בתחרות הבין־לאומית באוספיטלט עם 8.5 מ־11, בהקדימו את האמן הספרדי דל־קורל 8; קורדיאנה 7; הוג 6.5; וסטרינג, פומאר, לנרמל 6; סאנשוס 4.5; דגאבנה 3.5; דמגינס 1.5; קוליאר 1.

התוצאות המלאות במאדריד: קרפוב 11 מ־15; טוקמקוב 10.5; פורמן 10; הורט, אלבן 9.5; פורטיש, אבודסן 9; בראון, לובוייביץ' 8.5; פלאניניץ 6.5; טאנו 6; קסלך, פומאר, קאלבו 5; גארסיה 4; באלון 3.

ארה"ב. האמן הצעיר ג'ייםס ברואן ניצח בתחרות הפתוחה בי סנטה־מוניקה (קליפורניה) עם 7.5 מ־8. רב־האמן לארי אבנס פרס בתחרות אחרי הסיבוב הששי לאחר שהפסיד לסריאן.

אנגליה. התחרות הבין־לאומית בלונדון נסתיימה בנצחונו של האמן הבין־לאומי ההולנדי יאן טימאן, שצבר 7 מ־9; קין 5.5; רשבבסקי, המס 5; קרקלאיץ', איקליי, ססין 4.5; ואגנר 4; מרקלנד 3; וויאצ'יץ' 2.

הדו־קרב המסורתי בין נבחרות אנגליה והולנד נסתיים בנצחונם הכדימבלי של ההולנדים 10.5:9.5 על הלוח הראשון סיים דייר אייבה שעמיים בתיקו עם קין.

בקונגרס גלאזגו ניצח רבי האמן המערב־גרמני הצעיר רר־גיאנו, האמן הבין־לאומי פלורין גאורגיו, האמן הבין־לאומי ויקטור ציוקולטיה. ניצחו במשותף באליפות הלאומית. עם 12.5 מ־19. בין השנים יערך דו־קרב על התואר.

בתחרות בוק בין־לאומית שנערכה בעירום שונות בצ'כוסלובקיה היה טוקמקוב ראשון עם 28 מ־37 (התחרות נערכה בשני מחזורים). שני היה הורט עם 26.5, ושלישי טאל עם 26 נקודות. בוריס גולקו זכה לכינוי „רובין הוד שהמטאי", כיוון שנטל נקודות מ„העשירים" (ניצח פעמיים את טאל) והעניק נקודה ל„עניים".

התחרות נערכה בשבבת סיורה של גבורות אנטיפאשיסטית מוסקוה בצ'כוסלובקית. בעיר ברנו ניצחה הרוסים 4.5:2.5 ובגבוטלין 4:3 הרוסים ניצחו גם בבארנוביץ, פליזין (4.5:3.5) ופראג. את ההוצאה האישית הטובה ביותר היה כיון טסהבם השבה הראשונה בכלכלה של ה„ג.ב.א." (אותו ברסות מוסקה) אלכסנדר איבנוב — 6 מ־7! המשקיפים היו מאוחדים ברעתם כי זהו שחמטאי שצפוי לו עתיד גדול.

איטליה. האמן ההונגרי בלה סוס ניצח בתחרות המסורתית בבארי, בהקדימו בחצי נקודה את קנז'ביץ' (יוגוסלאוויה).

התחרות הבין־לאומית של איטו־ברה בבוצדוקה בסתיימה בנצחונו של האמן ב. גליקו בן ה־15, ללא הפסד. אחריו: כרטיבה, פירשה, ואסיוקוב 9. בבקום החמישי שני התהלקו המונגולי הצעיר ה־דיקבייוביץ' האמן ההונגרי הכובה עם 8.5 כ"א. סגר את הטבלה האמן הבין־לאומי ההונגרי הותיק ה. קלוגר עם 4 נקודות. בההרות־חבוק ניצח ב. קנז'ביץ' (יוגוסלאוויה).

האגוד הישראלי לשחמט עבר ב־1 בינואר לבשרדו החדש ברחוב השופטים 8 (ליד קופת הבוהות), טל. 287670, תל־אביב.

מי עדה זמני ירד במודרבשר

השוואה הרשימה הזהרבה עם הרשימה הקודמת (ליום 1.7.1972) מראה על השינויים הבאים: רוברט בירן (ארה"ב) ורובדם היבור וסבר לב גרבבניה) תפסו בהדרם מקבותם בצבורת, איבדו את כבמד היאקספרה" — ולסטיבל הורס (בכוסלובקיה) ופאול קרס (ברה"מ). „בליית בביודה" ניכרת של קרפיב (במקום 7—8 למקום 3—2) רכל טאל (בבקום 10—9 למקום 3—2), כן קיפרו בביודה ניכרת אם כבכדם יאן סבייקל. גאבאל קהבוק ואירבבו ב"ם. לראשונה הפסו בקום ברשימת הכובים ביותר (102) הר אמנים הצעירים מהזיק, דבורבקי, רשקובסקי (כולם ברה"מ) ושה.

מורחבשר הישראלי

רשימה א' (שהמטאים שקיימו לפחות 40 קרבות בשנתיים האחרונות) כוללה 133 שחמטאים (סוגר את הרשימה השהמטאי הצעיר היהותיק בעמק בורכבהם עם 1784 נקודה). רשימה ב' (שחמטאים שקיימו פחות מ־40 קרבות בשנתיים האחרונות) כוללת 154 שהמטאים, עם האמן הבכיר ישראל גלפר בראשה (2410 נקודות) ויאיר רגב (דרגה 1) בסופה, עם 1854 נקודות. בין 16 הראשונים ברשימה א' — רב־אמן אחד, 4 אבנים בינלאומיים, 4 אבנים בכירים ו־7 אבנים. דרגתו של האמן הבינלאומי ההכירי שלה, יוסף פורה (בקום 18 עם 2316 נקודה) אינה בתוקף.

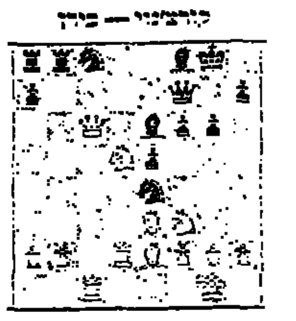

הלבן נוסע וזוכה — 13+13
הפתרונים המפורטים — במדור הבא.

ו. שינקמן, ארה"ב

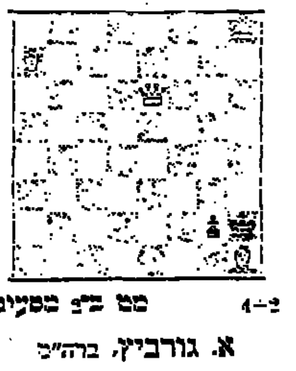

מט ב־2 מסעים — 4+2

א. גורביץ, ברה"מ

הלבן זוכה — 5+4

פתרונים

מ־כ־ס־ד: 1. צח3! — מקרה בדיד של „אריסטוקראט ב־100" — „אריסטוקראסיה" במכונה אלה הנגדרות הגלים — לבנים והזהורים כאחד: על הלוח כל 16 הכלים.

בוודוין: 1. רז7+ כז4 2. רח6+ במ4 3. רגח6 פד8 4. רג5 5. מה1! ה. רבג1 עבד7+ 6. מג5 7. פז6+ מח5 8. רה4! 9. רא3+! 10. מה3! ר4+ מח6 — כפה.

לקוראינו: משתתפים לכבנים לא נמה"ב בידנו לפרסם הפסבת קרבות הדבר יבוא על תיקוני במדור הבא.

מאוצר התחבולה

סירינק — מאקרינולים

השחור נוסע וזוכה — 12+12

בולים

מאת אריה לינדנבאום

לוח אירועים ב„ירושלים 73"

אפילו שהשנה היא שנת 1974, תיפתח רשמית, ביום ב', 25 במארס ב„בנייני האומה" בירושלים, תערוכת הבולים הבינלאומית „ירושלים 73" בסבבת הלקודי.

התערוכה בתאריך האמור בשעה 10 בבוקר. את דברי הפתיחה ישביע ב. ז'בוטסקי, יו"ר הועדה המארגנת. ברכות ישמיעו: ל. פוסן, יו"ר הפדרציה הבינלאומית לבולאות פי"פ; ראש עיריית ירושלים, ושר התקשורת. בשעה 1 באותו יום יפתחו השערים לקהל הרחב.

למחרת, יום ג', יהיה בתערוכה יום מוקדש ל„יודאיקה". שבו יתקיים קונגרס אספנים של בולי ישראל ויודאיקה שיפתח בשעה 10 בבוקר. דברי פתיחה ישא א. ברדוגו, נשיא הקונגרס. ירצו: פרופסור יגאל ידין, כבה כהן, ד"ר יוסף ואלך, יהודה לבנה, פלורי, ואחרים. בשעה 3.30 יתקיים דיונים. בחדרה יקבלי פנים בטקס ראש עיריית ירושלים במוזיאון ישראל. ביקור במוזיאון (למוזמנים בלבד) בשעה 8.30 בערב יתקיים את היום.

יום ד', יהיה יום בגהה. ב־8.30 יתקיים סיור לפיגדנה, עיר ביקס, בגצה, ערד, עליה למבצדה הרצאה וב־8.30 בערב ארוחה הגיגית (למוזמנים בלבד).

יום ה' יהיה יום־הנוער. ב־10 בבוקר יהיו סיורים מודרכים לבני נוער ולקבוצות תלמידים, תוך הקרנת סרטים מיוחדים, באולם הקטן של התערוכה וכן סיורים בעיר העתיקה בירושלים.

יום ו' יהיה יום מנהלת ה"ם לאורחים בחו"ל יתקיימו סיורים בסביבות ירושלים.

השבת, 30 במארס, יהיה יום כגוחה והיום וביום א' שלאחריו יתקיימו הפעילויות הפילטליות. יהיה זה יום מיוחד לפגישות עם צעירי הבולים שיתקבנו לאספנים ולמבקרים (10 בבוקר) ; ב־11.30 יתקיים סיור במפעים הממשלתי; בשעה 5 אחה"צ תהיה קבלת־פנים עלידי נשיא המדינה, פרופסור א. קציר, בבית הנשיא ובשעה 8 בערב ארוחת הסיום „פלבודי" בבנייני־האומה, הודעה על הזוכים בפרסים וחלוקת הפרסים.

יום ב', 1 באפריל, יהיה יום דיאראאויר. ב־10 בבוקר יתיגבשו אספני דואר־אוויר ויתיבשב הרצאה. בלווי הקופיה. כמו כן יערך בלהג ביביקאנו בנושא „שידותי הדואר של הגרף זפלין לפלשתינה ולבנון"; בשעה 5.30 אחה"צ יתקיים קבלת־פנים בטקס מבכ"ל משרד התקשורת (למוזמנים בלבד).

יום האסוף, שיתקיים למחרת ביום ג', יחתום את התערוכה „ירושלים 73". בשעה 10 בבוקר בוזמינים אספנים ישראליים אספנים מחו"ל לכינוס הציונות; ב־3 אחה"צ נעילת התערוכה וב־8.30 בערב ארוחת־ערב חגיגית לחבר השופטים.

בתבניות עלולים, כמובן, לחול שינויים, התכוננה הסופית תפורסם בקטלוג התערוכה.

חבר השופטים ב„ירושלים 73"

חבר השופטים יהיה מורכב בלאון פוסן, נשיא פי"פ (הפדרציה הבינלאומית לבולאות — לוקסמבורג), ה. איסלינגר — גרמניה; הרברט בלוך — ארה"ב; הרסחיג דנש — גרמניה; ד"ר אנג'ל דיאנה — איטליה; א. ואן דה פלאאר — הולנד; פרופ' קרל פריי — אוסטריה; ד"ר פרד מאה — צרפת; ה.ר. הולמס — אנגליה; ד"ר פ. איצירה — יפאן; ד"ר ג'ורג' בנזוינסקי — שוודיה; אנדרי נוסבאום — שווייץ; כם ריי — ארה"ב; א.ג. ריגר זה דיגי — אנגליה; קארל רוסר — לוקסמבורג; מ.פ. דה פוראציה — בלגיה; יוסף וולפר — גרמניה; יהושע אברבך — ישראל; ד"ר והר הקסטר — ישראל; פנחס כנר — ישראל; אחרים.

הגם בינך ישראל בדרי מרשן — ישראל ובגח ערבן — ישראל. הנציגים הארציים של הערכה הם — הגם גינסה, ת.ד. 4035, חיפה; ד"ר יוסף ולך, שדרן 33, רחובות; ביכאל טיבלי, ת.ד. 4734 תל־אביב; לאון יורליוס, ת.ד. 2005, נתניה: מרדכי סינדק, מעלה החביבה, ד.ג. הרי יהודה; שלמה שלבה, רח' אהרונוביץ 13, ראשון־לציון.

צמחד ביו „50 שנה לתנועת הנוער העובד והלומד"

הבירות הבולאי של משרד התקשורת, בשיתוף אגודה הגראפיקאים בישראל, אירגנו תחרות ליציד בול „50 שנה לנוער עובד ולומד". מתוך 112 ציורים שהוגשו לתחרות נבחרו שלושה בים זכו בפרסים.

בפרס הראשון זכה הבול שצויר בידי כשה פרגי מתל־אביב; הפרסים שני ושלישי הוענקו לדרור בדדג, גם הוא מתל־אביב. הפרס הכני על הבול, שנ מוסה פתח בסובגן; השלישי של הרבול. בו גראים בני נוער עוסד ספר.

ההצעה למיזוג בנק החקלאות וחברת „ניר" — לאישור ועדת השרים לענייני כלכלה

הבעלות תהיה משותפת לממשלה ולבנק הפועלים

מאת כתבנו הכלכלי של „דבר"

הצעת האוצר על מיזוג בנק החקלאות וחברת „ניר", הנמצאות בבעלות בנק הפועלים, כשהגוף הפיננסי הממוזג יהיה בבעלות משותפת של הממשלה ובנק הפועלים — תובא ביום א' לאישור ועדת השרים לעניני כלכלה. בישיבה הקודמת של ועדת השרים הוחל בבירור פרטי ההצעה ובישיבה הקרובה צפוייה קבלת ההחלטה הסופית על הצעת המיזוג ומבנה הבעלות.

לפי ההצעה, תעביר הממשלה את כל מניותיה בבנק לחקלאות לחברה לאחזקות שתוקם במיוחד למטרה זו ואילו בנק הפועלים יעביר לחברה לאחזקות את מניותיו בחברת „ניר". חברה האחזקות, שתחזיק בבעלות בנק לחקלאות שממוזג עם „ניר", תהיה בבעלות משותפת של הממשלה ובנק הפועלים.

ההצעה למיזוג שני הגופים הפיננסיים, העוסקים במתן הלוואות לחקלאות, באה מצד שר האוצר במגמה להגדיל את האמצעים שיועמדו לרשות החקלאות הן לביצוע תכניות פיתוח והן למימון שוטף — על-ידי ייעול, חסכון בהוצאות מינהל ופישוט התהליכים בהלוואות. כיום פועלים בנק לחקלאות וחברת „ניר" באופן מקביל במימון החקלאי וסבורים שניתן להגיע לחסכון ולהגדלת האמצעים באמצעות המיזוג.

בנק הפועלים טרם נתן את הסכמתו להצעה זו. אמנם, החקלאות איננה מהווה לקוח ריווחי, אבל הנהלת בנק הפועלים מתייחסת בחיוב להצעה, עקב ההכרה כי יש למיזוג המוצע מבחינת המשק בכללותו והחקלאות בפרט.

כיום יש שלושה גופים פיננסיים במדינה העוסקים במתן הלוואות לחקלאות: בנק לחקלאות, בנק „יעד" וחברת „ניר". המיזוג המוצע יביא לצמצום מספר הגופים הפיננסיים לשניים, כאשר הגוף הממוזג בנק החקלאות—חברת „ניר" יהיו בבעלות ממלכתית-הסתדרותית ובנק „יעד" נמצא בבעלות בנק לאומי. למעשה, גם בנק „יעד" היה בבעלות משותפת של הממשלה ובנק לאומי ורק לפני כשנתיים מכרה הממשלה את חלקה לבנק לאומי.

בעלי הצעת המיזוג מציינים, כי על-ידי מיזוג בנק החקלאות וחברת „ניר" ייווצר מכשיר פיננסי רב-ממדים אשר יוכל לסייע לחקלאות. בנוסף לסכומים שמעמידה הממשלה לרשות החקלאות באמצעות תקציב הפיתוח, יוכל בנק הפועלים להזרים מצידו אמצעים נוספים לבנק. השקעות בנק הפועלים בבנק החקלאות הם נושא למו"מ בין הממשלה לבנק. מצפים שההזרמה נוסף לחקלאות תהיה גדולה הרבה יותר בעקבות המיזוג מאשר עד כה.

שלישיה — שני בנים ובת — נולדה באחרונה לאלכס ודורית קוניצקי מגבעתיים. ביום ג' השבוע הוכנסו הבנים בבריתו של אברהם אבינו כשכל הוצאות הטקס מומנו ע"י חברת „תנובה". בתמונה האם המאושרת עם השלישיה — הבת באמצע.

גוברת מצוקת האישפוז בביה"ח „הדסה" בתל־אביב

מאת שמעון פינס

מצוקת האישפוז בבתי החולים בתל-אביב מחמירה. חלק מן החולים המופנים באחרונה אל בית החולים „רוקח" („הדסה") מוחזרים לבתיהם, באין די מיטות לאישפוז.

לפי הסדר התורנויות האחרון אחראי בית החולים העירוני „רוקח" לטיפול במקרים דחופים בימים א', ג' וה'; בית החולים „דונלו" מטפל במקרים דחופים בימים ב', ד' ושבת, ובית החולים „איכילוב" — ביום ששי.

עד כה קלט בית החולים „רוקח" רק מקרים דחופים מאיזור תל-אביב; מעתה עליו לטפל גם בתושבי יפו, בת-ים וחולון. כיוון שכך נעשה המיון קפדני יותר, ולמעשה מתקבלים רק המקרים הקשים ביותר. מצפונם של הרופאים נוקפם לא אחת, כאשר הם נאלצים לשלוח לבתיהם חולים, שבזמנים אחרים היה מקומם בבית החולים. אמנם באחרונה מקבל גם בית החולים בילינסון מקרים דחופים פעמים בשבת, בימים ג' וה', אולם אין בכך כדי להקל את הלחץ על בית חולים „רוקח".

הצפיפות בבתי החולים בתל-אביב, שלא היתה קטנה גם לפני כן, החמירה עוד יותר בעקבות המלחמה. שכן חלק של המיטות עדיין תפוס על ידי פצועי צה"ל.

מנהל בית חולים „רוקח", ד"ר א. הירש, אמר לי, כי בית החולים מארגן עתה צוות מיוחד, שיגיש טיפול בבית לאותם חולים שהובאו לחדרי המיון, אך לא נתקבלו לאישפוז מחוסר מקום. ד"ר א. הירש מציע, כי באיזור שיפוטה של תל-אביב יוקם בית חולים לטיפול יומי, שבו יוכל החולה לקבל את הטיפול הדרוש ולאחר מכן יחזור ללון בביתו.

נוסף על בעיית האישפוז, מתלבטים עתה בתי החולים בעוד בעייה חמורה — בעיית התחבורה. בעיקר של העובדים שצריכים להתחיל את משמרתם בשעה 11 בלילה ושל אלה המסיימים עבודתם בשעה זו.

את בעיית התחבורה אפשר היה לפתור על ידי הסעה מאורגנת לעובדי בתי החולים; אשר למצוקת האישפוז, אפשר היה לנצל עתה כמה בתי מלון העומדים ריקים. לדברי חוגים רפואיים אין משום קושי מיוחד בהפיכת בתי מלון אלה למחלקות למחלות זיקנה. למשל, דבר שיקל גם הוא על בתי החולים.

ועידת ההסתדרות — ב־11.3 בירושלים

משל: מציאת דרך לאיזון בין צרכי המשק לבין צרכי העובד

הוועידה הכללית הי־12 של ההסתדרות תיפתח ב־11 במארס 1974 בבנייני-האומה בירושלים ותמשיך דיוניה, יומיים נוספים, בבית „הבימה" בתל-אביב — הודיע מזכ"ל ההסתדרות בפועל ירוחם משל בישיבה הראשונה של הוועדה המכינה שהתקיימה בבית הוועה"פ של ההסתדרות.

על-פי החוקה הקיימת, אמורה היתה הוועידה להתקיים בדצמבר (שלושה חדשים לאחר הבחירות); אך לרגל מצב החירום שנוצר בעקבות מלחמת יום-הכיפורים, הוחלט בזמנו בוועה"פ על דחייתה לשלושה חדשים נוספים — דבר המעוגן בחוקה.

1051 צירי הוועידה מתחלקים דלקמן: המערך „עבודה" מפ"ם — 875 צירים; הליכוד — 341; ליברלים עצמאיים — 90; העובד הדתי — 64; רק"ח — 36; מוקד — 26; פנתרים שחורים — 24; התנועה לאחווה — 14; פועא"י — 11; ברית יוצאי תימן — 6; התאחדות התימנים — 5; למען בוררות אישיות — 5; ברית השמאל הציוני הסוציאליסטי — 4.

הוועדה המכינה, הבהיר משל, פועלת בהרכב של 51 חברים. ההרכב, כמקובל, לוועדה המתכונת עם פתיחתה, כלהלן: מערך — 31; ליכוד 12; ל"ע — 3; עובד דתי — 2; וכן נציג אחד לכל אחת מהסיעות רק"ח, מוקד ופנתרים. כן ישותפו בוועדה-המכינה שלה נציגים בדעה מייעצת של הסיעות הקטנות. ליד הוועדה המכינה פועלת מזכירות בת 19 חברים.

כדי לבירור תנועתי מקיף

בהרצאת הפתיחה שלו בוועדה המכינה ציין משל, כי ועידת ההסתדרות הי־12 אמורה להקיף במכלול דיוניה נושאים מקצועיים, כלכליים-משקיים, עזרה-הדדית וחברה — נושאים המעסיקים את ההסתדרות לשלוחותיה בתקופה שבין ועידה לוועידה. ומכאן מתחייבת מערכת בירורים תנועתית מקיפה ומעמיקה, שהוועידה היא בבחינת סדן להם. „יתר על כן — הוסיף המזכ"ל — סיכומם של בירורים אלה מנוסחים בהחלטות הוועידה הכללית, שהיא הסמכות העליונה של ההסתדרות, והקווים המנחים הנחות לגבי הנבחרים במוסדות המרכזיים והמקומיים לדרכי פעולה במשך ארבע השנים הבאות".

משל הביע תקווה שהוועידה תתכנס אמנם בתקופה של רגיעה ושלום ומדינת ישראל תוכל במשך ארבע השנים הבאות להתמסר בצורה שקטה יותר לבעיות החברתיות והכלכליות — שהוועידה אמורה לדון בהן בהרחבה ובעומק. עם זאת נדרש משל לנושאי שעת-חירום בה אנו נתונים כיום, והציע שהוועידה תתייחס לכך בפרק מיוחד שכן „ההסתדרות חייבת להיות מובילה ומנחה בתקופה זו, ולגבי תכנון החיים, שיטת החיים, ההתנהגות החברתית וכיו"ב מהווה. ההסתדרות גורם המינהלי ביישוב כולו ולשמש גורם מכוון ומדריך באשר לנורמות חברתיות חדשות שהכרחי לקיימן וליישומן בתקופת חירום".

להלן עמד משל על העיקרים הבאים בעבודתה של הוועדה המכינה:

● מציאת דרך קבועה לאיזון בין צרכי המשק לבין צרכי העובד, תוך הנחת יסוד שלא יתכן להשיג רמת חיים נאותה במשק מעורער.

● קשרי גומלין לטווח ארוך בין שכר, מחירים, מסים ורווחים וקביעת מגמה שתעלה ברמת החיים של העובדים ואשר מותאמת לגידול התפוקה הלאומית ולייצוב הכלכלי.

● קביעת קריטריון למדיניות מקצועית במשק הסוציאלי כאשר נתוני המו"מ כוללים גם את ריווחיות הענף או המפעל שמשמשתו הסתפקות בקווים למסגרת מנחה תוך יותר דצנטראליזציה במבנה של המדיניות המקצועית.

● עידוד המדיניות של תעסוקה מלאה ופיתוח תעשיות עתירות ידע, שאינן מחייבות תלות באספקת הון של חמרי-גלם, וכאפשרות הישענות על מחשבתו ותבונתו של העובד הישראלי.

● יצירת יחידה תרבותית-ערכית במקום העבודה, וזה ידי כך יתר מעורבות של העובד במפעלו ויצירת הכלים לזיקות פוזיטיבי של העובד עם המשק בו הוא עובד ועניין לפיתוחו, קידומו וריווחיותו.

● העמקת כלי העזרה ההדדית והרחבת ההדדיות תוך דאגה לפרט בחברה ובהסתדרות. „אם רוצים שההסתדרות תמצה קשרי גומלין ותקשורת עם המוני החברים עליה למצוא את הדרך לטיפול בפרט ולהיות כתובת גם ליחיד" — אמר משל.

● הסתגלות למשק מודרני ומכוכן, הסבת עובדים וניידות פוזיטיבית לקידום פני הטכנולוגיה תוך שמירת זכויות העובד הפרט.

● יזמה חקיקה לנושאים סוציאליים והגורה בטחון סוציאלי לעובד, אם בכלים עצמיים ואם בכלים ממלכתיים.

● התייחסות לנושאי התרבות, החינוך וההסברה והתאמת הכלים לצורך של תקשורת עם יותר מ־1.2 מליון חברות וחברים המאורגנים בהסתדרות. „שומה עלינו לפעול בנושא ההשתלמות בהכנסת ערכים חדשים למקומות העבודה, ולא לראות את המסגרת הארגונית כדבר מקודש שאין לשנותו" — אמר משל.

● קליטת עליה והצורך בהקמת מרכז הסתדרותי לקליטה החינוכית וחברתית של המוני יהודים, לרבות צעירים, סטודנטים, בני דור ההמשך וכיו"ב.

משל סיים דבריו ואמר: „על כל אותם הנושאים שהעליתי בראשי פרקים ראשונים תצטרך הוועידה ההסתדרות ליתן דעתם בימים אלה, ומי יתן ויהא בנו האומץ והרצון להתמודד עם אותן הבעיות ולמצוא להן פתרון — וזה תפקידה של הוועדה המכינה". הוא קרא את חברי הוועדה המכינה להתעלות בכלל. מעבר למתחייב מהשתייכות פוליטית זו או אחרת ולפעול במשותף, בהשפעה הדדית לגופם של עניין.

מרכז הוועדה המכינה ישראל קיסר סקר את הסידורים המעשיים לעבודת המליאה וכן של ועדות-המשנה לנושאים השונים. כמזכיר הוועדה-המכינה נקבע נחמן פיין.

הגיעה משלחת אמריקאית לענייני חינוך

משלחת מטעם ועדת החינוך של בית הנבחרים האמריקאי הגיעה אתמול לישראל לביקור של חמישה ימים, כאורחת משרד החוץ.

חברי המשלחת הם צירי הקונגרס מריו ביאג'י ויליאם להמן ויו"ר ועדת המשנה לענייני חינוך של הקונגרס ג'ק ג'נינגס.

ביאג'י אמר לכתב עתים בלוד, שמטרת הביקור היא לעמוד מקרוב על החינוך המקצועי בישראל. „אך כצירי הקונגרס המעורבים בעניין הישראלי, מעוניינים אנו לדעת על הנעשה באזור".

המשלחת תסייר במוסדות חינוך ותיפגש עם שר החינוך יגאל אלון, עם מנכ"ל המשרד אלעד פלד, עם פקידים בכירים במשרד החוץ וראשי מוסדות חינוך גבוה ובקצרה. (ע)

אושר תקציב לבניית חדרי־בטחון נוספים בקריית־שמונה

משרד השיכון אישר תקציב לבניית חדרי-בטחון ומקלטים נוספים בקריית שמונה — מסר אתמול צבי צור, עוזר שר הבטחון.

צור התקשר עם ראש המועצה המקומית היוצא דוד מורה ומסר על תשובתו החיובית לפניית משלחת המועצה בביקורה אצלו. בדבר בניית חדרי-בטחון ומקלטים נוספים בקריה. (ע)

מסיבה לפנסיונרים מעובדי קופ"ח

במסיבה ליד שולחנות ערוכים נפרדה הנהלת קופת-חולים במחוז תל-אביב מ־31 פנסיונרים — רופאים, עובדי רפואה, עובדי משק והפקידים — שפרשו לגימלאות. מנהל המחוז ש. גרביה בירך את הפורשים לגימלה, העלה על נס את חלקם הרב בהתפתחות המוסד ואיחל לה אריכות ימים בבריאות טובה. בירכו עוד: ד"ר ..., ד"ר זליקוביץ, מ. לברון, רחל מרקוס, י. פרס וא. סגל.

לאחר הרמת כוסית הוגש לפורשים לגימלאות שי מטעם הנהלת המחוז בצירוף תעודת הערכה והוקרה.

ירידת התפוקה בנמל חיפה בגלל „חג הקרבן"

התפוקה בנמל חיפה ירדה ביומיים האחרונים ב־50 אחוז עקב היעדרותם מן העבודה של מאות פועלים דרוזיים, החוגגים את חג הקורבן.

פועלים אלה עתידים לשוב לעבודה מלאה ביום א' אך מינהלת הנמל תנסה לגייס חלק מהם כבר היום כדי לזרז את העבודה, בייחוד את יצוא הפרי.

באשמת הפקעת מחירי גפרורים, ניתן ביום ד' בבית משפט השלום באשקלון קנס 250 ל"י לסולומון סולמון, בעל חנות מכולת בשכונת שמשון. באי-כוח התביעה פקיד ש. יונקבסקי טען שבחודש אוגוסט מכר בעל-החנות חבילת גפרורים במחיר 70 אגורות, כשהמחיר הקבוע היה 64 אגורות.

100 נערים נשלחו לכלא בהעדר מוסדות־חסות

100 ילדים בני 16—14, נשלחו בשנת 1973 ע"י בתי המשפט לנוער לבית-הסוהר, כמו עיר מובר נוער להתיב — נאמר בהחלטתו של שופט-הנוער בצפון א. מלמה.

השופט התריע על סגירתו של מוסד-החסות הנצרל היהודי „גילעם" בקריית-אתא וציין, כי בגלל העברת החוסים למוסד „מצפה ים", בניגוד לדעת שופטי הנוער, עומד כיום המוסד „מצפה ים" על סף התמוטטות.

בהיעדר מוצא אחר גזר השופט על נער, שהוגדר כמסוכן לעצמו ולציבור, תקופת מאסר של 18 חדשים באשמה שורה של עבירות שביצע גנב רכוש ונהיגת רכב ללא רשות. השופט הורה עם זאת, שאם ייפתח המעון „גילעם" יועבר הקטין אליו.

בהתייחסו לבעיה בכללותה, אמר השופט, כי בשנה האחרונה שלחו בתי המשפט 100 ילדים לבתי סוהר ואין מכורח הספר מצליח לפתור את בעייתם. בעיה זו מדאיגה במיוחד, משום שבקרוב ייכנס לתוקפו החוק הנוער ההעלאה גיל עבריינים קטינים ל־18 ובהיעדר מוסדות להתמודד עם הבעיה יגרום הדבר להיסבל ואכזבה לצעירים ולציבור כאחד.

השופט ציין, כי „הגיע הזמן שהגורמים הקובעים בדבר יתחילו בפעולה נמרצת לשם הכנת כלים לשיקום הנוער העבריין".

החלטה זו הורה השופט להעביר למנהל בתי-המשפט בישראל, הנשיא התורן מ. נכה, לשופט הנוער הראשי ד. רייפן ולאגף התיקון במשרד הסעד. (ע)

הודה במעשים מגונים בתיירת

כעות מספר לאחר שהתלוננה תיירת אמריקאית בת 16 על מעשה מגונה עצרה המשטרה אדם בבית-לחם, אשר הודה בביצוע המעשה בגופה של התיירת, אשר נכנסה לקנות מזכרות בחנותו.

התיירת מסרה במשטרה, כי בשעה שעמדה בגרים קרובים, עמה בה המוכר מעשים מגונים וכאשר דרשה מבנו לבוא איתה למשטרה, גירש אותה בזעם מחנותו.

הנערה מסרה עדות במשטרה ואת תיאורו של האיש. אולם כי אשר ניגשה להעיד יחד עם שוטרים לא הצליחה לזהות את החשוד. כעבור מספר לאחר שהגיעה פסה לארה"ב, הצליחה המשטרה לעצור את החשוד, אשר הודה בביצוע העבירה.

המשטרה ביקשה מהנערה ארה"ב למסור למתלוננת על מצב התיק של החשוד אשר יובא כנראה לדין בימים אלה. (ע)

הרים • יד אבשלום • נחל כזיב • בית שערים • רמת הגולן • שמורת החולה • ראש הנקרה • בית שן • בקעת הירדן • בית נטופה • יריחו • בניס • ברכות שלמה • גוש עציון • הר מירון • מע • מערת נחל אורן • ניקבת השילוח • שכם • תעלת סואץ • עין גדי • עזה • סרטבה • כוכב הירדן • אל עריש • יער משמר העמק • חולדה • נחל יבש • סנטה קטרינה • מעו

ספר הפרס שניתן כשי למנויי דבר 1974 המשלמים בעד העתון לשנה מראש

ועוד עשרות אתרים אחרים תמצאו בספר

נופים ואתרים

בספר 320 עמודים, מהם 32 עמודי צבע, צילומים ומפות. נופים ואתרים הוא הספר הממצה, המעודכן והמקיף ביותר, שנושאו מקומות ונופים בארץ ישראל, מקומם הגיאוגרפי, ההיסטוריה שלהם ועולם החי והצומח בסביבתם.

ההוצאה לאור משרד הבטחון — המחיר בחנויות הספרים 39.50 ל"י — ההפצה ע"י ספריית דבר

לחברנו
אברהם מילר ולרעיתו
ברכת מזל-טוב
להולדת הנכד
בית „דבר"

האוטובוס מנהריה לתל-אביב יוצא בשעה 6045 ולא ב־0600 כפי שפורסם.
הנהלת אגד

חברת החשמל לישראל בע"מ
מחוז הדרום — תל-אביב
מכרז מס' 356/87/73

מתבקשות הצעות:
לעיקה בסיד ל־5 קווי מתח-עליון שונים.
את המפרטים של העבודה הנ"ל אפשר לקבל במשרדי החברה ברחוב החשמל 16, תל-אביב, החל ביום 6.1.74 תמורת תשלום של 50.— ל"י.
את ההצעות יש להגיש עד יום 13.1.74, שעה 12.00.
הרשות בידי החברה לבצע את כל העבודה או חלק ממנה ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

משרד הפיתוח
המינהל לפיתוח מרחב שלמה
המינהל לפיתוח מרחב-שלמה מודיע כי לרגל חג הנוצרים האורתודוכסים יהיה מינזר סנטה קתרינה סגור לקהל מבקרים בתאריכים: 6—7-1-74, 18-19-20-1-74.

איחוד הקבוצות והקיבוצים
שדה-בוקר
אזכרה
לדוד בן־גוריון ז"ל
יקוביי האיחוד יקיימו אזכרה לזכרו של דוד בן-גוריון ז"ל ביום השלושים לפטירתו, יום ב' — 7.1.74 בקבוץ שדה-בוקר.
תכנית האזכרה:
א. עליה לקברו
ב. הנחת אלומות פרחים ע"י נציגי הישובים.
ג. צעדה בשביל הצעדה של בן-גוריון (3—2½ ק"מ) לקבוץ שדה-בוקר.
ד. אזכרה בקבוץ.
על סדרי ההסעה ולהתיצבות — נשלח חוזר מיוחד לכל הקיבוצים.
מזכירות איחוד הקבוצות והקיבוצים

אל מנויי „דבר" ו„אמר" באיזור בת-ים
הננו מביאים בזה לידיעת מנויינו, כי הסוכנות לחלוקת העתונים בבת-ים עברה החל ב־1.1.74 לכתובת חדשה:
ספרי אהרל'ה, רח' רוטשילד 48, בת-ים, טלפון 865978
בשאלות והערות נא לפנות לכתובת הנ"ל או לסניפנו בתל-אביב, רח' פינקין 45, טל. 286141.
סניף „דבר" תל-אביב

האזינו הערב
אחרי חדשות
השעה 19.00
לתכנית
„יום שישי הקצר"
דידי מנוסי
מראיין את
שר העבודה
מר יוסף אלמוגי

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו, סבתנו וחברתנו היקרה
רחל ברקאי
ההלויה תצא היום יום שישי, י' טבת תשל"ד, 4.1.74, מבית הנפטרת, גבעת חן בשעה 11 לפנה"צ.
המשפחה
המושב גבעת חן

לבנינו — חברינו
מסיבת חג עליה על הקרקע
שנועדה להיום
נדחית
ליום ששי הבא 11.1.74
בית יגור

הנהלת המוסד לבטיחות ולגיהות
אבלים על מות
ד"ר גיורא לוטן ז"ל
מנהלו הראשון של המוסד לבטוח לאומי

בצער וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של האהוב, בעלי, אבינו וסבנו היקר
מרדכי שטרוזר ז"ל
הלויה תצא מבית החולים רמב"ם, היום, י' טבת התשל"ד — 4.1.74 בשעה 11.30 לפנה"צ לבית הקברות הדרוזי בכפר סבא, חיפה
המשפחה המתאבלת

הרשויות המקומיות בישראל
מתאבלות מרה על מותו בלא עת
ד"ר גיורא לוטן ז"ל
מבכירי היסוד ומעצב דמותו של המוסד לביטוח לאומי בישראל
ומשתתפת בצערה של המשפחה ושל המוסד לביטוח לאומי.
פנחס אילון
יו"ר מרכז השלטון המקומי בישראל

אנו מודיעים בצער על פטירתו של
הח' איתמר ברונר ז"ל
ומשתתפים ... בצער המשפחה
... ההסתדרות ...

חיל במילואים!
הצטרף לרבבות מנויי **דבר**

המערך - כפר סבא

אמת המערך

לאזרחי כפר סבא מגוייסיה וחייליה היקרים

תודה עמוקה מקרב לב על חידוש האמון בי ובחברי.
אמון זה מטיל עלינו חובה גדולה ואחריות רבה.
אנו מקוים כי במאמצינו ובמעשינו להמשך פיתוחה של כפר סבא עירנו,
נכבד את תמיכתכם ונהיה ראויים לאמונכם.

זאב גלר

למכירה
טריומף 1500
שנת 70—69
במצב מצויין + רדיו
טלפון 794068, כל היום

דבר פותח לפניך את עולם החדשות.
חדש חתימתך על **דבר** לשנת 1974